

ZEN YOLU / TASAVVUF YOLU

içindekiler

ZEN YOLU / TASAVVUF YOLU 1
içindekiler 1
I-ZEN YOLU 2
İŞTE BURADA 2
ZEN DEĞİŞİK BİR YAKLAŞIMDIR 6
Anlayış ve yanlış anlayış ne demektir?" 16
Ben iki yüzlüyüm. Ne yapmalıyım?" 18
Çıldırma korkusundan, bıçak sırtında yürümekten bahseder misiniz?" 20
Bir kadın, bir adamı çıldırtabilir mi?" 23
Batıda neden size seks gurusu diyorlar?" 25
Niye sıkıntıdan çok korkuyorum? 31
Ben pratik bir insanım ve zihnim meditasyonun ne amaca hizmet ettiğini anlamıyor." 33
Bir insan ölümle yüz yüze geldiği zaman bile gülebilir mi?" 36
Çocuklarımıza daha ahlaklı ve dindar olmayı nasıl öğretebiliriz?" 37
Açgözlülük nedir?" 39
II-TASAVVUF YOLU 40
KUMLARIN BİLGELİĞİ 40
1- Tasavvuf yolu tam orta yoldur 51
2- Varoluş aralıksız bir kutlamadır 52
3- Derin bir şekilde izleyin 54
4- Hayata evet diyebilmek zordur 55
5- Tüm dünya derin bir bağ, iletişim içerisindedir 56
6- Yaşam bir kişi değil, her şeydir, bütündür 60
7- İçsel nedenler temeldir, dış nedenler ikinci plandadır 63
8- Ne tamamen beyaz ne de tamamen siyah 64

9-Bu da geçer..... 66
10- Gerçek bir dindar her zaman yanlış anlaşılacaktır 67
11- Bilgi oradadır fakat bilen yok 71

I-ZEN YOLU

İŞTE BURADA

Bugün Zen'in çok özel dünyasına giriyoruz. Zen çok özeldir çünkü bilincin çok sıradan bir durumudur. İşte bu Zen'in özelliğidir. Aslında sıradan zihinler sıra dışı olmayı ister; sıra dışı zihinlerse sıradanlığın içinde rahat eder. Yalnızca sıra dışı insanlar rahatlamaya hazırdır ve sıradanlığın içinde dingin durumdadır. Sıradan olanlar ise aşağılık kompleksi hissederler ve bu aşağılık kompleksi nedeniyle özel olmaya çalışırlar. Özel olan kişi ise özel olmak için çaba sarf etmez. Onun için de herhangi bir aşağılık kompleksi yoktur. O herhangi bir boşluktan dolayı acı duymaz. O tamamen doludur, taşar, neyse odur.

Zen'in dünyasına hem çok özel hem de çok sıradan denilebilir. Dışarıdan bakıldığında bu bir çelişki gibi görünür. İçeriden bakıldığında ise herhangi bir çelişki yoktur. Bu çok basit bir olgudur. Bir gülün, bir lotusun, bir tutam çimenin özel olma çabası yoktur. Bir tutam çimenden büyük bir yıldıza kadar her şey olduğu gibidir -neyse odur. Herhangi bir çaba, mücadele ya da arzu yoktur. Bir şey olmaya çalışma yoktur. Onlar varoluşlarından kesinlikle mutludurlar. Bu yüzden herhangi bir kıyas ya da herhangi bir rekabet yoktur. Herhangi bir hiyerarşik durum söz konusu değildir -kim alçakmış, kim yüksekmiş bunların bir önemi yoktur. Aslında kendinin üstün olduğunu kanıtlamaya çalışan kimse sıradandır.

Her şeyi kabul eden insan neşeli olur. Böyle birisi şükran dolu olur, varoluşa şükran duyar, bütünlüğe şükran duyar -bu kişi en üstündür.

Hz. İsa şöyle demiştir; kutsanmış olanlar bu dünyada sonuncudur, onlar benim tanrımın krallığında birinci olacaklardır. Burada Hz. İsa değişik bir dil kullanıyor. Çünkü o değişik türden insanlarla konuşuyordu. Bu durum Zen niteliğini taşır... Sonuncu olanlar. Fakat sonuncu olmaya çalışırsanız sonuncu değilsinizdir bunu unutmayın.

İşte Hıristiyanların yüzyıllardır yaptığı buydu, sonuncu olmaya çalışmak ve Tanrı'nın krallığında ilk olmak. Onlar asıl noktayı kaçırdılar. Sonuncu olmak -çabasız, sadece basit bir anlayışla 'Ben neysem O'yum. Benim için başka bir varoluş şekli yok. Başka birisi olamam, başka biri olmaya ihtiyacım da yok. Bütün böyle olmamı istiyor ve ben böyle rahatım, bütünün iradesine kendimi teslim ediyorum...'

Bir Zen ustası asla 'birinci olmalısın' demez. Fakat Hz. İsa Zen'i bilmeyen insanlarla konuşuyordu. Hz. İsa Zen'in ne olduğunu biliyordu. O Hindistan'a, Ladakh'a, Tibet'e gitmişti. Hatta Japonya'da bulunduğuna dair hikayeler bile var. Japonya'ya gelip ziyaret ettiği bir yerin olduğunu düşünen insanlar var. Bu mümkündür, çünkü o bir mistik okuldan diğerine 18 yıl gezdi. Fakat o bir Yahudi gibi konuşmak zorundaydı.

Yahudiler amaçlarına çok bağımlı olarak hareket eden insanlardır. Daima bir yerlere ulaşmaya çalışırlar. Hintliler de amaca bağımlı insanlardır. Bu yüzden Buda'yı anlayamadılar. Onu yanlış anladılar. Buda Çinliler tarafından iyi anlaşıldı. Bundan dolayı Çinliler çok ruhani, dindar değildir -çünkü bir insan ruhani, dindar ise onun bir amacı vardır. Öteki dünyaya ait bir amaç. Bir yerlerde özel olmak isteyen bir insan, bu hayatta olmazsa gelecekte, burada değilse ölümden sonra, dünyada değilse cennette.

Cennet amaca bağlı insanların bir hayalidir. Böyle insanlar eğer ölümün ötesinde bir amaç varsa dindar olabilirler. Eğer bir amaç varsa her şeyi feda etmeye hazırlardır. Kısacası onlar gerçek dindar olamazlar -din onların anlayışı, neşesi, varoluş yolu değil, arzularıdır. Din onların derin düzeyde tekrarlanan ego oyunudur. Cenneti yaratan egodur. Çinliler, Hintlilerin tarzında bir ruhaniyete, bir dinselliğe sahip değildirler. Amaca bağımlı, cenneti arayan, vaat edilmiş toprakları arayan Yahudiler gibi değildirler. Vaat edilmiş topraklar şimdide ve buradadır. Bu yüzden üç bin yıldır aranıp duruyorlar. Arayış Hz. Musa ile başladı ve devam ediyor. Onlar daima bir mesihin gelmesini beklerler. İşte bu bekleyiş nedeniyle Hz. İsa'yı Mesih olarak kabul edemediler. Eğer o Mesih ise onların bekleme ve arayışlarına ne olacak? Eğer o Mesih ise ne yapacaklardı? Onların tüm yaşam modelleri vaat edilmiş toprakların arayışına dayalıydı. Eğer o bir kurtarıcı ise neşeleri kaybolurdu. Bu basit nedenden ötürü arzularına, rüyalarına ve bir şeyler olma çabalarına devam ediyorlar. Çinliler çok değişik insanlardır, Buda onlara hemen çekici geldi ve bilinçlerinde başarıya ulaştı. Japonya'da daha da derinlere işledi. Çünkü Japonlar daima çok dünyasaldır. Zen kelimesinin kendisi Sanskrit kökünden gelir. O yanlış telaffuzun, yanlış telaffuzunun, yanlış telaffuzudur. Bunu yanlış telaffuz eden yalnızca ben değilim bu aydınlanmış kişilerin eski bir alışkanlığıdır. Sanskrit kelime dhyana'dır. Buda onu jhana diye telaffuz

etti -bu Gautama Buda ile başlayan ilk yanlış telaffuzdu. Kelime Çin'e ulaştığında Çinli ustalar Hui - Neng ve diğerleri onu Chana olarak telaffuz ettiler, sonunda kısaca chan (çan) oldu.

Japonya'ya ulaştığında Rinzai ve diğer ustalar Zen diye telaffuz ettiler. Aynı Sanskrit kelime dhyana'ydı. Fakat her değişiklik ona farklı bir lezzet kattı, kelime her iklim değişikliği ile farklılaştı. Kelime daha güzel ve daha güzel bir hale geldi ve şimdi daha önce olduğundan da daha güzel bir hal aldı. Uzun bir yolculuk yaptı.

Dhyana'dan Zen'e muazzam bir evrim vardır; bu yolculukta hayal edilemeyen yeni boyutlar belirdi. Eğer eski Vedacı azizler, Zen hakkında bir şey öğrenmeye gelmiş olsalardı, dhyana'nın bu hale dönüştüğüne inanmazlardı. Kelime hemen hemen zıt bir kutba ilerledi, fakat daha güzel, daha estetik, daha lütufkar, daha dişil oldu.

Genellikle böyle durumlarda zaman bazı şeyleri bozar. Fakat bu Zen için geçerli değil. Her geçen çağ ile birlikte yeni insanların, ülkelerin ve mevsimlerin yeni nitelikleri Zen tarafından özümsendi. Kelime zenginleşti yeni çiçeklerle ve renklerle büyümeye başladı. Bu tüm Asya'nın dahilerinin bir karşılaşmasıdır. Çünkü Çinli dahiler, Japon dahiler ve Hintli dahiler Zen'e katkıda bulundular.

Zen konusunda anlaşılması gereken ilk şey amaca bağımlı olmamaktır. Zen burada, şimdide olan yaşam yoludur. Ne cennetin ne de geleceğin yaşamla bir ilgisi yoktur. Zen manevi dünyanın diğer sıradan algılanışlarından bir diğeri değildir. O ne manevi, ne de maddidir. İkisinden de ötedir. Bu veya öteki dünyaya ait değildir, iki dünyanın büyük bir sentezidir.

Zen ustaları çok sıradan yaşarlar. Herkes gibi. Fakat sıradışı bir yoldadırlar. Tamamen yeni bir bakışla büyük bir zariflikle, muazzam bir hassaslıkla, uyanıklıkla, gözlem dolu olarak, aşkın ve saf bir bilinçlilik halinde ve o anda yaşarlar. Zen'de hiç bir şey ne kutsal ne de dünyevidir. Her şey birdir, ayrılamaz birdir, Zen'de hiçbir şeyi ilahi veya dünyevi olarak ayıramazsınız.

Çok dünyevi işlerle uğraşan Zen ustaları bulabilirsiniz, fakat hiçbir Hintli aziz böyle dünyevi şeylere hazır olamaz; onlar böyle şeyleri çok dünyasal bulurlar. Hiçbir Cayn (Jain) azizi kendisini odun keserken, kuyudan su çekerken, nehirden su taşırken düşünemez -imkansızdır! Bunlar onlar için çok dünyevi eylemlerdir, bunları yapanlar da dünyasal insanlardır onlar için. Fakat Zen ustaları ayrım yapmaz. Zen ustalarını odun kırarken, yemek yaparken, kuyudan su taşırken, bahçede çukur kazarken, tohum ekerken bulabilirsiniz. Her çeşit dünyasal sıradan eylemde yer alırlar. Fakat onları izlerseniz bir farklılık olduğunu görürsünüz.

Farklılık muazzamdır. Farklılık nicelikte değil niteliktedir. Zen ustası öyle bir uyanıklık, sakinlik, neşe ve kutlayışla çalışır ki tüm eylem dönüşüme uğrar.

Caynlar ve Hindular dünyadan kaçarlar. Zen ustası ise dünyada yaşar ve onu dönüştürür. Burada insanlığın geleceği için büyük bir mesaj vardır -bu gelecek dindarlığın yolu olacaktır. Dünyadan el etek çekmeye dair eski fikir tamamen başarısızlığa uğramıştır. Bu fikir tamamıyla yanlıştır ve aynı zamanda

da uygulanabilirliği yoktur. Kaç insan dünyadan el etek çekebilir ki? Çok az bir bölümü, çünkü onlar dünyaya bağımlılar. Bir Cayn keşişi hiç bir şey yapmazsa bu diğer insanların onun için yaptığı manasına gelir. Bir Hindu azizi uzaklarda Himalayalardaki mağarasında yaşar. Kentteki birileri ona yiyecek ve ihtiyacı olan her şeyi getirirler.

Eğer tüm dünya, rahipler ve rahibeler gibi yaşarsa, bu insanlara kim bakacak? Bu global bir intihar olur. Aç kalır ve ölürler. Bu dindar yaşayış tarzı dünyayı değiştirmek için pratik olmayan bir fikirdir.

Zen çok pragmatik ve pratiktir. O dünyadan el etek çekmeyi aptalca bulur. Onun yerine şöyle der: Dönüş! Neredeysen orada ol fakat yeni bir yolun içerisinde ol. Bu yeni yol nedir? Rekabetçi olma. Rekabetçilik dünyasal olmaktır. Şunu dikkate al. Bu dünyada yaşamakla ya da dağlara çekilmekle ilgili bir sorun değil -rekabetçilik dünyasaldır. Mağaralara gidebilirsin fakat diğer mağaralarda başka azizler varsa rekabet olacaktır. Böylece başka bir rekabet dünyası yaratılır. Orada kimler yeni güçler kazanıyor, kim daha hızlı ilerliyor. Bu gibi konular konuşulacaktır. Böylece kendilerine daha fazla zarar verirler. Kim çivili yatakta yatabilir? Kim soğukta çıplak dolaşabilir? Kim çevresini çeviren ateşin içinde, sıcak güneşin altında oturabilir? Kim en iyi azizdir? Orada da hiyerarşi olacaktır.

Bir zamanlar bir Hintli Aziz tarafından davet edildim... bir hata olmalıydı, benim düşünce yolum hakkında bir fikri yoktu. Beni davet etti, neşelenmiştim 'Bu iyi bir fırsat' dedim ve böylece oraya gittim, tabii ki büyük bir olaydı.

İlk olay birbirimize tanıştırıldığımızda başladı. Hintli Aziz altın bir tahtta oturuyordu, yanındaki daha ufak olan altın tahtta da başka bir Hindu rahip oturuyordu. Diğer rahipler ise yerde oturuyorlardı.

Hintli Aziz bana şöyle dedi; "Benim yanımdaki ufak tahtta kim oturuyor merak ediyor olmalısınız? O yüksek mahkemenin baş hakimi idi. Fakat o öyle manevi bir insan ki bu görevinden vazgeçti, dünyadan vazgeçti, yüksek maaşından, statüsünden ve gücünden. Benim öğrencim oldu. Öylesine alçak gönüllü ki hiçbir zaman benimle eşit düzeyde oturmadı." Ben devam ettim "Çok alçakgönüllü olduğunu görebiliyorum. Sizden daha ufak tahtta oturuyor ancak diğerleri de yerde oturuyor! Eğer o gerçekten alçakgönüllü ise yere bir çukur kazmalı ve orada oturmalı, tabii ki gerçekten alçakgönüllü ise. Bu durumda o sadece size karşı alçakgönüllü diğerlerine karşı ise çok kibirli."

Gözlerinden öfke kıvılcımları çıkıyordu. Her ikisi de çok kızdı, bir süre ne diyeceklerini unuttular. Daha sonra dedim ki: "Alçakgönüllülüğünüzü görüyorsunuz ikiniz de kızdınız. Bu adam da hala yerinde oturuyor. Eğer o gerçekten alçakgönüllü ise aşağı insin hemen bir çukur kazsın tahtına yapışmasın. O zaman tabii ki yeni bir rekabet olacak. Diğerleri daha büyük ve derin çukur kazacak, böylece dışarıdaki bahçede de bir çukur kazılacak ve en alçakgönüllü insan oraya atlayacak." Böyle aptalca fikirler yüzyıllardır desteklendi ve yeni rekabetler ortaya çıktı.

Daha sonra Hintli Aziz'e şöyle dedim: "O sadece senin ölmeni bekliyor. Ölür ölmez senin yerine geçecek. Şu anda yarı yolda. İçinden şöyle dua ediyor. "Yaşlı bunak -en kısa zamanda öl." O zaman başka birisi ufak tahta oturacak ve böylece o, bu kişiyi alçakgönüllü olarak tanıtacak. Eğer ufak tahtta

oturan alçakgönüllü ise o zaman sen kimsin? Sen ondan yüksek bir tahtta oturuyorsun. Eğer mesele yüksek veya alçak tahtta oturmaksa tavandaki örümcek ne olacak? O en yüksekte. O daha yüce çünkü senden daha yüksekte. Sen ondan daha yüksekte oturamazsın, ya gökyüzünde uçan kuşlar ne olacak?

Aslında siz, bu yolda hiç bir şeyden vazgeçmemişsiniz. Hala yeni isimlerle eski aptallıkları taşıyorsunuz. Sadece isimler değişti, eski rüyalarsa hala devam ediyor, eski arzular, eski egolar hala güçlü bir şekilde sürüyor. Herhangi bir tapınağa gidebilirsiniz ama aynı rekabet orada da vardır.

ZEN DEĞİŞİK BİR YAKLAŞIMDIR

Zen şöyle der; hayatın içinde ol, hayatta yanlış bir şey yoktur. Eğer bir şey yanlışsa o sizin bakış açınızdan dolayıdır. Gözleriniz bulutlu, bilincinizin aynası tozlu. Onu temizleyin daha fazla berraklık yaratın.

Rekabet ortadan kalkarsa dünyadasınızdır ama dünyadan değilsinizdir. Eğer tutkular yok olursa terk edilmesi gereken bir dünya da kalmaz. Fakat bu şekilde tutkular ve rekabet nasıl yok olabilir ki? Biz ona yeni yollar yaratıyoruz. Birisi sizden daha fazla para öteki ise daha fazla erdem kazanmaya çalışıyor. Fark nedir? Birisi sizden daha fazla bilgili, diğeri ise daha karakterli olmaya çalışıyor. Bu aynı arzudur, aynı rüyadır, aynı uyku durumudur. İnsanlar rüyalarının peşinden koşuyorlar, rüyalar değişiyor fakat onlar asla uyanmıyor. Rüyalar değişir fakat siz bu rüyada veya o rüyadasınızdır, kendinizi karanlıkta kaybedersiniz. Aydınlanmak, rüyaları değiştirmek, eski bir rüyadan başka bir rüya durumuna geçmek, eski rüya yerine yeni bir rüya yaratmak değildir. Eğer birisi size bu bir rüya, bir hayaldir derse, başka bir rüya yaratmaya başlarsınız. Herkes değişik yollarla uyur, değişik pozisyonlarda değişik rüyalar görür. Hıristiyanlar değişik rüyalar görür. Bu yüzden cennetleri de farklıdır. Hindular değişik rüyalar görür, Caynler değişik rüyalar görür, Müslümanlar değişik rüyalar görür. Komünistler değişik rüyalar görür; onların cenneti mezarın ötesine geçmez. Bir gün bu cennetlere sahip olmayı düşünüyorlar. Şimdi değil, sizin için de değil.

Bir gün zamanı geldiğinde toplum sınıfsız olacak, sömürü olmayacak, zulüm olmayacak, baskı olmayacak, ne zengin ne de fakir olacak, ülke olmayacak, hatta ülke kavramı bile olmayacak. Çünkü kimse yönetilmeye ihtiyaç duymayacak. İnsanlar çok iyi ve hoş olacaklar. Herhangi bir hükümete ihtiyaç duyulmayacak. Fakat şimdi bu da bir rüyadan ibaret. Eski bir cennet, eski bir firdevs kadar bir rüya, farkı yok.

İncili, Kapital, Gita veya Kuran ile değiştirebilirsiniz fakat siz aynı insansınız. Zen sizin bilincinizin köklü bir dönüşüme uğramadan hiç bir şeyin değişmeyeceği konusunda üsteler. Siz mekanikliğinizi sürdürürseniz hayatınız da aynı mekaniklikte kalır.

Bir gün Stalin Moskova'da bir Rus otelinin önünden geçerken bir sesle irkilir. Yere baktığında ayaklarının önünde genç bir rusun cesediyle karşılaşır. Yukarıya baktığında, onuncu kattan gelen ışığı görür. Yukarı çıkıp odanın kapısını açtığında karşısına İngiliz çıkar. "Onu aşağıya siz mi attınız?" diye sorar Stalin.

"Hayır" der İngiliz. "bu odayı birlikte tuttuk. Yatmadan önce ben İngiliz alışkanlığıyla ceketimi askıya astım. O da Rus alışkanlığıyla ceketini sandalyeye astı. Ben İngiliz alışkanlığımla takılarımı lavaboya bıraktım. O da Rus alışkanlığıyla yatağının altına koydu. Gece yarısı birisi kapıyı öfkeyle çaldı. Ben İngiliz alışkanlığımla kapıyı açmaya gittim. O da Rus alışkanlığı ile camdan aşağıya atladı."

Alışkanlıklar farklıdır. Bazen bazı alışkanlıklar tehlikeli olur. Fakat insanlar alışkanlıklarla yaşarlar, bilinçle değil; insanlar mekanik yaşar. Onlara dünyayı terk et diyebilirsiniz. Dünyayı terk edeceklerdir - mekanik bir şekilde yaşadıkları dünyayı. Onlara çıplak olun diyebilirsiniz, elbiselerinden de vazgeçeceklerdir; mekanik bir şekilde vazgeçeceklerdir. Her gün elbiselerini bedenlerine koydukları yerden vazgeçeceklerdir.

Sorun mekanikliğin nasıl sona erdirilebileceğidir. Sorun dışarıdaki belirtilerden daha derindedir -kökü değişmelidir.

Bir astronot dünyaya döndüğünde yapılan bir röportaj sırasında Mars gezegeni ile oradaki kadın ve erkekleri çok alışılmışın dışında tanımladı. Marslı kadınlar inanılmaz değişikti. Popoları önde göğüsleri arkadaydı. Röportajı yapan kişi "Bu korkunç bir şey" diye bağırdı. Astronot, "Görünüşte öyle ancak dans ederken mükemmel" diye yanıtladı.

Zen bilincin köklü bir dönüşümüdür. O sizi tamamen saflaştırır. O daha önce denenmemiş, özel bir saflaşma yöntemidir. İnsan bilincine yüce bir hediyedir.

Chao Chao, Nan Chuan'a sordu.

Tao nedir?

BU SORU YANITLANAMAZ. Yanıtlanabilecek ve yanıtlanamayacak sorular vardır. Bilime ait sorular yanıtlanabilir, dine ait olanlarsa yanıtlanamazlar. Yanıtlanamayacak sorular gerçek sorulardır. Çünkü onların kökleri varoluşun büyük gizemindedir -bu yüzden yanıtlanamazlar.

Bu soru çok masum görünüyor. Fakat yanıtlaması imkansız bir soru. Bu soru ne sorduğunuzu bilmediğinizi gösteriyor. Tao "Oluşun " diğer adıdır. Siz "Oluş nedir?" diye soramazsınız. O deneyimlenebilir. Şimdi burada deneyimlenebilir. Yarın değil. O sizi çevreliyor, siz onun içinde nefes alıyorsunuz, siz onun parçasısınız. O sizin varoluşunuzun kalp atışıdır. O nabzınızdır. O sizin bilincinizdir.

Şu andaki sessiz anı dinleyin. Bu odur. Fakat bu soruyu yanıtlamanın bir yolu yoktur. Tao ancak işaret edilip gösterilebilir.

Bu yüzden Zen ustaları derler ki: "Buda sadece Ay'ı gösterdi". Onun parmaklarına yapışma. Parmaklar sadece Ay'ı işaret eder, Ay'ın kendisi değildir.

Tao sadece bir kelimedir, keyfi bir kelimedir. Manası hiçliktir. O, varoluşun oluşunu gösteren bir parmaktır sadece. Kuşlar cıvıldıyor, ağaçlar sessizce duruyor ve siz kalbinizdeki muazzam sevgiyle derin bir iletişim içerisinde oturmaktasınız... bu odur! Fakat bu bir yanıt değildir.

Chao Chao, sordu. *Tao nedir?*

Non Chuan yanıtladı; *"Sıradan zihin Tao'dur."*

Sonsuz gerçekliği kapsayan, şimdiye kadar verilmiş en iyi yanıtladan biri- çok basit ve her şeye gebe.

"Sıradan zihin Tao'dur."

Sıradan zihin ne demektir? Zihninizde hiçbir şey yoksa, hiçbir şey istemiyorsanız, hiçbir arzu, hiçbir soru, soru işareti, merak, zihninizde heyecanlandırıcı rüyalar yoksa, hiçbir düşünce, anı, hayal, geçmiş gelecek yoksa.....O zaman zihin tamamen sıradandır.

Sıradan zihinle Tao'yu deneyimleyeceksiniz. Çünkü oluşu deneyimleyeceksiniz. Rüyalarınız ve arzularınız daima sizinledir. Onları bir dakika bile kaybetmediniz. İsteseniz bile kaybedemezsiniz- bu sizin içgüdüsel doğanızdır. Fakat zihninizdeki düşünceler etrafınızda bir bulut yaratır ve devamlı trafik olur.

Zihindeki trafiği izlerseniz çok şaşırırsınız: tek bir an bile boşluk yoktur. Ne zaman bir boşluk varsa Tao'nun tadı oradadır. Uzaktaki guguk kuşunun çağrısı...ve bir an için tüm düşünceleri unutursunuz. Guguk kuşunun çağrısı çok güzel, içe işleyici; kalbinize saplanan bir ok gibidir. Bir an için her şey durur.....ve birden Tao'nun tadına varırsınız. Ona güzel dersiniz çünkü tam olarak ne diyeceğinizi bilemezsiniz. Evet o bir yönüyle güzeldir. Bir güneş batımında tüm bulutlar altın gibidir, güneş ise sadece okyanusta bir damla gibi ve tüm okyanus kıpkırmızıdır. O an nefesiniz bile bir an için durur. Bu durum bir huşu durumudur. Buna huşu dersiniz çünkü tam olarak ne diyeceğinizi bilemezsiniz. Bu da Tao'nun yönlerinden biridir. Bir güzel kadın veya erkek gördüğünüzde o an için her şeyi unutursunuz. Gözleriniz odaklanır, göz kırpmadan bakarsınız, hatta göz kırpmayı bile unutursunuz. Buna fiziksel güzellik, şekil, orantılılık dersiniz -bu da Tao'nun yönlerinden biridir. Yıldızlarla dolu bir gecede çimlerin üzerinde uzanmış gökyüzünü izliyorsunuz -gökyüzünün ihtişamının saldırısına uğradınız. Buna ihtişam diyeceksiniz. Bu da Tao'nun yönlerinden biridir. Müzik dinliyorsunuz, bir şey varlığınızı derinden heyecanlandırdı; aranızda uyum, bütünlük oluştu. Müzikle aynı oldunuz ve içinizden, ince düzeylerden bir dans başladı. Siz buna müzik dersiniz, şiir dersiniz. O Tao'dur. Tao'nun bir başka yönüdür.

Tao çok boyutlu gerçekliktir. Dünyadaki en zengin deneyimdir. Kim Tao'yu bilirse dünyadaki en zengin insandır ve tükenmez bir hazineye sahiptir. Hatta Büyük İskender bile onun yanında fakir kalır.

Tao'nun bu yanlarını bilmek, Tao'nun kendisi olmaktır. Çünkü Tao'nun bu yönlerini tanımaya başlayarak yavaş yavaş kendinizi tanımaya başlarsınız. Çünkü bu da Tao'nun içsel boyutlarından biridir. Gün batımı dışsal boyutlarından biridir. Müzik dışsal boyutlarından biridir. Tanıklık, gözlem, huşu deneyimi, güzellik, şaşkınlık, neşe ve sevgi içsel boyutlarındandır. O zaman sadece oluş vardır.

Buda bu duruma oluş dedi -*tathata*. *Tathata* Tao manasına gelir. Siz ona oluş diyebilirsiniz. Oluş size daha anlaşılır gelecektir. Çünkü Tao size yabancı bir kelime. Fakat onu "Tanrı" diye çevirmeyin. Tanrı diye çevrilebilir ancak o zaman "Tanrı" kelimesinin parçası haline gelmiş bir çok kurumun kurbanı haline gelebilirsiniz. Tanrı aynı zamanda Tao manasına gelir. Ama Tanrı kelimesi rahiplerin, misyonerlerin ve ilahiyatçıların elinde bozuldu. O'nu zehirlediler.

Nietzsche, "Tanrı öldü" dedi. O ölmedi, öldürüldü. Rahipler tarafından öldürüldü, ilahiyatçılar tarafından, politikacılar tarafından, aziz ve kutsal insan diye çağrılanlar tarafından öldürüldü. Bu çirkin ellere düşmeden önce kurtarılabilseydi eğer Tanrı kelimesi de, Tao kadar güzel olacaktı.

Tao hiçbir zaman herhangi bir papazlık müessesinin parçası haline gelmedi. Tao için herhangi bir tapınak yapılmadı, herhangi bir heykel yontulmadı. Tao'yu sevenler, Tao'nun izdeşçileri uyanık kaldılar- hiçbir ibadet, hiçbir tapınma, hiçbir tören olmadı. Böylece O'nun saflığını ve masumiyetini korudular. O güzel ve hala bakir.

Chao Chao, sordu. *Tao nedir?*

Non Chuan yanıtladı; "*Sıradan zihin Tao'dur.*"

Hiçbir şekilde sıradışı olmaya çalışmayın- herkes aksini yapmaya çalışsa bile. Biz bu şekilde yetiştirildik. Ebeveynlerimiz, öğretmenlerimiz ve herkes tekrar tekrar "Birinci ol, özel ol, göze gir" dedi.

Babamı bir çok nedenle sevdim. Nedenlerden biri şuydu: bana veya diğer kardeşlerime hiçbir zaman rekabetçiliği aşılamadı. Bize asla "Birinci olmalısın, sınıf birincisi olmak için her türlü çabayı sarf etmelisin" demedi. Bu yüzden hiç bir zaman hangi sınıfı okuduğumdan emin değildi. Bazen birisi ona "Oğlun hangi sınıfta okuyor" diye sorardı. O da bana "Hangi sınıfta okuyorsun" diye sorardı. Asla ne sınav sonuçlarımı ne de sınıfı geçip geçmediğimi sordu. Bunlar onun umurunda değildi.

Çok güzel özellikleri vardı. Fakat onun en çok bu özelliğini sevdim: Hiç bir zaman zihnimizi rekabetçilikle zehirlemedi.

Eğer bir öğretmenim gelip de ona "Çocuğun okula gelmiyor, başarısız, problem yaratıyor. Katılımcı değil, devamlı pencereden dışarı bakıyor. Bir çok kereler cezalandırdım. Fakat hiç bir şey öğrenmiyor onu sınıfın dışında oturmakla cezalandırdım fakat o bu durumdan da hoşlandı. Ona okulun çevresinde yedi kere koşma cezası verdim, ama o onyedi kere koştu. Ona 'bu bir ceza' dediğimizde 'sizin için bir ceza olabilir ancak ben bu gün antrenman yapmamıştım bu iyi oldu, çok teşekkür ederim' dedi. Müdüre gönderilmediği bir gün bile olmadı. Sonunda müdür de yoruldu ve onun ne yaptığını

sormadan sadece ceza verdi. Ve bu cezalandırma işi rutin hale geldi ve sonunda müdür de başarısız oldu." dediğinde babam da şöyle derdi "Ne olmuş yani o zaman onu sınıfta bırakın. Sistemde herkes sınıf geçemez bazıları da başarısız olur. Eğer o da başarısız olanlardan biri ise bundan ne çıkar? Ben onun hangi sınıfta olduğunu dahi bilmiyorum, geçip geçmediğini de hiçbir zaman bilmeyeceğim."

Hiçbir zaman karnelerime bakmadı. Bazen ona karne getirecek olsam "Aslında kendin imzalayıp, kendini idare edebilirsin. Ancak senin için imzalayacağım" derdi.

Üniversitede birincilik ödülü olarak altın madalya getirdiğimde biraz kızgın baktı. 'Bu iyi değil' dedi. 'Çünkü senin için bunun hiç bir önemi yok. Bunu biliyorum. Fakat başka birisi bu altın madalyayı alsaydı. Bu onun için çok değerli olacaktı'.

Onu bu özelliklerinden dolayı sevdim. Bu özellikler her çocuğa verilmeli. Rekabetçi olmamak, açgözlü olmamak.

Üniversiteden eve geri döndüğümde bana hiç bir zaman "şimdi ne yapacaksın" diye sormadı, oysa tüm kasaba "şimdi ne yapacaksın?" "Koleksiyoncu mu olacaksın?" "Profesör mü olacaksın", "Şu veya bu mu olacaksın?" diyordu.

"Okulu birincilikle bitirdiğin için her yerde çalışabilirsin, ne istiyorsan yapabilirsin." Oysa babam hiç bir zaman bu konu hakkında hiç bir şey sormadı.

Üniversitede profesör olduğumda bana şöyle dedi; 'Neden sıkıcı bir üniversiteye gidiyorsun? Niye ilkokul öğretmeni olmuyorsun? İlkokul hemen bizim evimizin önünde'.

Üniversiteyi bıraktığımı herkes duydu ve bana gelerek, "Bu pozisyonu bırakma, çok iyi imkanların var. Er veya geç üniversitenin rektörü olursun, bekle" dediler.

Tek mutlu olan babamdı. Bana dedi ki; 'İyi, üzülme. Paraya ihtiyacın varsa veya bazı problemlerin varsa, bana söyle. Ben hala hayattayım ve seni destekleyebilirim. Eğer çalışmak istemiyorsan çalışma. Eğer ufak şeyler yapmak istiyorsan yap.

Çömlekçilik yapmak istiyorsan yap, dokumacılık yapmak istiyorsan yap, iplikçilikle uğraşmak istersen bir çıkrığım var onu sana verebilirim. Hiç bir şey yapmak istemiyorsan, üzülme -ben sana bakabilirim hala çalışıyorum ben hayattayken üzülmene gerek yok".

O böyle diyen tek insandı... Düşmanlarım bile bana "bu doğru değil -pozisyonuna geri dön" dediler. Hatta eğitim bakanı beni aradı. İstifamı geri almamı istedi. Ve dedi ki; 'Bu karar anlık verilmiş bir karar daha sonra pişman olabilirsin'.

Bir gün babam sertifikalarımı gördü ve şöyle dedi; "Üniversiteye hizmet etmeyi bıraktın -bu sertifikaları niye yakmıyorsun" Benim fikirlerimi etkileyen tek insandı. Ben de ona şöyle dedim; "Bu gerçekten mükemmel bir fikir."

Çocuklarımızı başından beri rekabetçi ruhlar haline getirdik -kıskançlık dolu ve düşmanca. Onları kavgacı ve çekişmeci insanlar olarak yetiştirdik. Bizim hayat hakkındaki temel düşüncemiz, hayatın mücadele üstüne kurulu olmasıydı. Hayata yüklediğiniz anlamın bir önemi yoktu. Hedefe ulaşmalısın. Mücadeleciliğini geliştirmelisin. Dünyaya sıradan bir insan olmadığını göstermelisin.

Sıradan zihin Tao'dur. Dünya bunu bilmediğinden dolayı büyük bir neşe ve mutluluğu, kutsamayı kaçırıyor. Birbirimizi çıldırtıyoruz. Tüm eğitim sistemi bir çeşit nevroz yaratıyor. Nevrozu ileri düzeyde olanlar; çok daha ünlü oluyor. Şu anda devlet başkanı, başbakan gibi çok ünlü ve güçlü insanların hayatlarına bakarsanız nevrozdan başka bir şey bulamazsınız. Endişeden, kederden ve çılgınlıktan başka bir şey yoktur hayatlarında. Bu kavramların içinde kaynıyorlar. Fakat sahte bir yüzle durumu idare ediyorlar-aslında yüz değil bir maske.

Bu durum insan bilincini etkileyen en etkili alkol durumunda. Doğru göremiyoruz çünkü sarhoş bir haldeyiz. Gördüğümüz şey olan değil, veya olup biteni göremiyoruz. Tüm hayatımız baş aşağı gitse bile, meraklanmıyoruz.

Adamın biri her şeyi çift görmeye başlar. Bu durumun tehlike arz etmeye başlaması üzerine psikanalize gitmeye karar verir. Durumu önce karısına açmaya karar verir ve şöyle der; "Karıcığım her şeyi çift görmeye başladım. Mesela şu anda seni iki tane görüyorum." Karısı hemen yanıtlar; "iyi, biri seninle kalsın ben başkasıyla çıkıyorum."

Adam daha sonra bir psikiyatriste gider ve derdini anlatır. Psikiyatr onu dinledikten sonra, bir müddet bakar -adama değil, adamın çevresine bakarak- şöyle der "tamam her şeyi çift gördüğünü söylüyorsun, peki dördünüz de aynı şeyden mi şikayetçisiniz?"

Günümüzde çoğunlukla psikoterapistler ve psikanalizciler delilerden bile daha deli bir durumdalar. Bu dünya gerçekten büyük bir tımarhane. Ve onu, bu hale getiren biziz.

Kadın çığlık çığlığa doktorun yanına çıktı ve şöyle dedi "Doktor, kocam kendini at zannediyor"

Doktor yanıtladı "üzülmeyin kocanız jokey olduğundan bu geçici bir meslek deformasyonu. Onu hemen bana getirin. İki saat daha buradayım."

Kadın sevinç çığlıkları atarak şöyle dedi: "Teşekkür ederim doktor bey, ona hemen eyer vurup, birkaç dakika içinde dörtnala yanınızda olacağım"

Evet hepimiz çıldırdık. Çıldırmamak çok zor bir şey. Bu yüzden Hz.İsa, Sokrates ve Buda acı çektiler. Çünkü onlar normaldi.

Nan Chuan da; günümüzün büyük amaçlar ve idealler dünyasında acı çekmeye mahkum. Böyle bir insan acı çekmek zorunda çünkü; 'Sıradan zihin Tao'dur." diyor.

Aslında sıradan olmama çabası, çıldırma çabasıdır. Normal, aklı başında olmak Tao'yu bilmekle mümkündür. Tao'yu deneyimleyemiyorsanız, şu veya bu şekilde çıldırmışsınız demektir. Ama çevrenizdeki herkes sizin gibi olduğundan, bunu fark etmiyorsunuz. Fakat bu kadar delinin arasında aklı başında olmak problem yaratır. Birden kendinizi yapayalnız bulursunuz. Çoğunluk size karşıdır, kimse sizinle anlaşamaz. Belki öldürülmek, taşlanmak, zehirlenmek zorunda kalacaksınız. Çünkü çoğunluk sizin varlığınıza hoşgörü göstermeyecek.

Gerçeği gören tüm insanlar şu sonuca vardılar; sıradan olmak yeterli, başka bir şeye gerek yok.

Benim yaklaşımım bu. Size büyük idealler vermiyorum.

Bir gün Akam bir problem bildirdi. Hollanda'daki sanyasilerimden* bazıları sanyasiliği bırakıp fiziksel ölümsüzlüğün sırrını bulduğunu söyleyen Hindu bir mahatma'nın izdeşçisi olmuşlardı. Akam bana bunu bildirdiğinde onun da bu çekime kapıldığını hissettim. Ve bir süre sonra Akam da sanyasiliği bıraktı ve bu mahatma'nın izdeşçisi oldu. Aslında bu çeşit aptallardan kurtulmak istiyordum. Bir bakıma böyle mahatmalar iyiydi: Böylece benim bu çeşit aptallardan kurtulmama yardımcı oluyorlardı. Fiziksel ölümsüzlük. Milyonlarca yıldır insanlık biliyor ki insan ölmek zorundadır, ölür de. Buda öldü, Mahavira öldü, Krişna öldü, Lao Tzu öldü, Muhammed öldü. Herkes ölür. Fakat bazı aptal mahatmalar, bazı çılgın insanlar, hala insanları kendine çekebiliyor. Fakat bu yeni bir şey değil, böyle insanlar her zaman oldu. Böyle insanların lehine olan bir şey var ki o da yaşarken onların hatalı olduğunu ispatlayamazsınız. Fakat öldüklerinde de ne yapabilirsiniz ki.

* Sanyasi: Genel anlamıyla, kendini ruhsal uygulamalara vermiş kişilere Hindistan'da verilen addır. Osho kendi izdeşçilerini de böyle çağırmaktadır.

Sri Aurobindo da aynı şeyi söyledi: Fiziksel ölümsüzlüğün sırrını bildiğini. Öldüğü zaman bir şok oluştu. Çünkü binlerce izdeşçisi vardı. Onun aşramında olan birkaç arkadaşımın bildirdiğine göre ölüm haberi yirmi dört saat açıklanmadı. Çünkü Sri Aurobindo'nun ölebileceğine kimse inanmazdı. O ölümsüzlüğün sırrını biliyordu. Ya uzun bir uykuya dalmış ya da derin bir samadhi'de* olmalıydı. Fakat ne kadar bekleyebilirsiniz ki? Yirmi dört saat daha sonra öldüğü iyice kesinleşti. Fakat aptal aptaldır, iki gün daha beklediler. Haber dışarı sızdı fakat onlar üç gün daha beklediler. Beden kokmaya başlamış ve hala beklemek saçma bir hal almıştı. Bedeni gömdüler. Fakat onun yeni bir bedenle geri gelmesini arzu ettikleri için beklemeye devam ettiler.

Ardından Sri Aurobindo'nun varisi olan Ana'nın sonsuza değin yaşayacağını düşünmeye başladılar.

Tesadüfen Ana çok uzun yaşadı ve umutları büyüdükçe büyüdü. "Evet o kesinlikle fiziksel ölümsüzlüğün sırrını biliyordu." Fakat bir gün o da öldü ve tekrar bir şok yaşandı.

* Samadhi: Yoga uygulamasında, yaşanılan aşkın birlik deneyimine, Aydınlanma haline verilen genel ad.

Bu durum tekrar tekrar oluyor. İyi olan bir şey var: birisi öldüğünde bir şey yapamazsınız. Onunla tartışamazsınız. Ona diyemezsiniz ki: Ya teorilerin, teorilerine ne oldu? O yaşarken aksini kanıtlayamazsınız. Böyle aptalca şeylerle uğraşan aptallar her zaman vardır. Sadece çok zeki insanlar şu durumu anlar:

"*Sıradan zihin Tao'dur.*"

Tamamen sıradan olmak, sıradan bir hayat yaşamak, acıkınca yemek, susayınca içmek, uykusu gelince uyumak, gençken genç olmak, yaşlıyken yaşlı, ölünce de ölü.....! Yürürken bir zorlama yapma hatta ölürken bile. Ölüm sonrası hayat üzerine kurulu bir varoluşla yaşama. Bir hayalet olmaya çalışma.

Bir hayalet diğerine söylerken duydum: "Ne dersen de, fakat ben insanlara inanmıyorum."

Hayaletler bile size inanmıyor fakat siz hayaletlere inanıyorsunuz. Hayaletler bile size inanacak kadar aptal değil, fakat sizin aptallığınız sınır tanımıyor.

Zen sadece çok zeki insanlara çekici gelecektir. Sadece aptallar fiziksel ölümsüzlük veya buna benzer güçlerle ilgilenir.

Fakat buna benzer aptalca şeyler din adına devam ediyor. Zen çok saçma ve imkansız bir şeymiş gibi görünür ve nevrotik insanların dikkatini çekmez. Basit gerçekler nevrotik insanları cezp etmez.

Benim burada yaptığım şey çok basit, çok sıradan. Bunda manevi, kutsal hiçbir şey yok. Sizi kutsal insanlar yapmaya çalışmıyorum. Aklı başında, zeki insanlar olmanız için çalışıyorum. Sıradan insanlar hayatlarını neşeyle, dansla, kutlayışla yaşarlar. Bu Tao'dur.

Chao Chao sordu: "Biri ona nasıl yaklaşabilir?"

Mantıksal zihin daima sorar "Nasıl". Eğer "O sıradan zihindir" diyecek olursanız o zaman mantıksal zihin sorar: "Kişi ona nasıl yaklaşabilir?" Mantıksal zihin önemli noktayı kaçırır. Eğer o sıradan bir zihinse, ona yaklaşma sorunu da olmaz. O zaten oradadır. Ona zaten sahipsiniz, o zaten sizin haliniz. Fakat zihin devam eder, tekrar tekrar dolambaçlı yollardan aynı noktaya gelir. "Nasıl başarılabilir?" Bu daima sorduğunuz sorudur.

Eğer birisi size özel güçler elde edebilirsin derse, hemen "nasıl" diye sorarsın.

Burada ise Nan Chuan özel bir şey söylemiyor. Onun dediği "zaten sahip olduğunuz sıradan zihin durumu....." "nasıl" sorusu ve ona yaklaşma sorusu yok. Onu hiçbir zaman kaybetmediniz, sadece unuttunuz. Üstü örtülü bir hale geldi, sadece bu örtüyü açın.

Nan Chuan şöyle diyor:

"O bilme, veya bilmeme konusu olamaz."

Nan Chuan size beni yanlış anlamayın demeye çalışıyor. Çünkü mantıksal zihin hemen zıttına atlar: Eğer o bilme işleminin konusu değilse, bilmeme işleminin konusudur, onun ne bilmenin ne de bilmemenin konusu olmadığını söyleyerek sizi başından uyarıyor.

Bilim sadece iki kategoriye inanır: Bilinen ve bilinmeyen. Bilinmeyenler her gün bilinene dönüşüyor. Bilimin bitmeyen iddiası, bir gün gelecek ve geriye bilinmeyen hiçbir şey kalmayacak; tüm bilinmeyenler bilinir bir hale gelecek. Bu bilimin amacıdır.

Din ise üçüncü kategoriden başlar: Bilinemeyenler. O ne bilinme ne de bilinmeme konusudur. Onun hakkında cahil veya bilgili değilsinizdir. O iki kavramı da aşar. İkisinin de ötesinde yer alır. Her türlü ikilemin ve farklılığın ötesindedir.

'Eğer birisi Tao'yu şüphe götürmez bir şekilde gerçekleştirirse. Onun zihni muazzam evren gibi olacaktır.'

Gökyüzü gibi, sınırsız, her yöne açık, sonsuz. O boş olacaktır, ölçülemez. Hiçliği yansıtan bir ayna gibi olacaktır, durgun bir göl gibi, tamamen sessiz ve tamamen berrak. Bu berraklık Buda'lık durumudur.

O zaman böyle bir durumda birisi, nasıl şu doğru bu yanlış diyebilir?

Geriye hiçbir şey kalmaz. Şu muydu, bu muydu diye soru kalmaz. Hiçbir şüphe yoktur. O kuşku götürmez bir durumdur. Sadece boşluk vardır, boş berraklık ve sonsuz uzay. Ve her şey sessizdir, tüm ikilik kaybolmuştur, bilen gitmiştir, bilinen gitmiştir, gören gitmiştir, görülen gitmiştir, izleyen gitmiştir, izlenilen gitmiştir, öznel olan, nesnel olan hepsi gitmiştir. Sadece saf bir berraklık, sessiz tanıklık. Bu durum içerisinde hata yapmamalısın, şu veya bu doğrudur diye bir muhteva yoktur. Geriye bir şey kalmamıştır, herhangi bir muhtevası yoktur. Bu yüzden şüphe götürmez, şüphe duyulamaz, aşikar bir durumdur.

Bu söylemi işitmesi üzerine, Chao Chao hemen aydınlandı.

NASIL DİNLEYECEĞİNİ BİLİRSEN..... Chao Chao yıllardır Nan Chuan ile yaşıyordu. Sanmayın ki bu onun ustasıyla ilk karşılaşması. Bu sebeple son karşılaşması oldu. Bundan sonra geriye bir şey kalmadı. Ustasıyla yaşıyor, meditasyon yapıyor, sessizce oturuyor, dinliyor, yıllardır sadece ustasıyla oluyordu. Sanki meyve olgunlaşmış hafif bir meltemle yeryüzüne düşmüştü. Şunu hatırınızda tutun, meyve olgunlaşmasaydı böyle olmazdı.

Bu söylemi işitmesi üzerine.....

Söylem çok dikkate değer, fakat usta ile aranızda derin bir iletişim varsa kalbinize işler. Bu zihnin ve mantığın son çabasıdır. O, bu söylem olduğunda, Nan Chuan aşağıdaki sözleri söylediğinde, zaten sınırdaydı.

Eğer birisi Tao'yu şüphe götürmez bir şekilde gerçekleştirirse. Onun zihni muazzam evren gibi olacaktır -boş ve berrak. O zaman böyle bir durumda birisi, nasıl şu doğru bu yanlış diyebilir?

Bu söylemi işitmesi üzerine, Chao Chao hemen aydınlandı.

Bu ani uyanış Zen'i ve O'nun yaklaşımını bilmeyenler için büyük bir sorundur. Onlar için aydınlanma kademe kademe olan bir şeydir. Fakat Zen için aydınlanma daima anidir, beklenmediktir. Aydınlanma basit bir nedenle aniden gerçekleşebilir çünkü o sizin kendi doğanızdır. Sizi içten etkilemesine izin verdiğiniz her söylem, mucize yaratabilir. Bu, söylemin çok önemli olup olmaması sorunu değildir. Bazen çok önemsiz bir söylem, bir tokat, bazen ustaya sorulan soruya ustanın yanıt vermeden sessiz kalması.....sessizlik! Bazen öğrenci ağacın altında oturur ve kuru bir yaprak ağaçtan düşer.....ve düşen bir yaprak. Burada bir söylem yok, ağaç öğrenciden habersiz. Yaprak onun için düşmüyor, sadece düşüyor- ve bir şey oluyor.

Tüm hepsinin ihtiyacı bir sessizlik durumu, keskin bir uyanıklık. O zaman herhangi bir şey işlemin tetiğini çekebilir, herhangi önemsiz bir şey işlemi harekete geçirebilir.

Aydınlanma ani bir olaydır; kademeli olamaz çünkü o başarılacak bir şey değildir. O sadece unutulmuş bir şeyin keşfidir. O bir hatırlamadır, keşiftir.

Buna özel dönüşüm denilebilir. Bir şey gelmedi veya vuku bulmadı. Bu usta ve öğrencisi arasındaki ilişkinin mucizesidir. Bu varoluştaki en büyük mucizedir. Hiçbir şey onunla mukayese edilemez, o mukayese edilemez olandır.

Aydınlanma burada gerçekleşebilir-burada birçok insan için gerçekleşecek. Her gün, her dakika, benimle daha fazla dolacaksınız, mantıksal zihninizi gittikçe daha fazla bir yana koyabileceksiniz- kimse bilemez, o tahmin edilemez.....Bir şey oluverir ve aniden her şey ışığa dönüşür, güneş aniden doğar.

Özel olmaya çalışmayın. Sıradan olun ve sessizlik içerisinde -tam bir uyanıklık, tam bir dikkat içerisinde- özel dönüşümü bekleyin. O kendiliğinden gerçekleşir. Daha önce de gerçekleşti. Şimdi de gerçekleşebilir. O, Tanrıya giden, Tao'ya giden, sonsuz gerçekliğe giden en kolay yoldur.

"Bhagwan,

Anlayış ve yanlış anlayış ne demektir?"

Zihin yanlış anlayış demektir. Zihin sizin önceden kabullenilmiş sonuçlar -önyargılar- taşımanız manasına gelir. Bu dünya gerçekte varolan değil bizim zannettiğimiz -zihnimizdekilerin izdüşümünü gördüğümüz- bir dünyadır.

Zihin bir engeldir. Görmenize izin vermez, hissetmenize, bilmenize, anlamanıza. Zihin yanlış anlamalara neden olur. O tüm bozulmanın kaynağıdır. Zihni bir kenara koymadıkça gerçek anlayış ortaya çıkmaz. Anlayış zihnin olmadığı durumdur. Meditasyon bu durumdan ibarettir. Meditasyon zihni bir yana koyma sanatıdır. Zihnin müdahalesine izin vermemektir. Zihnin gerçekle aramıza girmesine izin vermemektir. Gerçeklikle, herhangi bir -felsefi, politik, dini- müdahalenin etkisi olmadan yüz yüze geldiğinizde -arada herhangi bir ideoloji olmadığında, gerçek sizden yansıdığında; aynı ağacın gölde, yüzün aynada yansıması gibi- o zaman anlayış vardır. Anlama -anlayış- meditasyonun bir yan ürünüdür. Yanlış anlayış ise zihnin gölgesidir. İnsan yaşamı için iki yol vardır. Birincisi bir zihin gibi yaşamak, ikincisi meditasyon gibi yaşamak. Eğer zihin gibi yaşarsanız yanlış anlayış içerisinde olursunuz. Zaten çevrenizdeki milyonlarca insan zihniyle anlıyor. Hiçbir zaman gerçeğe ne yaptığının, onu nasıl çarpıttığının, onu nasıl sürekli inkar ettiğinin farkında olmadan. Zihninizden bilgi almak yerine, onun nasıl engelleyici bir işlevi olduğunu görün.

Fakat size benzer zihinlerle beraber yaşıyorsanız zihninizin nasıl engelleyici bir etkisi olduğunu görmezsiniz. Bir Hıristiyan, bir Hıristiyan ile yaşar ve Hıristiyanlıkta herhangi bir yanlışlık görmez. Bir Hindu bunu çok daha kolay görür çünkü aynı zihin gurubuna dahil değildir. Hepsi, birbirinin yanlışlığını görebilir. Fakat aslında yanlış olan zihindir. Size şu din veya bu din doğrudur demiyorum. Yanlış olan zihindir, zihinsizlik doğrudur. Zihinsizlik durumu herhangi bir sıfat taşımaz. O Hindu, Müslüman veya Hıristiyan olamaz. Ancak zihnin sıfatı olabilir ve bu sıfatla sınırlanır. Kesin tanımlamaları ve sınırları olur. Zihinsizlik ise sonsuz genişliktedir. Muazzam uzay gibidir. O boştur, berraktır, aydınlıktır, şeffaftır.

Fakat hepimiz önyargılarımızla yaşıyoruz. Geçmişimiz, hayatımızı yönlendiriyor. Bize ne söylendiyse onu tekrar ediyoruz. Bize ne söylendiyse onu çocuklarımıza söyleyeceğiz. Bu durum hastalıkların nesilden nesile aktarımı gibidir. Biz buna miras deriz, kültür deriz, din deriz, şanlı geçmiş deriz. Aslında geçmiş ölüdür, geçmişi taşımak kendini öldürmektir. Şu anda yaşamak, gerçekten canlı olmanın ve gerçekle uyum içinde olmanın tek yoludur. Tanrı daima şu anın içerisindedir, ne geçmişte ne de gelecekte. Tanrı vardı veya olacak diyemezsiniz. Tanrı var diyebilirsiniz. Zihinsizlik durumu şu anı yaşayabilir, zihin ise hiçbir zaman şu anı yaşayamaz. O ya geçmişte ya da gelecekte yaşar. Size soyut bir teoriden bahsetmiyorum. Sadece size durumu izah ediyorum. Bu durumu deneyebilirsiniz. Her düşüncenin nereden geldiğine bakın. Ya geçmişe aittir ya da gelecekle ilgili arzularınıza. Zihin hiçbir zaman şu anı yaşamaz.

Anlayış, olan ile uyum içerisinde olmaktır. Tam bir uyum, Tao ile, Tanrı ile, Dhamma ile, gerçek ile uyum. Benim sanyasilerim herhangi bir dine ait değiller, gerçeğe aitler. Hem dışta hem içte olan bir

gerçekliğe aitler. Hem içtekiyle hem de dıştakiyle uyum içerisinde yaşarlar. Uyum, anlayışın son noktasıdır.

Buda buna bilgelik yani prajna demiştir. Buda, meditasyonun bir araç, bilgeliğin de son nokta olduğunu söyledi. Meditasyon bir ağaç, bilgelik ise onun çiçeğidir. Ancak insanlar önyargılarını taşımaya devam ediyorlar. İdeolojilerini, politik doktrinlerini, teolojilerini, milliyetlerini, geçmişlerini taşımaya devam ederek aptal olarak kalmaya devam ediyorlar.

Eğer aptal olarak kalmak istiyorsanız, zihne yapışın. Zihin çok gelişmiş bir hal alabilir ancak o gelişmiş bir aptallıktan başka bir şey değildir. Zeki gibi davranmak bir aptallıktır. Buna aydınlar sınıfı deriz - entelektüeller. Aslında bunların çoğu gerçekten zeki insanlar değildir. Onlar sadece -mış gibi yaparlar. Profesörler, yazarlar, filozoflar, akademisyenlerin çoğunluğu. Aksi takdirde Buda'lar olurlardı. Onların zihni çok fazla bilgiyle doldurulmuştur -zihnin çok fazla bilgi biriktirme yeteneği vardır.

Psikologlar, tek bir zihnin hayal edilemez bir bilgi toplama potansiyelinin olduğunu buldular. Bu nasıl olabilir? Psikologlar tek bir zihnin dünyadaki tüm kitapların bilgisini içinde bulundurabileceğini söylüyorlar. Böyle bir insan çok zeki görünebilir. Büyük bir bilgi birikimi olabilir. Aslında o bir bilgisayar haline gelmiştir. Onun gündelik hayatına bakarsanız bu bilgilerin çok ta bir işe yaramadığını görürsünüz. Günlük olaylara tepkilerinin bayağı olduğunu görürsünüz. Eğer onlara bildikleri bir şeyi sorarsanız -yeterince bilgili oldukları bir konuda- o zaman büyük ve çok zeki insanlar olarak görünürler.

Bilinen bir akademisyen büyük bir otelde kalırken, resepsiyondaki görevliye bir şikayetini anlatmaya başlar. "Bu ne biçim otel, banyoda bir tuvalet kağıdı bile yok."

Görevli "Üzgünüm efendim bir yanlışlık olmalı."

"Bu kadarı da fazla dün gece temizlenemedim, tuvalet kağıdı yoktu. Ne işe yaramaz adamlarsınız."

O sırada otel müdürü görevlinin yardımına gelir "Beyefendi önce oda servisini aramalıydınız, diliniz yok mu?" der.

"Tabii ki dilim var ancak dilimle o işi nasıl yapabilirim ki, ben akrobat mıyım?" diye yanıtlar akademisyen.

Normal insanların, gizlenmiş aptallığınızı görmesi zordur. Fakat bir Buda ile karşılaşırsanız, onun X ışınlı bakışları aptallığınızı anında yüzünüzden okur.

"Bhagwan,

Ben iki yüzlüyüm. Ne yapmalıyım?"

Bunu kabul etmen iyi, bir ikiyüzlü olduğunu itiraf etmen güzel. Bu bir başlangıç -içtenliğin başlangıcı, gerçeğin başlangıcı. Bundan böyle uzun süre ikiyüzlü kalamazsın. İkiyüzlülük yokmuş gibi davranıldığı sürece kalmaya devam eder.

Bir maske taktığını fark ettiğin anda, o maske düşmeye başlamıştır zaten. Bunun kendi yüzün olmadığının farkına varmışsındır. Fakat maskenin gerçek yüzün olduğunu, kendine ve başkalarına inandırmaya çalışmaya devam edersen, maske yüzüne devamlı yapışık kalır. Sorun budur; başkalarını kandırırsan kendini de kandırmaya başlarsın. Böyle bir insan, gerçeğin, doğallığın ve samimiyetin dilini unutur. Uzun zamandır yalan söylemekte ve başkaları da bu yalana inanmaktadır. Yalan söyleyip başkalarını inandırdığı için bu durumda bir gerçeklik görmeye başlar. Nasıl tüm insanları kandırabilirsiniz?

İnsanlar o kadar da aptal değildir.

Maske takmanın en büyük sorunu şudur. Maskeler yüzünüz olur. Maske ile gerçek yüzün arasındaki mesafe kaybolmaya başlar. Zamanla birbirlerine yapışırlar. Bunları ayırmaya çalışmak sanki derinizi yüzmek gibi acı verir. Bütün yanlışları yüzünüzden atabilmek; cerrahi bir müdahaledeki cerrahın ustalığını gerektirir. Maskeniz sizin ikinci doğanız olmuş ve özgün doğanızı unutmuşsunuzdur. Bu maskeli durumunuz sizin özgün durumunuzdan daha önemli hale gelmiştir.

Sana söyleyeceğim ilk şey bunun iyi olduğudur, çünkü kabul ettin. Aslında Hintliler için ikiyüzlülüğü kabul etmek zordur. Asırlardır ikiyüzlülük içinde yaşadılar. Bu onların hayatının bir parçası oldu. Onların mahatmaları, azizleri, sözde büyük adamları, hepsi ikiyüzlülük içinde yaşıyorlar. Ve küçük adamlar bu sözde büyük adamların peşinde koşuyorlar.

İkiyüzlülük kana, iliğe kadar işlemiştir. Bu ilkel kültürlerde hep olagelmiştir. Ve Hindular yaşayan en ilkel kültürlerden biridir. Aslında yaşadığını da pek söyleyemeyiz. Aslında nefes alıyor ve bitkisel hayattaymış gibi yaşıyor. Henüz ölmedi ve ölmemiş olması büyük bir talihsizlik. Çünkü ölseydi yerine yeni bir şey doğabilirdi. Dünyadan yok olmuş başka kültürler de oldu. Babil nerede? Eski Mısır nerede? Eski Çin nerede? Roma nerede? Yunan nerede? Dünya haritasına bakarsanız kalan tek eski kültürün Hint kültürü olduğunu görürsünüz. Çok yaşlı, yıpranmış, bir fosil, bir mezarlık. Bu mezardaki insanlar ne yazık ki tamamen ölmedi. Yaşadıkları sürece bu yalanlarla yaşamaya devam edecekler.

Şu gerçeğe hiç dikkat ettiniz mi? Çocuklar hiçbir zaman ikiyüzlü olmamıştır. Bir durum hakkında ne gerekiyorsa basitçe dile getirirler. Ve büyüdükçe yalan söylemeye başlamak zorunda kalırlar. Çünkü yalan söyleyen yetişkinlerle aynı dünyayı paylaşmak zorundalar. Ve çocuk şu gerçeği görür; yaşayacaksan yalan söylemek zorundasın.

Benim bu konudaki görüşüm şuydu: babam bana ne zaman bir şey sorsa ben de ona bir şey sorardım. "Gerçeği mi duymak istiyorsun yoksa tatlı olanı mı?" derdim. O da bana gerçeği söyle seni koruyacağım derdi. Bu yüzden her zaman benim yüzümden başı belaya girmiştir.

Bir gün babam bana şöyle dedi. "Bu gün çok sıkıcı birisi gelecek. Ben ise onu görmek istemiyorum. Ona sadece babam evde yok demeni istiyorum."

Sıkıcı adam geldi ve hemen babamı sordu. Ben de "Şu anda içerde ancak senin bir sıkıntı kaynağı olduğunu, tüm gününü mahvedeceğini bu yüzden evde olmadığını belirtmemi istedi." dedim.

Tabii ki adam çok sinirlendi ve eve dalarak babamı buldu. "Sorun nedir, oğlunun dedikleri doğru mu?" Adam şehrin en zengin kişisiydi ve birçok yönden babama zarar verebilirdi. O sırada içeri girdim. Babam "Ona ne söyledin?" deyince ben de "gerçeği mi istiyorsun?" dedim. Babam bir süre durakladı ve benim doğru söylediğimi itiraf etti. Doğru söylediğim için beni hiçbir zaman cezalandırmadı.

Aslında insan yaşlandıkça kurnazlığı artar. Bu durum uygarlıklar için de geçerli. Örneğin Amerikalılar diğer ülkelere göre daha dürüsttürler. Çünkü dünyanın en genç ulusudurlar. Sadace üç yüzyıllık bir tarih. Eski Hint geçmişiyle karşılaştırılamaz bile. En gerçekçi tarihçiler bile Hindistan'ın en azından on bin yıllık bir tarihe sahip olduğunu söylüyor. Bu sürenin doksan bin yıl olduğunu ileri sürenler bile var. Doksan bin yıl nerede, üç yüz yıl nerede. Amerika henüz ufak bir çocuk gibi.

Bir Amerikalı kıza evlenmeden kaç kez bir erkekle beraber olduğunu sorsanız size yanıt verir. Fakat hiçbir Hintli kadın sizi yanıtlamaz. Bütün hayatı mahvolabilir. Böyle bir bilgiyi ancak Amerika'da toplarsınız Hindistan'da değil. Hintli azizler der ki "bizim ülkede hiçbir kız evlenmeden bekaretini kaybetmez." Bu gerçek değildir. Sadece insanlar gerçeği söylemiyorlar.

Bir Amerikalı kocaya evlilik dışı ilişkisi olup olmadığını sorabilirsiniz. Bir Hintli koca ise "Ne, evlilik dışı ilişki mi? Aklımın ucundan bile geçmedi" der.

Genç bir çift parkta oturmaya karar verirler. Bankta otururlarken kız erkeğe şöyle der "Çok açıklıkta oturuyoruz, şöyle daha kuytu bir yere gitsek nasıl olur?" ve ekler "Ama orada bana sarılmayacağına söz verir misin?" Adam evet manasında başını sallayınca "Peki orada beni öpmeyeceğine söz verir misin?" Adam yine "Evet" deyince kız bu sefer sinirlenerek "Peki o zaman orada ne işimiz var?" diye bağırır.

İşte bu hikaye ikiyüzlülüğün nasıl çalıştığını gösterir.

Adamın biri Cuma akşamı bir içki içmek için bara uğrar. Tam kapıyı açıp içeri girecekken karanlık bir yerden bir rahibe ona seslenir. "Oğlum çok geç olmadan dur. Burası şeytanın evi. Günah işlemekten vazgeç ve şeytan işi içkiyi unut."

Adam rahibeye kurnazca yanıt verir. "Daha önce denemediğin bir şey hakkında nasıl böyle konuşabilirsin? Hiç içtin mi?" Rahibe "Asla, ben bir rahibeyim" diye yanıtlar.

Adamın iknası sonucunda rahibe denemeye karar verir ve adama şöyle der "Bu giysiler içinde fark edilirim, en iyisi sen bana şu kupaya doldurup getir."

Adam bara girer ve barmene "Jim şu kaba en iyi içkinden doldur bakalım" der.

Barmen "Aman Tanrım yine mi o yaşlı rahibe" der.

İlk önce ikiyüzlülüğü açıkça görün. Onu gözlemleyin. Tüm inceliklerini, tüm mekanizmasını. Derinine inin. Böylece onun farkına varacaksınız. Başka bir şey yapmanıza gerek kalmayacak. Bir şey yaparsanız baskı yaratırsınız. Bir şeyler yapılmasını desteklemiyorum. Tüm çabam sizin olanlar hakkında uyanık olmanıza yardımcı olabilmek. Uyanıklığın mucizesi, yanlış olanı fark ederek onu durdurmak ve doğru olanı fark ederek onu parçanız haline getirmektir. Uyanıklık dünyadaki en simyasal fenomendir.

İkiyüzlülüğü kabullenmen iyidir. Bu iyi bir başlangıçtır. Tohum toprağa düştü. Bundan böyle daha fazla uyanık ol. Her hareketini, her düşünceni, her rüyanı izle. Sadece izle, bir şey yapmak için acele etme. Sadece izle, içinde neler olduğunu kaydet. Hayatı nasıl yaşıyorsun, izle. Yavaş bir şekilde değişimin kendi kendine gerçekleştiğini fark edeceksin. Değişimin gerçekleşmesi, onun kendi güzelliğinin sonucudur.

"Bhagwan,

Çıldırma korkusundan, bıçak sırtında yürümekten bahseder misiniz?"

Delirmekten korkmayın, zaten delirmiş durumdasınız. Bu dünya büyük bir tımarhanedir. Her çocuk akıllı doğar ancak uzun süre akıllı kalamaz. Diğer deliler tarafından büyütülür. Diğer deliler tarafından koşullandırılır. Sonunda delirmek zorunda kalır. Çünkü hayatta kalmak için delirmek zorundadır.

Arada bir akıllı birileri çıkar: Bir Buda, bir Zerdüşt, bir Lao Tzu, bir İsa. İşin garibi gerçekte deli olmayan bu insanlara deli denmesidir. Akıl hastanesine kapatılan insanlara bakarsanız eğer, çoğunluğunun aslında oldukça duyarlı, hassas, ince ve dışarıdaki diğerleri kadar kaba olmayan insanlar olduklarını görürsünüz. Derileri kalın olmadığı için incinirler, kırılırlar. Derileri kalın olanlar ise her türlü deliliğin içinde uyum sağlarlar ve yaşamaya devam ederler. İnsanın uyum sağlayabilme yeteneği sınırsızdır. Çocuk zamanla her şeye uyum sağlamayı öğrenir. Ne kadar çok hurafeye uyum sağladığınızı görmek için kendinize bakmanız yeterlidir. Ne kadar çok aptalca inançlar edindiniz. Gerçi bunların aptallığını farkettiğiniz anlar oluyor. Ancak bu akıllı anları bir kenara itmek zorunda kalırsınız çünkü tehlikelidirler. Pencere bir an açılır ancak hemen kapatırsınız. Komşunuzun açık pencerenizi görmesinden korktuğunuz için hemen kapatmak zorunda kalırsınız. Akıllılığınızı kimseye göstermek

istemezsiniz. Hz. İsa şöyle diyor, ufak bir çocuk gibi olmadıkça benim Tanrımın krallığına giremeyeceksiniz. İsa burada şunu demek istedi: Her çocuk gibi tekrar akıllı olmadıkça, Tanrımın imparatorluğuna giremeyeceksiniz. Fakat bu akıllanmanız diğerleri tarafından delilik olarak görülebilir. Buda deli gibi görünebilir, İsa deli gibi görünebilir. Freud gibi bir deli İsa'nın nevrotik olduğunu düşündü. Asıl nevrotik olan Freud'du ama o İsa'nın nevrotik olduğunu düşündü. Bunu kanıtlamaya ve diğerlerini ikna etmeye çalıştı. Neredeyse çağdaşı olan tüm zihinleri ikna etmeyi başardı.

Size tüm dünya bir tımarhanedir dediğim zaman bunu kanıtlamama gerek yok. Çevrenize baktığınızda bin bir kanıt bulacaksınız zaten.

Nasrettin Hoca bir arkadaşı ile konuşurken şöyle der "Adamın birine hayatımı kurtardığı için bin lira verdim." Arkadaşı "Peki o ne yaptı" dediğinde "Bana yediyüzelli lira geri verdi" der.

Dave ile Mabel bir bankta otururlarken Mabel şöyle der "Sen çok iyi bir adamsın Dave. Peki beni gerçekten seviyor musun?"

Dave "Evet, Mabel seviyorum" deyince Mabel ekler "Peki benim için ölür müsün?" Dave biraz düşünür ve şöyle der "Hayır Mabel benimki ölümsüz aşk."

Dört kişi bir arabayla saate 180 km hızla giderlerken araba kontrolden çıkar ve ağaca çarparak devrilir. İçindekilerin her biri bir yana savrulur ve mucize eseri kimseye bir şey olmaz. Polis olay yerine gelerek soruşturmaya başlar ve "Arabayı kim kullanıyordu" diye sorar. Adamlardan biri hemen atılır " Hiç kimse memur bey hepimiz arkada oturuyorduk."

Şimdi deliliğin mekanizmasını anlamaya çalışalım. Öncelikle zaten delirmiş olduğunuzu kabul edin ki bunun ötesine geçme imkanınız olabilsin. Fakat delirmekten korkarsanız buna imkan kalmaz. Korkunun size bir faydası olmaz, sadece sizi daha fazla delirtir. Korku zaten deliliğin bir parçasıdır.

Kesin olan ölümdür. Hayatta başka hiçbir şey kesin değildir. Sadece ölüm mutlaktır. Ölüm hakkında üzüntü duymayın. Yaşlılık gelmek zorundadır. Hayatta her şey değişir. Bugün dostunuz olanlar yarın düşmanınız olabilir. Bu gün aşık olduğunuz kişiden yarın nefret edebilirsiniz. Hayat bir akıştır. Hiçbir şeyi durduramazsınız. Öyleyse bir şeyden korkmanın manası nedir? Sadece anınızı yaşayın ve tadını çıkarabilecek ne var ise çıkarın. Korkularınız, tam anlamıyla yaşamanıza izin vermez, sizi geriye çeker. Hayatı, tutkularınızı yoğunluğuyla yaşamanıza izin vermez, sizi böler. Bir kadını seversiniz ama yarım yamalak seversiniz çünkü korkularınız vardır. Aşkın sizi nereye götüreceğini nereden bilebilirsiniz ki? Böyle devamlı yarım yamalak, bölünmüş, parçalanmış olduğunuz sürece aşkın verebileceği gerçek neşeyi algılayamazsınız. Korkunun size bir faydası olmadığını görün. Endişeli durumunuza bir son verin, sakin ve rahat olun. Öncelikle şu gerçeği görün: sizi toplum delirtti. Şimdi yapılacak şey üzerinizdeki bu doğal olmayan baskıdan kurtulmak. Çok zor değil, bir yılanın eskimiş derisinden kurtulması kadar basit.

Öncelikle deliliğe yol açan mekanizmayı anlayın. Bu mekanizmada hırslar deliliğin temel sebebidir. Biri olmaya çalışmak sizi sonunda delirtir. Sadece hiç kimse olun, o kadar. O zaman problem kalmaz. Hırslarınızı bırakarak yaşamaya başlayın. Hırslı insan yaşamı erteleyen insandır aslında. O gerçek yaşamını daima yarınlar üzerine kurar -asla gelmeyen bir yarın. Hırslı insan saldırgan ve şiddet dolu olur. Bunun sonucunda delirmek zorundadır. Böyle olmayan ise barış ve sevgi dolu olur. Hırslı insan daima acelecidir koşturur durur. Belli belirsiz, sadece varmış gibi görünen bir ufkun peşinden koşar. Böyle olmayan biri ise akıllıca davranır ve burada, şimdide yaşar. Aklı başındalık huzurlu, uyumlu, neşeli ve şükran dolu olmaktır.

Bir karakter yaratmaya çalışmayın. Tüm olanlar karaktere çok fazla inanmanız yüzündendir. Bilelim veya bilmeyelim dünyadaki insanların yüzde doksan dokuzu karakter yaratmaya inanır. Onların derininde Pavlov'un okuluna ait olduklarını göreceksiniz. Karakter yaratmaya yönelik bir toplum gerçekten dindar olamaz. Dindar toplum zaten henüz gelmedi. Orada burada birkaç kişi -bir elin parmaklarını geçmeyenler- var sadece. Gerçekten dindar bir toplum gelecekte olacak. Onu getirmeliyiz.

Soru gerçekte kim olduğunuz sorusudur. Gerçek gelişme, evrim buradan başlar. Bir insanın kendini keşfi dünyadaki en büyük keşfe çıkmaktır. Aya gitmek, Everest'e tırmanmak bile daha kolaydır. Sebebi basittir; bu yolda yalnız seyahat etmek zorunda kalacaksınız. Tamamıyla yalnız. Ünlü Yunanlı düşünürlerden Platon şöyle demiş" Bu, yalnızın yalnıza uçuşudur."

Bazen insanlar kendilerini bilmek isterler. Bu sefer de hemen, kelimelerin, teorilerin ve ideolojilerin kurbanı olurlar. Asıl olan deneyimdir, ancak deneyimlediğiniz şeyleri gerçekten algılamış olursunuz. Bilmekle, bilgi toplamanın ayrı şeyler olduğunu görün. Bilgi toplamak, hafızada biriktirmekten başka bir şey değildir. Bir bilgisayar da bunu yapabilir. Bunda insan olmanın getirdiği özel bir durum yoktur.

İnsanlar bilinçsizce yaşıyorlar, onlar için ne yaptıklarının farkında olmak imkansızdır. Bir sorunla karşılaştığınızda yapacağınız en iyi şey hemen bir şey yapmamaktır. Aksi taktirde durum daha da kötüleşebilir. Sakince oturun, rahatlayın, bırakın geçsin. Çare bulmaya çalışmak yerine sorunun başlangıcında kalın. Çünkü her sorunun çözümü, kendi içinde barınır. Yanıtı başka bir yerde aramayın. Yeterince bilinçli olursanız çözümü orada bulabileceksiniz. Buda şöyle diyor: "Kendinizin ışığı olun."

İçsel varlığınıza girmeniz için Zen, çok iyi bir yöntemdir. O herhangi bir karakter yaratmaya inanmaz. O sadece bilince inanır. Bilinciniz değiştiğinde karakteriniz de zaten otomatikman değişecektir. Oysa karakterinizi değiştirmeniz bilincinizi değiştirmez. Sakin, dingin bir biçimde derine inin. Bu durum muhteşem hazineler içerir. Bu muhteşem bir hikayedir.

Usta içsel varlığınızı, kendi içsel ışığınızı bulmanıza yardım eden kişidir. O varlığınızın dönüşümüne yardımcı olur. O size bildiklerini nakleder, bilgeliği değil. Yalnızca bilgi transfer edilebilir, bilgelik değil. Bu yüzden ustanın yardımı doğrudan bir yardım değildir. Hiçbir zaman doğrudan olamaz. Onun görevi bir katalizöre benzer. O bir yardımcıdır. O sabahları parlayan güneş gibidir. Kuşlar güneşle beraber

uyanırlar, ötmeye başlarlar, uçarlar, yeni günün tadına varırlar. Yeni günü şarkılarla karşılarlar. Güneş hiçbirine doğrudan yardım etmez. O, kuşların canlılık ve tazelik hissettiği bir çevre yaratır. Güneş bir çiçeğe gelerek açması için baskı yapmaz. Doğrudan değil, ışınlarını çiçeğin çevresinde dans ettirerek yardım eder. Güneş nazik bir şekilde çiçeğe ısı verir, onu cesaretlendirir. İçlerinde açma isteği duyarlar ise bu güneşin sıcaklığı ile eşzamanlı olur. Ve böylece çiçekler açarak kokularını yaymaya başlar. Usta da böyledir. O sana bildiği şeyi yaşatamaz. Fakat yarattığı berrak enerji ile senin çiçeğinin açmasını sağlar. Tohumların cesaretlenir böylece sıçrama yapmak için cesaret toplarsın. Böylece kuantum boşluk senin için mümkün bir hale gelir.

Hindu ve Hıristiyanların kullandığı manada kutsal kelimesini, Zen ustaları hiçbir zaman kullanmadılar.

Onlar tarafından Kutsal -holy-, bütünlük -wholeness- için kullanıldı. Kim kutsalsa -holy-, o bütündür -whole. Kim, parçalanmış, yarım yamalak, kopuk yaşarsa o kutsal değildir. Bu durumun saf olmak veya olmamakla ilgisi yoktur. Erdem veya günahla da ilgisi yoktur. Bir günahkar hayali yaratarak suçluluk ya da bir aziz hayali yaratarak kutsanmışlık yanılsaması yaratmayın. Hayal hayaldir, yanılsama yanılsamadır. Uyanmış insan her türlü hayalden, her türlü yanılsamadan özgürleşmiştir.

Zen'in kullandığı kutsal kelimesi bütünlük içinde yaşayanlar içindir. Kutsal insan ne yapıyorsa tamamıyla onun içindedir. Onu derinliğine kazarsanız sadece sessizlik bulursunuz. Bunları hatırınızda tutun.

"Bhagwan,

Bir kadın, bir adamı çıldırtabilir mi?"

Aslında adamına göre değişir. Eğer akıllı ise kılıbık bir koca olur ve çıldırmaktan kurtulur. Bu yüzden erkeklerin çoğu hayatta kalabilmek için kılıbık olmayı seçer.

Sorun kadında değildir. O sizi çıldırtmak için bir çaba sarf etmez. Sadece onların zihinleri değişik çalışır. Durum, manyetik alandaki kutuplar gibidir. Bir kadın ne kadar farklıysa size o kadar cazip gelecektir. Sizin gibi oldukça çekim kaybolur.

İlişki bir kemere benzer. Bir kemer yapacağınızda, karşılıklı konulan tuğlaların zıtlığı, bir güç yaratır ve yapının ayakta kalmasını sağlar.

Kadının düşünme biçiminin farklılığı erkek için çıldırtıcı olabilir. Kadın mantıkla hareket etmez. Fakat bu onun yoludur, doğasıdır. Çıldırma mantıksal zihne ait bir olgudur. Bir kadını sevdiğinizde, onu ne pahasına olursa olsun kaybetmek istemezsiniz, onu anlamak, hissetmek istersiniz. Tüm hayatınızı ve çalışmanızı ona adayabilirsiniz. Fakat ne yapsanız fayda etmez, neyin ne olduğunu anlayamazsınız. O hiçbir zaman sizi anlamaya çalışmaz. O sonuca, prosedür olmadan ulaşır, atlama yapar. İşin mucize tarafı onun mantıksal hareket etmeden haklı çıkmasıdır. Bu durum çıldırtıcı olabilir.

Karısının büyük piyangoyu kazandığını duyan kocası çok şaşırır ve nasıl başardığını sorar.

Karısı hemen anlatmaya başlar: "Rüyamda yedi rakamını üç kere gördüm ve bunun yirmi sekiz manasına geleceğini düşünerek bu rakamla başlayan bileti aldım"

Kocası çok şaşırır ve "Ama üç kere yedi yirmi sekiz etmez ki" der.

Karısı hemen yanıtlar " Sen matematikçi olabilirsin ama piyangoyu kazanan benim."

Matematiği kim ne yapsın, önemli olan sonuçtur. Kadın zaten anlamıştır, bu yüzden anlamaya çalışmaz. Çağlardır erkekler kadınları anlamaya çalışarak hata yaptılar.

Bayan psikanalizci, hastasının zihinsel ve duygusal durumu hakkındaki üç aylık yoğun araştırmasını tamamlar. Son sözlerini söylemek için hastasını çağırır. Hafitçe öksürür, kağıtlarına bakar ve sözlerine başlar. "Eee çalışmalarım sonucunda varmış olduğum nihai analiz ve profesyonel kanım şudur ki siz manyağın tekisiniz."

Hasta şok olur ve kızgın bir şekilde sorar "Söyleyeceğiniz başka bir şey yok mu?"

"Evet var aynı zamanda da çirkin birisiniz."

Kadınları anlamaya çalışmayı bırakın. Onların var olan farklılıklarının, hayata değişik yaklaşımlarının tadına varın. Kadın sizin gibi düşünmez, sadece bedeni değil ruhu da farklıdır. Zihninizi bir kenara bırakın ve mevcut olanı yaşayın. Daha az entelektüel olun. Onunla dans edin, şarkı söyleyin, onu sevin. Onunla tartışmaya çalışmayın. Böylece kaybetmez ve çıldırmazsınız. Tartışma çıktığında onunla barış yolu arayın. Tartıştıkça daha fazla ısrarcı olmaya başlar ve kavga etmeniz kaçınılmaz olur. İstiyorsanız deneyebilirsiniz.....

Aslında bu gibi durumlar için en iyisi daha fazla dinginlik, daha fazla aşkın bilgelik içinde olmaktır. Derine inin. Meditasyon en iyi savunma aracıdır. Meditasyonun enerjisi ile çevrilirseniz korunursunuz. Şunu unutmayın: meditasyon sizin tarafınızdan yaratılmadı, siz onunla doğdunuz. O sadece keşfedilmeyi bekliyor. Geçek benliğiniz keşfedilmeyi bekliyor. Ancak gerçek benlik kilise için, kalabalıklar için, gelenekler için tehlike arz eder. Çünkü böyle bir insan kendi kişiliğini, bireyselliğini yaşamaya başlayacaktır. O zaman kitle bilincine ait olmayacaksınız, sömürülemeyeceksiniz, yönetilemeyeceksiniz. Kendi ışığınıza göre yaşayacaksınız. Hayatınız bir güzellik haline dönüşecek.

Oysa toplum size bir kişilik -karakter- yüklemeye çalışır. Sizin gerçekte olduğunuzdan farklı bir kişilik. Bu kişilik aslında maske manasına gelir.

Eğer meditasyon yaparsanız, er veya geç sevgiye -aşka- ulaşırsınız. Derin meditasyonlardan sonra er veya geç içinizden, daha önce tanık olmadığınız muazzam bir sevginin yükseldiğini göreceksiniz. Bu varlığınıza yeni bir kalite getirir, yeni bir kapı aralar. Sessizliğin ince kalitesi içinize girer. Düşünceler yok olur ve boşluk belirir. Kendi varlığınıza dokunursunuz. Şunu unutmayın: meditasyon sizin tarafınızdan yaratılmadı, siz onunla doğdunuz.

Doğru bir çizgide olan sevgi -aşk- sizi daha fazla dingin, daha fazla saf yapar. Bu sevgi, meditasyondan doğan bir sevgidir, zihinden değil. Dünyada milyonlarca çift sanki sonsuz sevgiyi yaşıyormuş gibi davranıyorlar. Ama bu imkansızdır. Onların zihinden doğan sevgileri, sonsuzluk niteliği taşımaz. Sevgi bir kişiye yöneldiği zaman sınırlanır.

Önce meditasyon yapın. Meditasyon bir çiçek, sevgi -aşk- ise onun kokusudur. Sonsuz sevgi -aşk- buradan kaynaklanır. Böylece sevgiyi yaşadığınızda sevginin kendisi olursunuz. Sevgi -aşk- sizin kokunuz haline gelir. Herhangi bir şeyle sınırlanmayan, her şeyi kapsayan bir sevgi. İşte sizi çevreleyen bu sevgi sonsuz sevgidir. Aynen Buda'yı, İsa'yı, Zerdüş'tü çevreleyen sevgi gibi.

Daha sonra yoğun bir şefkat hissedersiniz. Buda şefkati şöyle tanımladı: meditasyon artı sevgi.

Eğer sevginiz, başkasına duyulan bir arzudan kaynaklanmıyorsa, bir ihtiyaç sonucu değilse, karşılığının gelmesini beklemeden sadece veriyorsa, bir dilenci değil bir imparator ise, işte bu şefkattir.

Seks hayvanidir, sevgi -aşk- insanidir, şefkat ise Tanrısaldır. Seks fizikseldir, sevgi -aşk- psikolojiktir, şefkat ise ruhsaldır.

"Bhagwan,

Batıda neden size seks gurusu diyorlar?"

Bu çok uzun bir Hıristiyan geleneğine dayanır; bastırma. Bu bir tür provokasyon sonucunda bana yapıştırılmaya çalışılan bir etikettir. Benim seks ile bir işim yok. Size nasıl seks yapılacağını öğretmiyorum. Size bir an için seksten bahsediyor isem bu sizlerin baskıcı geleneklerden gelmenizden dolayı. Bundan asıl sorumlu ben değilim, onlar. Onlar insan hayatını paralize ettiler, sakatladılar. Onların tüm stratejisi cinsel enerjinin bastırılması üzerine kuruludur.

Varolan tek enerjinize alt düzeylerde seks adı verilir. Bu enerjiyi meditasyon simyası ile dönüştürdüğünüzde, damıttığınızda yukarıya doğru hareket eder. Sevgi, şefkat ve şükrana dönüşür.

Seks ise kabadır, rafine edilmemiştir, hamdır. Maden ocağındaki işlenmemiş elmas gibidir. Gerçek dönüşümde aşkınlık vardır. Dinler onu dönüştürmek yerine bastırdılar. Bastırmanın doğal sonucu sapkın insandır. Seks saplantıları oluşur. Aslında bana seks gurusu diyenler seks saplantısı olan insanlardır.

Ben seks hakkında meditasyondan, Tanrıdan, şükrandan daha fazla konuşmuş değilim. Ne zaman seks hakkında bir şey söyleyecek olsam hemen onun üzerine atlıyorlar. Üç yüz kitabımdan sadece bir tanesi seks hakkında. Bu kitabın adı da "Seksten Süper Bilince" dir. Kitabın sadece başlangıcı seks ile ilgili. Seksi derinlemesine anlarsanız sizi samadhi'ye ulaştırır. Çok enteresan bir olay olarak bu kitabım milyonlarca kişiye ulaştı. Diğer kitaplarım bu kadar çok kişiye ulaşmadı. Bu kitabı okumayan tek bir Hindu aziz kalmadı. Kitabı tartıştılar, eleştirisini yaptılar. Karşı olan birçok kitap yazıldı. Bu kadar ilginin sebebi nedir? O da kitaplarımdan biri sadece. Ama insanların seks saplantısı var. Özellikle de dindar görünümlü olanların. Bana yapıştırdıkları etiket de onlardan geldi zaten.

İnsanlar çağlardır hayata karşı olumsuz yetiştirildi. Ben hayatı her yönüyle kabul ediyorum. Bu onu değiştirmek istemediğim manasına gelmez. Aslında onu değiştirmenin yolu önce nerede iseniz oradan başlamaktır. Önce nerede olduğunuzu tespit edin. Önce kendi gerçekliğini bul ki onun ötesine geçebilme şansın olsun. Varlığındaki tüm imkanları araştırmalısın.

Seks bu dünyadaki en önemli olaylardan biridir. Fakat çocukluğunuzdan beri kandırıldınız. Size seks hakkında yalan yanlış şeyler söylendi. Hayatınızdaki gerçekleri keşfedince bu sefer benliğinizi büyük bir suçluluk duygusu kapladı. Bu suçluluk duygusu, size din adamlarının, politikacıların, pedagogların, ebeveynlerinizin mirasıdır.

Öyle bir durum yarattılar ki hayatınızdaki suniliği ve onun belirtilerini keşfedemez hale geldiniz. Sizi kandırdılar, güveninize ihanet ettiler. Her çocuğun ebeveynine gerçekten saygı duymayışının sebebi bu aldatmadır. Öğrenci, öğretmen ilişkisi de aynıdır. Güvendiler ve kandırılarak ihanete uğradılar.

Mutlak yalanlar çok derinlere işledi. Yanlış yapma hissi duyar, bu yapılmamalıydı diye hissedersiniz. Çevrenize çok kalın bir kabuk ördü. Bu gerçeği hissetmek bile size korku verir.

Ufak kız annesi banyo yaparken içeri girer ve sorar "Anne, önünde aşağı doğru asılı olan şeyler ne?"

Anne "Bunlar mı yavrum? Bunlar balonlar."

Küçük kız devam eder "Peki ne işe yararlar?"

Anne yanıtlar "Öldüğün zaman yavrum şişerler ve seni cennete doğru uçururlar."

Ufak kız bir an susar ve devam eder "Anne, sanırım bizim hizmetçi ölüyor. Oh Tanrım geliyorum derken babam da üzerine çıkmış balonlarını şişiriyordu."

Çocuklar er veya geç gerçeği bulacaklardır. Ne kadar gizleyebilirsiniz ki? Saklamaya gerek yok. Çocuk araştırmaya başlayınca her şey olduğu gibi anlatılmalı. Zihinlerini yalanlarla doldurmayın. Söylediğiniz yalanı anlayınca, bu sefer oraya gerçekten takılacak. Gerçek zorluk budur aslında. Bölünmeye, parçalanmaya başlayacak. "Bu yanlıştır" diyecek, hayat ise "Devam et" diyecek. Biyolojisi bir şey derken, psikolojisi başka bir şey diyecek. Böylece onda şizofrenik bir durum yaratacaksınız. Ben bu suça karşıyım. Ben her çocuğun hayatın gerçekleri hakkında olabildiğince farkında olmasını istiyorum. Herhangi bir suçluluk duygusu yaratmaya gerek yok. Fakat dinlerin hemen hepsi suçluluk üzerine kurulu.

Gözlerinize perde çektiler. Sizi hemen hemen körleştirdiler. Sadece perdeyi görebildiğiniz bir hale geldiniz. Bu perdeler sunidir, yanlıştır, yalanlardan oluşur, bozar, çarpıtır.

Ben, gerçeğe mutlak saygı duyuyorum. Başka bir şeyin önemi yok benim için. Ortaya çıkan insanlık, çirkin bir insanlık. Ben gerçeklerin içerisinde yaşayan bir insanlık istiyorum. Suni veya çılgın değil fakat bütünleşmiş, zeki, herhangi bir şeye saplanmamış. Size aşılanan kurallardaki saplantılara dikkat edin.

Sicilyalı Triddu hayatının kırk yılını sadece seks ile geçirir. Sonunda büyük bir ümitsizliğe kapılır ve psikanalize gitmeye karar verir. İtalya'nın zirvedeki çok parlak ve özel bir psikanalistinden randevu alır ve gider.

Doktora kısaca hayatını anlatır ve yardım edip edemeyeceğini sorar. Doktor "Size yeni bir teknik uygulayacağız, sanırım yardımı olacak" der.

İlk gün doktor kağıda bir daire çizer ve Triddu'ya göstererek "Bu nedir?" diye sorar.

Triddu: "Çok kolay doktor bey bu bir kadının vajinası" der.

Ertesi gün doktor bir üçgen çizer ve ne gördüğünü sorar.

Triddu "Dünkü vajinanın bir başka pozu" diye yanıtlar.

Doktor üçüncü gün seksüel olarak yorumlanamayacak bir şekil göstermeye karar verir. Bir dikdörtgen çizer, ortasına da bir nokta koyar ve sorar "Evet bayım şimdi ne görüyorsunuz acaba?"

Triddu "Komik olmayın doktor bey bu da dünkü resmin aynısı. Yukarıdan bir yatağa bakıyorsunuz ve ortasında da son üç gündür saplandığınız vajina var" der

Doktor "Sizde kesinlikle seksüel saplantı ve sapıklık var" diye bağırır.

Triddu "Ben mi? Her gün bu pornografik resimleri çizen kim öyleyse" der.

Dinler insanda değişik bir durum yarattı. Hem sizde seks saplantısı yarattı, hem de bundan suçluluk duymanıza neden oldu. Onlar yarattıkları bu suçluluk duygusu yüzünden suçludurlar. Fakat bu suçluluk duygusunu derinlemesine incelerseniz ince bir strateji içerdiğini görürsünüz. Bir insan suçluluk hissederse zayıf düşer. Bölünür ve aptallaşır. Böylece daha kolay yönetilir ve tüketilir. Özgürlüğünü kaybeder. Böylece kiliselerin, devletlerin, felsefelerin, teolojilerin kölesi haline gelir.

Nietzsche şöyle der: "Papazlar insanların seksten özgürleşmesine yardım edemediler. Fakat onların seksten aldıkları hazzı zehirlediler." Bu durum büyük bir zorluk ortaya çıkardı. Eğer ondan yeterince haz alamadıysanız, arzularınız devam eder. Haz yeterli düzeye erişince, zamanı geldiğinde onu kendiliğinden bitirirsiniz. Kadınları düşünmeyi ortadan kaldıramazsınız. O zamanla kendiliğinden ortadan kalkar. Onu yok etmeye çalışırsanız eğer daha inatçı, sürekli ve sapkın bir hal alır. Aydınlanıncaya kadar kadınlar erkekleri, erkekler de kadınları düşünmek zorundadır. Bu doğal bir süreçtir ve yanlış olan bir şey içermez. Fakat size ufaklığınızdan beri söylenen saçma ve yanlış şeyler sizi çevreledi. Bunlara son vermedikçe yetişkin bir insan olamayacaksınız.

İki çocuk konuşurken biri diğerine şöyle der "Babam asla geneleve gitmemem gerektiğini söyledi."

Diğeri sorar "Peki niye olduğunu söyledi mi?"

"Eğer böyle yerlere gidersem, görmemem gereken şeyleri görürmüşüm."

"Peki gittin mi?"

"Evet"

"Ne gördün?"

"Babamı."

Yalan ve bozulma çağlardır rutin bir hal aldı. Suçluluk sizi kadınları arzulamaktan kurtarmaz. Sadece aldığınız hazzı zehirler. Benim gözlemim şudur. İnsanlar on dört yaşında seksüel olgunluğa erişir ve kırk iki yaşında seksin ötesine geçebilecek bir hale gelir. Tabii ki seks doğal ve suçluluk duymadan yaşanabilir ise eğer. Onu yaşadığınızda neşesini de, ıstırabını da görürsünüz. Bu deneyimler sizi olgunlaştırır ve kıvama getirir.

Yalan yanlış gelenekler ile bağ kesilmelidir. Eğer doğru düzgün bir hayat yaşamak istiyorsanız önce ebeveynleriniz ile psikolojik bağınızı kesin. Bu onlara saygısızlık yapın veya sevmeyin manasına gelmez. Aslında ancak psikolojik olarak onlardan bağımsız olursanız onları gerçekten sevebilirsiniz ve onlara saygı duyabilirsiniz. Ancak o zaman onları atfedebilir ve onlar için şefkat hissedebilirsiniz. Onları ancak psikolojik olarak özgür ve olgun olduğunuzda affedebilirsiniz.

Bana devamlı kadınları düşündüğünü söyleyenler oluyor. Tabii ki düşünürsünüz çünkü düşünmemeniz gerektiği söylendi. Size kadınların cehenneme açılan kapılar olduğu söylendi. Sizi bu dünyaya

zincirledikleri söylendi. Bağımlılık sebebi oldukları söylendi. Ancak şunu unutmayın tüm kutsal kitaplar kadınları yargılayan, ayıplayan erkekler tarafından yazıldı. Bu sebepten ötürü bir erkek şovenizmi içerirler. Kadınlar yazmış olsaydı tersi olacaktı.

Eğer beni gerçekten anlıyorsanız her çeşit bastırmaya karşı olduğumu göreceksiniz. Arzularınızı anlayın, onları bastırmayın. Ancak anlayış aracılığıyla onların ötesine geçersiniz. Ancak meditasyon ve anlayış ile daha uyanık bir hale gelirsiniz. Bilinçsizliğiniz yavaş yavaş bilinçliliğe dönüşür. Karanlıkla dolu olan ışıkla dolu hale gelir. Bu özgürlüktür, moksha'dır. Ancak ışıkla dolmak aydınlanmadır. Ancak o zaman arzular sona erer. Her ne yaşıyor iseniz tadına varın, onu ifade edin. İfade etmek deneyimin bir parçasıdır. Bütünüyle sev, aşkın tadına var, dans et. Aşkı tüm olanakları içerisinde yaşa. Bölünmüş yaşama, soğuk davranma.

Şizofrenik insanlık binlerce papaz yüzünden oluştu. Onların "Şunu yap bunu yapma" demeleri yüzünden. Benim çabam gözlerinize inen perdeyi uzaklaştırmak. Böylece neyin doğru olduğunu görebilirsiniz ve aksini yapmazsınız. Gerçek din açıklık getirir ve bu açıklık sizi dönüştürür.

Güzel bir prenses evlenme çağına gelir ve adaylar gözden geçirilmeye başlanır. Prensesin koşulları vardır. Soracağı üç soruya tatmin edici yanıtlar verecektir adaylar. Görüşme özel ve çıplak yapılacaktır. Aday olan kişi tatmin edici yanıtlar veremezse hapse atılacaktır.

Birçok aday gelir ve prenses hepsine sorularını sorar. Fakat hiçbirinden tatmin olmaz ve hapishane dolar. En sonunda bir Kudüslü gelir.

Prenses yine sorularına başlar. Önce göğüslerini göstererek sorar "Bunlar nedir?"

"'Göz alıcı süt ve bal tepeleri." Yanıttan memnun kalan prenses devam eder. Adayın cinsel organını işaret eder ve sorar "Bu nedir?"

"Hayat yolu ve Kudüs'ün çanları."

Prenses iyice memnun olarak devam eder. Bu sefer kendi cinsel organını işaret eder ve sorar "Bu nedir?"

"İnsan yaratılışının merkezi."

Prenses tüm yanıtlardan çok memnun kalmıştır. Adaya döner ve şöyle der "Şimdi sıra en son sınava geldi. Hemen süt ve bal tepelerine tırman, hayat yolunu yaratılışın merkezine koy ve Kudüs'ün çanlarını çalmaya başla."

Bazen bana gelip seksten kurtulmak ve mükemmel bir münzevi olmak istediğini söyleyerek kutsama isteyenler oluyor.

Peki o zaman Kudüs'ün çanlarını kim çalacak? Aceleci olmayın. Bir gün gerçek bir münzevi olmanız beni de memnun eder. Bu bir arzudan dolayı değil derin bir anlayıştan kaynaklanmalı. Seksin içerdiği çelişkiyi anlayın. Seks anlık bir zevk getirir. O an için bir başka dünyaya açılırsınız. Zamansızlığı yaşar, başka birinin meltemine kapılırsınız. Ego ortadan kalkar ve neşe ve orgazmik bir sevinç yaşarsınız. Fakat bu anlıktır ve her şey tekrar kaybolur. Şimdi size her şey daha karanlık gelmeye başlar. Çünkü ötede olan bir şeyin tadına vardınız. Ve artık mukayese yapabiliyorsunuz. Anlık zevkler kaybolunca bu sefer olumsuz kutba kayarsınız. "Tüm bu anlık zevklerin manası nedir? Bir anlıksa bir değeri yok" dersiniz. Oysa onun için o kadar beklediniz, onu ne kadar istediniz. Oysa şimdi sizden kaçıp gitti. Ellerinizde anılardan başka bir şey kalmadı. Yerini karanlık, ıstırap ve acıya bıraktı. İşte bu gibi anlarda içinizde münzevilik isteği yükselebilir.

Fakat bunları unutursunuz. Güzel bir kadın görür ve bu sefer farklı olacağını umarsınız. Şimdi tekrar olumlu kutuptasınız. Bu devam eden kısır bir döngüdür. Bir olumlu bir olumsuz. Geceyle gündüz gibi... Biz buna Doğu'da yaşam tekerleği -doğum ve ölüm tekerleği- zıt kutupların döngüsü deriz. Tekerlekte devamlı dönersiniz. Olumlu anlarda, zirvede hissedersiniz ve münzevilik çok saçma gelir. Fakat olumsuz anlarda, tüm olumluluğun bir sevdaya kapılma olduğunu düşünürsünüz. Bu kısır döngü anlaşılmadıkça hayat boyu devam eder.

Olumsuzken karar alırsanız hayat da olumsuz bir hale dönüşür. Hemen hemen geçmişte tüm dinlerin başına gelen budur. Manastırlara, tapınaklara, dağlara kaçabilirsiniz fakat seks sizi terk etmez. Çünkü o sizin dışınızda değil içinizde olan bir şeydir. O sizin biyolojiniz, fizyolojiniz, psikolojinizdir. Hormonlar sizin içinizde salgılanıyor. Münzevi olabilmek için cinsel organlarını kesen aptallar bile oldu. Aslında bu bir tür cinnetten başka bir şey değil.

Günümüzde beyindeki seks merkezi keşfedilmiş durumda. Kafanıza ufak bir pencere açıp, buraya elektrotlar koyabilir ve herhangi bir organınızı işe karıştırmadan titreşim vererek orgazm yaşayabilirsiniz.

Böylece sadece insanların gülümseyen yüzlerini göreceksiniz. Bir butona basarak bir Buda gibi mutlu görünecekler. O zaman evlilikler bitecek. Homoseksüellik, heteroseksüellik her türlü seksüellik bitecek. Fakat bu durum bir tehlike de taşımakta. İnsanları günde binlerce orgazmdan nasıl alıkoyacaksınız. İşi gücü bırakacaklar. Seksin limitleri yok olacak.

Skinner'ın deneyleri bu durumun tehlikesini fareler üzerinde kanıtladı. Fareler başka bir şey yapmayı bıraktılar. Yemiyor, içmiyor, uyumuyorlardı sadece butona basıyorlardı. Fareler binlerce orgazma dayanamayıp öldüler tabii ki. Fareler ölünceye kadar da butona basmaya devam ettiler.

Münzevilik kendi doğasıyla gelir. O olumsuz bir anda alınan bir karar değildir. O aşkın bilgelik durumunda oluşan bir haldir. Olumluyu ve olumsuzu defalarca görürsünüz. Doğanın size oynadığı oyunu defalarca görürsünüz. Aşkın içerisinde uyanık, bilinçli olun ve ötesine geçin. İnsanoğlu artık yaşını doldurdu. İçsel problemlere yeni bir bakış açısı gerekli.

"Bhagwan,

Hayatta hiçbir şeyden korkmadım ve hiçbir zaman kaçışı seçmedim. Fakat hayatta bir tek şey var ki beni ürkütüp kaçış hissi uyandırıyor: Sıkıntı.

Niye sıkıntıdan çok korkuyorum?

Aslında kaçmaya çalıştığım şey nedir?"

Bu en önemli sorulardan biridir. Sıkıntı hissetmek için zeka gerekir. Buda ve Mahavira da bunu hissetti. Bu bir lanet değil kutsamadır aslında. Bu sıkıntıdan hayatın anlamını sorgulama ortaya çıkar. Sıkılan insanlar hayatın sıradan anlamlarının tatmin etmediği insanlardır. Sıkıntı hissetmeden devamlı para biriktiren insanlar bayağı insanlardır. Onların zekası henüz tam çiçek açmamıştır. Belki kurnaz olabilirler ancak gerçekten zeki değillerdir. Hayatlarında yaratıcılık ve zeka göremezsiniz. Güzel bir koku algılayamazsınız.

Böyle açgözlü insanlar sonunda kokuşur. Herhangi bir güzellik ve estetik duyguları da yoktur. Sanki büyük bir koltukta oturunca büyüyeceklerini zannederler. Fakat böyle insanları hiç sıkılırken göremezsiniz. Her zaman meşguldürler.

Aslında zeki olan insanlar sıkılırlar. Daha çok para kazanmakta herhangi bir anlam görmezler. Para faydalıdır ancak herhangi bir anlam içermez. Size söyleyeceğim ilk şey bunun bir kutsama olduğudur. Bu sıkıntı sonrası kişi içe yönelmeye başlar. Böyle bir insan dünyadaki tüm gücü ve parayı ele geçirse bile varlığının değişmeyeceğini anlar.

Bu durumda iki olasılık vardır. Birincisi Batı olasılığı. Sadece mantıki açıdan bakmak. Mantıki açıdan bakarsanız herhangi bir anlam göremezsiniz ve sıkıntı daha da artar. Bu durumda tek yol intiharmış gibi görünür.

Dostoyevski şöyle demiştir "Eğer Tanrıyı görebilirsem ona söyleyeceğim tek şey şudur: Bana sormadan beni neden yarattın? Bu adil mi? Bu anlamsız ve saçma varoluşun parçası olmak istemediğim için onu görünce yapacağım tek şey bileti geri vermek olacak."

Marcel ise şöyle diyor: "Tek metafizik problem intihardır. İnsan niye yaşamak zorunda, ne için?" Sadece olaya mantık yönünden bakarsanız batı yaklaşımı ortaya çıkar. Rasyonel, Aristocu, mantıksal.

Batı büyük bir teknoloji getirmekle beraber herhangi bir anlam getiremedi. Hayat böylece sıkıcı bir hale geldi. İnsanlar da sıkıcı bir hale geldiler. Yaşamaya devam ediyorlar çünkü korkaklar. Kendilerini

yok edecek cesaretleri olmadığı için sürüklenerek devam ediyorlar. Batı çıkmaz sokağa girdi, yolun sonuna geldi.

Onların da yaklaşımlarını geliştirme zamanı geldi.

Doğunun yaklaşımı ise tamamen farklı. Mantık ve zihnin başarısız olması, hayatın başarısız olması manasına gelmez. Bu sadece aklın elinden geleni yaptığı ve artık varoluşun derinine bakması gerektiği anlamına gelir. Zihinden daha derin olan yüreğimizdir. Mantıktan daha derin olan aşktır. Bilimden daha derin olan sanattır. Matematikten daha derin olan müziktir.

Doğu zihni ve aklı durdurur. Yüreğe doğru, duyguların dünyasına doğru harekete geçer. Ve aniden büyük bir anlam yükselmeye başlar ve sıkıntı kaybolur.

Fakat şunu unutmayın yüreğiniz içsel varlığınızın merkezi değildir. O sadece yarı yolda bir konaklama noktasıdır. Zihinden varlığa giderken yürek tam ortadadır. Yüreğinize ulaştığınızda daha da derinde bir şey olduğunu hissedersiniz. Yüreğiniz hayatınızı neşeyle ve heyecanla doldurur. Sıkıntıdan kurtulur daha derin bir gerçekliğin, özünüzün farkına varırsınız. İçsel özünüzün sizi tamamen doldurması meditasyonun amacıdır.

Kafadan yüreğe hareket edin. Yürek bir sıçrama taşı gibi kullanılmalıdır. Kafa size bilim, yürek ise sanat verir. Fakat varlığınızın özü bu ikisinden de ötededir ve gerçek dini verir. Din mutluluktur, vecd halidir. İşte biz bunu arıyoruz.

Sıkıntı hissi sizin içsel yolculuğa çıkmaya hazır olduğunuza dair bir işarettir. Çıkmazsanız saplanmış hissedeceksiniz. Kafanız sizi tatmin etmeyecek. Yüreğiniz size yeni bir pencere açacak, yeni bir görüş verecek. Gökyüzüne, yıldızlara, güneşe, rüzgara, yağmura, çiçeklere bu pencereden bakacaksınız. Fakat yüreğin penceresinden de çıkmak zorundasınız. Çünkü gökyüzüne pencereden baktığınızda, gökyüzü bu pencerenin şekli ile sınırlanır. Ancak içsel merkezinize ulaşınca tüm sınırlar yok olur. Sınırsıza, sonsuza, limitsize girersiniz. Bu sonsuzluğa Tanrı denir.

Sıkıntı kutsamadır. Tanrıyı arayış için bir teşviktir. Batı gelebileceği son noktaya geldi ve saplandı. Batı başarısız oldu. Doğu ise olmadı ve olmayacak. Artık Doğu ile Batının karşılaşma zamanı geldi. Ben akla karşı değilim. Akıl size ne verebiliyorsa kullanılmalıdır. Fakat ondan veremeyeceği şeyleri istemeyin. O size bir anlam, mana, değer veremez. O size sonsuz çiçek açışını, aydınlanmayı veremez. Bunu ancak meditasyon verebilir. Bu ancak kendi öz benliğinizi keşfetmeniz ile mümkündür. Hiçbir zaman doğmamış ve ölmeyecek olan öz benliğinizi, sonsuzluğunuzu, kendi sonsuz varlığınızı bulmanızla mümkündür.

Sıkıntıyı sonsuza atlama taşı olarak kullanın. O zaman minnettar olacaksınız. Hatta acı dolu, ıstıraplı, sıkıntılı anlarınız için bile minnet duyacaksınız.

Bilge insan acıyı bile mutluluğa dönüştüren insandır. Aptal kişi ise tüm mutluluk olanaklarını yok etmeye devam eder. İçinde cennet yaratabilecek enerjiden mutsuzluk yaratır. Cennet zaten orada sadece yüz seksen derece dönmeniz gerekiyor.

Otuz yıl meditasyondan sonra Bodhisatva aydınlamaya ulaşır. Ve geleneksel olarak ustasının yanına cübbesini almaya gider. Fakat bu çağdaş bir hikaye olduğundan ustası ona cübbe yerine üzerinde öğütlerin yazılı olduğu bir kağıt verir.

Kağıtta şunlar yazılıdır:

1- İntihar etmeye karar vermedikçe hiçbir Müslüman ülkesinde "En-el Hak" deme.

2- Ortadoğu'ya gittiğinde "Ben Tanrının oğluyum" deme, aksi takdirde Yahudiler İsa'ya çaktıkları çivilerin parasını isterler.

3- Amerika'da iken ben aydınlandım deme, aksi takdirde vergi almak isterler.

4- İtalyan öğrenci kabul etme, aksi takdirde aşramın bir restorana döner.

5- Hindistan'a gitme pazar zaten dolu.

6- Öğrencilerine herhangi bir espri yapma. "Biz bunu Bhagwan'dan duymuştuk zaten" derler.

Bodhisatva "Peki ben ne yapacağım?" deyince Usta "Çeneni kapa ve otur" der.

"Bhagwan,

Ben pratik bir insanım ve zihnim meditasyonun ne amaca hizmet ettiğini anlamıyor."

Ben de pratik bir insanım. Ben teorilere inanmam, deneyime inanırım. Fakat benim pratikliğim seninkinden daha değişik. Seninki yarım bir pratiklik. Sen belki dış dünyada pratik olabilirsin ancak bir de iç dünya var. O da en az dış dünya kadar bilimsel yaklaşımlara ihtiyaç duyar. Hatta dış dünyadan daha fazla doğru gözlem, önyargısız bir zihin ve varoluşsal bir yaklaşım gerektirir.

Fakat senin problemini anlayabiliyorum. Senin kast ettiğin pratiklik manasında yani paranın ve prestijin diliyle konuşan insanlara olan bir şeydir. Böyle insanlar devamlı dışarı bakar ve iç dünyalarını

araştırmazlar. Bu boyut hiç dokunulmadan kalır. Onlar, içlerinde ne olduğunu tamamıyla unuturlar. Sen de bu çeşit bir pratikliğe sahip olduğun için meditasyonun hizmet ettiği amacı göremiyorsun. Aslında bir başka açıdan haklısın eğer aradığın para, güç, prestij ve şöhretse meditasyon bir işe yaramaz. Meditasyon aç gözlülüğünü yok eder, hırsını alır. Sana güç oyunlarının aptallığını gösterir. Aç gözlülüğün, yani egonun kökünü kurutur. Bu açıdan bakılınca herhangi bir amaca hizmet etmez. Para, güç ve prestij sahibi olabilirsin fakat için karanlık kalır, kendini bilmezsin. İçindeki sonsuz hazinenin farkında olamazsın. Dışarıdaki hazineler ise içindeki boşluğu doldurmaz. Ne yaparsan yap neyi denersen dene sadece hayal kırıklığı hissedeceksin. Zihnin bunu göremediği için böyle söylüyorsun çünkü zihin ve meditasyon birlikte var olamaz. Zihnin daha önce meditasyonla karşılaşmadığı için onun hangi amaca hizmet ettiğini göremezsin. Zihin ve meditasyon aynen ışık ve karanlık gibidir. Ne zaman meditasyonun ışığı yükselirse o zaman zihnin karanlığı yok olur.

Zihin meditasyonu kavrayamaz. En yetenekli zihinler için bile geçerlidir bu. Tüm zihinler bayağıdır. Gerçek zeka meditasyondan doğar, zihne bağlı değildir. Zihin bu bağlamda zavallıdır, aptaldır. Fakat ne yazık ki zihnin dünyasında yaşıyoruz. Zihin aptallıklar peşinde koşar. Bir aptallıktan sıkılınca şu aptallığı yap der. Zihin icatlar yapar ama zeki değildir. Zeka da meditasyonun ne olduğunu açıklayamaz. Meditasyon ancak deneyimle anlaşılabilir. Dışarıda amaçlar aramak yerine, içinizdeki daha yüksek ve değerli amaçların hayatınızı anlamlı ve sınırsız kılmasını sağlayın, sizi Tanrıya yaklaştırmasını sağlayın. Meditasyon ölümü aşmanın tek yoludur. Aksi takdirde insan korku, endişe ve acılarla yaşar. İnsan, beden ve zihin olmadığını anlamadıkça, bu ikisini de aşmadıkça korku dolu olarak kalır. Ölümle çevrelenmiş olarak kaldıkça, ölüm okyanusunda ufak bir ada olarak kaldıkça nasıl bir hayat yaşayabilirsiniz ki. Hayatın sonsuz olduğunu bilirseniz gerçek anlamda yaşayabilirsiniz. Hayat sonsuzdur ve sonsuza değin varolacaktır. Siz de her zaman buradaydınız ve burada olacaksınız.

Meditasyon içinizdeki Buda doğasını ortaya çıkartır. O sizi Büyük İskender yapmaz. Sizi bir Rockefeller, Ford, Morgan yapmaz. Sizi bir Buda, Zerdüşt, Lao Tzu yapar. Yalnızca bu insanlar gerçek doyumu bilirler.

Büyük İskender bile bir dilenci gibi öldü. Onu etkileyen en önemli insan Diyojen'di. Diyojen de Mahavira gibi yaşadı. Çıplak fakat derin bir vecd ile. Dans ve kutlayış içerisinde. İskender onu görmeye gittiğinde kıskanır ve şöyle der: "Sen kıskandığım ilk insansın."

Diyojen şaşırır ve şöyle der: "Bu garip çünkü ben hiçbir şeyim. Sadece bir dilenciyim. Sen ise en büyük kralsın. Neredeyse tüm dünyayı fethettin. Beni nasıl kıskanabilirsin ki?"

İskender "Dünyanın krallığına sahibim ancak hayatımda hiç neşe yok. Hayatım bir çöl gibi kurak ve boş. Varlığımda açmış tek bir çiçek bile yok. Fakat sende bu çiçekleri görebiliyorum. Kalbin dans ediyor ve her nefesin bir şarkı. Gelecek sefer Tanrı bana bir şans daha verecek olursa İskender olarak değil Diyojen olarak doğmak isterim."

Diyojen "Neden gelecek seferi bekliyorsun şimdi de bir Diyojen olabilirsin." der.

Fakat İskender de senin gibi pratik olduğu için şöyle devam eder "Şu anda dünyayı fethediyorum. Önce bunu bitirmeliyim."

Diyojen "Şunu hatırla, bunu hiçbir zaman bitiremeyeceksin. Hayatta hiç kimse yapacağı işleri bitiremez. Hırslar çok fazla hayat ise çok kısadır. Arzularımız sonsuzdur. Her arzu başka bir arzuyu doğurur. Arzularımı bitirip Diyojen olacağım diye düşünme. Diyojen olmak bir sıçrayıştır, kuantum bir sıçrayıştır."

İskender seferden dönerken evine bir günlük mesafede yolda ölür. Ölmeden önce hekimlere şöyle der "Beni yirmi dört saat daha yaşatın, size ne isterseniz vereceğim."

Hekimler "Bu imkansız." deyince İskender "Anneme döneceğime söz verdim" der. Hekimler "Ölümlü insan söz vermemelidir çünkü yarın asla kesin değildir" derler.

Ölmeden önce İskender'in son isteği ellerinin kefenin dışında bırakılması olur. Hekimler bunun geleneklere aykırı olduğunu söyleyince İskender "Gelenekler umurumda değil. Herkesin ellerim boş bir şekilde öldüğümü görmesini istiyorum" der ve ölür.

Meditasyon ile bir İskender olmazsınız, bir Buda olursunuz. Elleriniz dolu olacak. Sadece elleriniz değil görünmez ruhunuz da. Bu büyük bir mutluluk ve şükrandır. Bu meditasyonun amacıdır. Bu durum ancak deneyimlenebilir.

Burada değişik bir boyutta amaç gerçekleşmiştir. Bunu yaşadığınızda daha önce yaptığınız hiçbir şeyin gerçek anlamda pratik olmadığını anlayacaksınız. Çünkü daha öncekileri ölüm elinizden alacak. Ancak meditasyon size ölümün elinizden alamayacağı, yok edilemez olanı verir. Eğer gerçek anlamda pratik bir insansanız meditasyon yapın. Hiçbir Buda hiçbir zaman teorik olmadı. Onlar meditasyonun en pratik şey olduğunu buldular.

Gerçek dinin kelimelerle işi yoktur. Onun işi gerçekledir. Zaten gerçeği yaşarsanız kelimeler kendiliğinden oluşur. Kalbiniz şarkıyla dolu olduğu zaman doğru kelimeleri bulmaya başlarsınız. Doğru dili bulursunuz. Hangi dili kullanırsanız doğru olur. Hangi kelimeleri bulursanız önemli olur. İsa çok sıradan günlük kelimeler kullandı. Pazarda, orda burada kullanılan kelimeler. Buna rağmen hiç kimse onun kadar güzel konuşmadı. Onun kelimeleri inanılmaz derecede büyüleyici bir etki taşır. Buna büyü denilebilir çünkü hala canlılar.

Bu gün İsa'yı çarmıha geren komplonun bir parçası olan herhangi bir hahamın ismini hatırlamazsınız. Tüm bu din bilginleri unutuldu. Fakat bu genç adamın, marangozun oğlu, hala inanılmaz bir değer taşıyor. Bunun sebebi basit; onun kelimeleri içerlerinde gerçeği barındırıyorlar. Sadece boş bir sandık değil, içerisinde muhtevası da var.

Zen şöyle der "Doğru sözler bile yanlış ellerde, yanlış hale gelir. Yanlış kelimeler ise doğru ellerde, doğru hale gelir." Bu durum o kişinin büyüleyiciliğidir. Bu, deneyimli kişinin karizmasıdır. Aydınlanmış

insan neye dokunursa altına dönüştürür. Hatta tozlar bile kutsal hale gelir. Aydınlanmamış kişilerin elinde ise, altın bile altın değildir. Kelimeleri kullanabilirsiniz ancak onların değeri sizin kendi deneyiminizden gelir.

Öğretmen sınıfa sorar "Söyleyin bakalım çocuklar ampulü kim icat etti." Herkes "Edison." diye bağırır. Sadece ufak Pierrino "Babam" der. Öğretmen şaşırır ve ne demek istediğini sorar. Pierrino yanıtlar "Her gece yattıktan sonra babam anneme şöyle diyor 'Hadi ampulü kapat da bir tane daha yapalım."

Herkes kendi verdiği anlama sahiptir. Bu doğaldır. Aslında bu gün aralarında çekişme olan tüm dinler aynı şeyleri söylüyorlar. Onların söylediklerini, o bilince ulaşamadığınız sürece bir zıtlık varmış gibi anlarsınız. Oysa bir dağın zirvesine çıkılınca, zirveye çıkan ve aşağıda ayrı yönlere gider gibi görünen tüm yolların aynı zirveye çıktığını görürsünüz. Yolda zirveye doğru ilerlerken güneye giden yol kuzeye giden yola zıt gibi görünür. Oysa zirveden bakılınca ikisinin de aynı zirveye ulaştığı görülür. Zirveye çıkan insan bu aptalca tartışmalara sadece güler. Sadece dinler arasında tartışma var. Buda ile Lao Tzu, Zerdüşt ile Muhammed, Ramakrişna ile Krişnamurti arasında bir tartışma yok. Buda sadece filozoflar ile tartıştı bir başka Buda ile tartışmadı. Mahavira sahte ustalar ile tartıştı. İsa hahamlara karşı konuştu, fakat asla gerçek peygamberlere karşı olmadı. Peygamberlerin hepsi aynı şeyi deneyimlediler.

Hindistan'da Caynler mutlak bir vejetaryenliğe inanırlar. Ben de bir Cayn ailesinde doğdum. Çocukken, domatesin rengi ete benzediği için yenmezdi. Hindistan'da çok satvik olarak bilinen süt ise Quaker Hıristiyanlarına göre hayvan ürünü olduğu için kötüdür. Kurallar farklı zihinlerden kaynaklandığı için farklıdır. Tek ortak insanlık değeri ise meditasyondur. Tüm dünyayı tek bir aile yapacak değer meditasyondur.

Günümüzde Hıristiyanlar kendileri dışında hiç kimsenin cennete kabul edilmeyeceğine inanır. Kıyamet günü insanlar Hıristiyan olanlar ve olmayanlar olarak ikiye ayrılacaktır. Bu inanç Caynlerde, Hindularda, Müslümanlarda, Yahudilerde de aynen mevcut. Bunların hepsi egoist iddialar. Aslında insanların farklı olması iyi aksi takdirde çok sıkıcı olurdu.

"Bhagwan,

Bir insan ölümle yüz yüze geldiği zaman bile gülebilir mi?"

İnsanına göre değişir. Bazı insanlar vardır ki hayat onlara tüm güzelliğini ve neşesini gösterdiği zaman bile donuk ve ölü gibi davranırlar. Fakat uyanmış bir insan gerçekten zekice davranır ve ölümle yüz yüze gelince dahi gülebilir.

Hallacı Mansur öldürülürken bile güldü. Ona "Deli misin niye gülüyorsun?" diye sorduklarında "Siz başka bir şeyi öldürüyorsunuz. Tanrı olduğumu söylediğim için beni cezalandırmak istiyorsunuz. O zaman beni cezalandırın. Fakat neden bu bedeni cezalandırıyorsunuz? Bu zavallı bedenin suçu ne? Bu durum suç işlediği için o insanın evini cezalandırmaya benziyor. Ben buna gülüyorum" der.

Zen ustalarının da çok şakacı bir şekilde öldükleri bilinir. Sanki onlar için ölüm bile bir şakadır.

Bir Afrika kabilesi Zen ustasını kazana koyar ve yemek için pişirmeye başlar. Aniden Zen ustası gülmeye başlayınca kabile şefi dayanamayıp sorar "Bunda gülecek ne var acaba?" Zen ustası yarı pişmiş bir kahkaha ile yanıt verir "Kakamı yaptım da ona gülüyorum."

"Bhagwan,

Çocuklarımıza daha ahlaklı ve dindar olmayı nasıl öğretebiliriz?"

Bilinecek ilk şey bunu çocuklarımıza öğretemeyeceğimizdir. Çünkü onlar Tanrıya sizden daha yakın durumdalar. Tanrının evinden yeni geldiler ve oranın güzel kokusunu hala üzerlerinde taşıyorlar. Siz ise onu tamamen unuttunuz. Onlar ise henüz unutmadı. Unutmaları biraz zaman alacak. Sizin oluşturduğunuz ortam nedeniyle bu özellikleri yok edilecek. Sen bana aslında 'Onların dindarlığını, içlerindeki güveni, içtenliği ve zekayı nasıl yok edebilirim?' diye soruyorsun. Zeka tüm ahlakın ve dinin asıl kaynağıdır ve çocuklar sizden daha zekidir. Onlara öğreteceğiniz yerde onlardan öğrenin. Onları izleyin. Onların doğallığını, uyanıklığını, hayatla ve neşeyle dolu oluşlarını, sevinçlerini, meraklarını, huşu ve hayranlıkla dolu oluşlarını izleyin.

Asıl din, hayranlık ve huşudan kaynaklanır. Hayranlık ve huşu hissediyor iseniz dindarsınızdır. Gita'yı, İncil'i, Kuran'ı okuyarak değil, huşu hissederek dindar olunur. Yıldızlarla dolu bir gecede, gökyüzünü gördüğünüzde kalbinizde bir dans hissediyor musunuz? Varlığınızdan bir şarkı yükseliyor mu? Yıldızlar ile aranızda bir paylaşım hissediyor musunuz? Hissediyor iseniz dindarsınızdır. Kiliseye, tapınaklara giderek dindar olunmaz. Kalbinizde herhangi bir etki uyandırmayan ödünç alınmış ilahileri tekrar etmekle dindar olunmaz. Din varoluş ile aranızdaki sevgi olayıdır. Ve çocuklar zaten bunun içerisindeler. Sizin yapmanız gereken bunu yok etmemek. Onların bu hayranlıklarını, içtenliklerini, güvenlerini ve zekalarını muhafaza etmelerini sağlayın. Fakat bu soruyu sorarak bunu yok etmek istiyorsunuz. Din öğretilemez ancak yakalanabilir. Siz dindar mısınız ki çevrenize dindarlık yaymaya çalışıyorsunuz? Çocuklar sadece sizin varlığınızdan öğrenirler. Eğer sizi bir günbatımında sevinç gözyaşları içerisinde görürlerse etkileneceklerdir. Sessizlik hissedeceklerdir. Sessiz ol demenize gerek yok. Gözyaşlarınızı görürler ve sessizleşirler. Gözyaşlarınızı görür ve anlarlar. Gözyaşlarınızdaki kutsallığı görürler. Kendilerince bir sessizlik yaşarlar ve bu güzellikleri izlerler.

Sizi sabah yeni açmış kokularını yayan bir gülün çevresinde gördüler mi? O zaman soracaklardır "Biz de katılabilir miyiz, sizinle dans edebilir miyiz?" diye.

Fakat gerçek durum farklıdır. Onlar dans etmek istediği zaman siz "Bırak bu saçmalığı, benimle tapınağa gel. Gülleri de kopar Tanrıya sunalım." dersiniz. Bu din midir? Onlar zaten Tanrıya sunulmuştu. Güneşin altında meltemle beraber dans ediyorlardı. Onları koparark öldürüp, ölü bir Tanrıya sundunuz.

Çocukların zekasını izleyin ve bir parıltı gördüğünüzde, onun tadına varın. Ve onlara şöyle söyleyin:

"Bu takip edeceğin yol olmalı."

Altı yaşında iki çocuk soyut bir resmi inceliyorlardı. Bir tanesi resimdeki büyük lekeye baktıktan sonra şöyle dedi "Çabuk kaçalım yoksa biz yaptık sanacaklar."

Baba işten gelir ve çocuğunun mutsuz bir şekilde kapıda beklediğini görerek ne olduğunu sorar. Çocuk yanıtlar "Aramızda kalsın ama karınla hiç geçinemiyoruz."

Çocuk okuldan dönünce annesi sorar "Bu gün ne öğrendiniz yavrum?"

Çocuk yanıtlar "Hiçbir şey, yarın yine gitmek zorundayım."

Gerçek din inançlar değil deneyimdir. Onları gerçekten seviyorsanız bırakın kendi yollarını kendileri seçsinler. Onlara şükran duygusunu verebilirsiniz. Bunu da ancak sizin varlığınızda görürlerse alabilirler, yakalayabilirler. Meditasyon yaptığınızda, sizdeki aurayı, sizden yayılan titreşimleri görürler ve ilgilenirler.

Ahlak aslında dinin yan ürünüdür. Ve din insan ancak yürekten hissediyor ise ortaya çıkar. Varoluş ile aranızda bir paylaşım oluşur. Olay aslında şu yapılmalı bu yapılmamalı olayı değil; sevgi ve şefkat olayıdır.

İç sessizliğinden yükselerek tüm varoluşu kucaklayan bir şefkati yaşayan birisi nasıl olur da birisini öldürebilir, zalim olabilir veya yok edebilir? Sessizlik ve mutluluk içerisinde olduğunuzda herkesi kutsamaya başlarsınız. İşte gerçek ahlak budur. Bu durumda olmadan ahlak kurallarına uymaya çalışmak sadece iki yüzlülük yaratır, -mış gibi yapan suni insanlar yaratır, bölünmüş insanlar yaratır.

Üç kadın genel zihin kontrolü için psikiyatriste giderler. Psikiyatrist sırayla serbest çağrışım testine başlar ve sırasıyla sormaya başlar: "Mavi deniz, mavi gökyüzü, beyaz bulutlar, parlayan kumlar, gökyüzünde parıldayan güneş, bunlar size ne düşündürüyor acaba?"

İlk kadın "Çok güzel bir tablo" der. Kadın ressamdır. Psikiyatrist "Siz normalsiniz gidebilirsiniz" der.

İkinci kadın gelir ve psikiyatrist yine aynı şeyleri söyler ve sorar. Kadın "Yaz tatili" der. Kadın öğretmendir. Psikiyatrist "Siz de normalsiniz gidebilirsiniz" der.

Üçüncü kadın gelir ve psikiyatrist yine aynı şeyleri söyleyip sorar. Kadın "Erkek cinsel organı" diye yanıt verir. Psikiyatrist çok şaşırırak " Çıldırdınız mı? Size bunu düşündüren nedir?" der. Kadın "Çıldırmadım doktor, sadece katolik bir rahibeyim. Bu benim her zaman düşündüğüm şey." diye yanıtlar.

Kilisede bir Pazar ayininde rahip vermenin faydalarından bahsederken, küçük Pierino ayağa kalkar ve şöyle der "Benim babam da her zaman verdikçe vermelisin der."

Rahip hoşnut bir şekilde "Yavrum senin baban da çok dindar ve iyiliksever biri olmalı. Söyle bakalım ne iş yapıyor?"

Pierino " Boksör."

"Bhagvvan,

Açgözlülük nedir?"

Dünyanın en zengin insanlarından Andrew Carnegie ölürken şöyle demiştir "Çok param oldu. Daha fazla olursa daha iyi olacağımı düşündüm ve tüm hayatımı bununla geçirdim. Fakat şimdi kendimi eskisinden daha boş hissediyorum."

İnsan içerisinde boşluk ve anlamsızlık hissettiğinde bunu dışarıdaki şeylerle doldurmak ister. Bu doldurma çabasına açgözlülük denir. Fakat bu çaba başarısızlığa mahkumdur. Çünkü ne biriktirirseniz dışarıda kalacak ve içinize ulaşamayacaktır. Sorun içeride olmasına rağmen çözüm arayışı içeriyi kapsamaz. Açgözlülük aptallıktır, derin bir aptallık. Aptallığın sonu yoktur. Tüm insanlığın ihtiyacı olan meditasyondur.

İrlandalı genç adam, sevgilisinin evine düzinelerce gül ile gelir. Genç kız gülleri görünce çok sevinir. Hemen soyunup yatağa uzandıktan sonra şöyle der "Sevgilim bu güller için."

Genç adam şaşırarak yanıtlar "Aptallaşma sevgilim, vazoda daha uzun dayanır.

Manuel, Portekiz'den Brezilya'ya yeni bir iş kurmak için gelir. Rio'da eski dostu Jaquin'i bulur. Jaquin ona Rio'da motel işletmede iyi para olduğunu söyler ve bazı tavsiyelerde bulunur.

Aradan aylar geçer ve iki arkadaş tekrar karşılaşırlar. Jaquin işlerin nasıl gittiğini sorar hemen.

Manuel "Tavsiyelerin işe yaramadı ve iflas ettim. Oysa ne söylediysen yaptım. Moteli en iyi mimarlara dizayn ettirdim. Egzotik bir atmosfer yarattım. Yatak çevresinde aynalar, yumuşak renkli ışıklar yaptırdım. Hiçbiri işe yaramadı. Her saat başı bir sevgililer gelir diyordun tek bir çift bile uğramadı. Sadece çocuklu bir aile geldi o kadar." der.

Jaquin şaşırır ve sorar "Peki motelin adını ne koydun?"

Manuel "Kutsal Meryem Anamızın Evi."

Adamın biri bir açık hava partisine gider. Çok içer ve sarhoş olur. Bu esnada pantolonundan ufak bir yılan içeri girer. Partiden çıkıp eve gidince hemen sızar. Sabaha karşı tuvaletini yapmak için kalkar. Yanlışlıkla ufak yılanı çıkarınca şaşırır ve şöyle der "Doğrusu bu ufak ağzını hatırlıyorum ancak iki ufak gözünü hatırlayamadım."

II-TASAVVUF YOLU

KUMLARIN BİLGELİĞİ

Bugün Sufizm (Tasavvuf) dünyasına giriyoruz. Sufizm bir dünyadır, bir dünya görüşü değildir. Sufizm bir aşkın bilgelik halidir ama bir aşkın bilgelik felsefesi değildir. Sufizm teori anlatmaz, pratik ipuçları verir.

Sufizm spekülasyonlarda bulunmaz. Oldukça gerçekçi, pragmatik ve pratiktir. Ayakları yere basar, soyut değildir. Buna rağmen herhangi bir dünya görüşü yoktur. Ve bir sistem olmadığından dolayı da bilgiyi sistematize etmez.

Bir sistem, varoluşu tamamıyla açıklar. Sufizm bir sistem değildir; varoluş için bir açıklaması yoktur, varoluşun gizlerine giden bir yoldur. Hiçbir şeyi açıklamaz, yalnızca gizleri gösterir. Sizi gizemin içine yollar. Sufizm varoluşun sırrını çözmez. Tüm sistemler bunu yapar; tüm işleri gizemi ve harikaları yok ederek bilinmeyeni bilinir kılmaktır. Sufizm sizi bir harikadan diğerine götürür, harikalar diyarının derinliklerine.

Bir sistem değildir çünkü hiçbir şey hakkında hiçbir zaman tam bir açıklama vermez. Yalnızca çok, çok ufak ipuçları, içgörüler verir. Dönüp dolaşıp aynı yere gelmez, felsefe yapmaz; sürekli hikayeler, anekdotlar, mecazlar, deyişler ve şiirler ortaya koyar. Bir metafizik değil, mecazdır. Ay'ı işaret eden parmaktır. Parmağı analiz ederek ay'ı anlayamazsınız. Ama içtenlikle o yöne bakarsanız ay'ı görürsünüz. Parmak, ay değildir, parmak ay olamaz ama ay'ı gösterebilir.

Sufi hikayeleri felsefi değildir. İnce ipuçları ve fısıltılardır. Sufizm bağırmaz, hafifçe fısıldar. Doğal olarak, sadece içtenlikle dinleyecek olanlar -yalnızca içtenlik değil empati ile de- güvenle kalplerini açıp teslim olmaya hazır olanlar Sufizmin ne olduğunu anlayabilir. Yalnızca sevebilenler Sufizmin ne olduğunu anlayabilir. Mesajı nedir? Mantıklı bir analiz değildir; Zen kadar mantıksız da değildir. Sufizm mantıklı olmanın bir uç, mantıksız olmanınsa diğer bir uç olduğunu söyler. Sufizm ortalarda bir yerdedir, ne mantıklı ne de mantıksız. Sağa ya da sola yatmaz. Saçma değildir. Sokrates gibi mantıklı değildir ama Bodhidharma gibi de mantıksız değildir. Bodhidharma ve Sokrates'in farklı göründüklerini, ancak yaklaşımlarının aynı olduğunu söyler. Aslında Bodhidharma Sokrates'den daha mantıklıdır; zaten bu yüzden mantıksızlığa kayar. Eğer mantık çizgisini izlemeye devam ederseniz eninde sonunda mantığın bittiği yere gelirsiniz ama yolculuk devam eder. Bodhidharma, tüm yolu gitmiş ve mantığın bittiği ama hayatın devam ettiği sınır çizgisine gelmiş bir Sokrates'tir. Bodhidharma farklı görünür ama yaklaşımı Sokratesçidir; entelektüeldir. Zen, entelekte çok karşıdır ama entelekte karşı olmak entelektüel bir davranıştır. Zen, felsefe karşıtıdır ama felsefe karşıtı olduğunuzda felsefi olursunuz: sizin felsefeniz de budur. Sufizm uçları reddeder. Sufizm ortadakini seçer, tam ortadakini.

Zen'deki anahtar kelime 'dikkat'tir. Sufizmdeki anahtar kelime ise 'yürek'tir. Bunu unutmayın -bu farkın nerede olduğunu açıklığa kavuşturacak. Zen, zihne karşıdır ama zihnin ötesine zihinle geçer. Sufizm zihne karşı değildir. Sufizm zihne tamamıyla kayıtsızdır. Sufizm yüreğe yoğunlaşmıştır; kısacası zihni umursamaz. Yüreğe inanır. Evet, Sufi'de de bir aydınlanma olur. Eğer Zen'deki aydınlanmaya satori, zihin-uyanıklığı dersek, Sufi'deki aydınlanmaya da 'yürek-uyanıklığı' denilebilir. Sufi'nin yolu aşığın yoludur. Zen yolu savaşçının, samurayın yoludur. İşte bu yaklaşımdaki temel farklılıktan dolayı...

İkisi de hikayeler kullanır. Zen de, Sufizm de hikayeler kullanır ama hikayelerin değişik bir tadı, değişik bir havası vardır. Zen hikayesi saçmadır -bir bilmecedir, ve de çözülemeyen bir bilmece. Deneyebilirsiniz ancak hiçbir zaman çözemezsiniz. Bu çözülemezlik bilmecenin doğasında vardır; Zen hikayelerinin özüdür bu. Saçma olmak zorundadır çünkü zihninizi ortadan kaldırmaya yarayan, zihne şok veren bir araçtır. Zihninizi öldürecek bir kılıçtır. Neredeyse çıldıracak duruma gelirsiniz, çünkü bir çözüm yok gibi görünür ve üzerinde düşünmeye devam etmek durumundasınızdır. Bir meditasyon aracıdır. Zihin bir sürü çözüm önerir ama Usta hiçbirini kabul etmez. Öğrenci gece gündüz yeni çözümlerle gelir ama usta bağırmaya devam eder, "Bu saçma! Git ve aramaya devam et!" Bazen aylar, hatta yıllar geçer ve sonra öğrenci bir çözüm olmadığını anlar. Ve unutmayın eğer bir çözüm olmadığını düşünürseniz olayı anlayamamışsınız demektir. Bir çözüm olmadığını anladığınız bir farkındalığa gelmeniz gerekir. Bu çözümsüzlük, sonuçsuzluk durumunda bir aşma olur, bir sıçrayış, bir quantum sıçrayış -zihnin ötesine zihinle geçtiniz. Zen hikayeleri zihindeki düğümü kesmeye yarar.

Sufi hikayesi bir bilmece değildir, bir meseldir. Bir şoktur, bir kılıç değildir; ikna edicidir, baştan çıkarıcıdır. Aşığın, gönül vermişin yoludur. Çok duyarlı, yumuşak ve dişildir. Zen çok erildir, Sufizm ise dişildir. Zen hikayesi sizi çıldırtır: zihinde çıldırtıcı bir durum yaratarak zihni aşmanızı sağlar. Sizi çıldırtır! Sufi hikayesi yavaş yavaş sarhoş eder, yavaştır ama kaçınılmazdır.

Sufi hikayesinin bir şiirselliği, bir ritmi vardır. Sufi hikayesinin üzerinde düşünülmez, özümsenir. Zen hikayesinin üzerinde düşünmek gerekir. Sindirilmelidir, çay gibi yudumlanmalıdır, rahat bir şekilde tadı çıkarılmalıdır. Zen hikayesi çok yoğun, gergin bir zihinle araştırılmalıdır. Tüm enerjinizi hikayeye vermeniz gerekir. Tüm dünyayı unutmanız gerekir; geriye yalnızca o ufak saçma hikaye kalır. Çözülemeyeceğini bilirsiniz ama tüm enerjinizi vermeniz gerekir. Ve her zaman bunun saçma olduğunu ve bir yere götürmeyeceğini bilirsiniz ama Usta, "Yoğunlaş! Uyanık ol! Dikkat et!" der.

Sufi hikayesi tam bir hikaye gibi dinlenilmelidir. Sufiler çok iyi hikaye anlatırlar. Sıcak ve samimi bir ortamda oturup çay veya kahve yudumlarlar. Hikaye başlayacaktır ve hikayeyi Usta anlatacaktır. Yalnızca ipuçları verir, ama çok yoğun ve etkilidir. Öğrencinin yapacağı tek şey katılımcı olarak değil de samimi, açık kalpli ve rahat bir şekilde dinlemektir. Hikayenin tadı çıkarılmalıdır. Eğer hikayenin tadını çıkarırsanız size sırlarını açar.

Hikayeye başlamadan önce birkaç şey daha: Sufizmin bir dünya görüşü olmadığını söylemiştim. Sufizm bir dünya görüşü değil, görmektir. Dünya görüşü olduğunuz yerde sayıyorsunuz demektir; bir felsefeye, gerçekle ilgili belli açıklamalara inanırsınız. Aynı kalırsınız, değişmezsiniz. Dünya görüşü sizi biraz bilgilendirir -daha bilgili olursunuz.

Görmek ise sizi dönüştürür. Ancak dönüştüğünüzde, yaşamın başka yüksekliklerini ve derinliklerini deneyimlediğinizde, görebilirsiniz.

Sufizm bir görüdür. Aslında 'Sufizm' demek doğru değildir çünkü bir 'izm' değildir. Sufiler 'Sufizm' demez; bu başkalarının verdiği bir addır. Onlar tasavvuf derler, bu bir aşk görüşüdür, gerçeğe aşk ile yaklaşmaktır. Varoluş hakkında düşünen kişi biraz muhaliftir çünkü varoluşu bir sorun sanır -sanki varoluş ona meydan okuyordur ve o da buna karşılık veriyordur, sırrı çözmelidir, gizemi yok etmelidir. Savaşır.

Sufi der ki: Biz ve varoluş biriz. Varoluşla kavgaya lüzum yok. Gönlünü al, birleş, davet et, sev, arkadaş ol ve varoluş sırlarını kendisi açacaktır. Tecavüz etmeye gerek yok. Felsefi, bilimsel ve entelektüel yaklaşım bir tecavüzdür! Varoluşu yüreğini açmaya zorlamaktır. Varoluşu güç ve şiddet kullanarak soymaktır. Şiddet, bilim veya mantık yöntemleriyle gösterilebilir -farketmez- ama şiddet ortadadır. Filozof, varoluşun sırlarını açmaya hazır olmadığı görüşündedir; zorlanmalıdır. Bu şiddet dolu bir yaklaşımdır.

Sufizm buna gerek yok, varoluş yakınlaşmanızı ve sırlarını açmayı bekliyor, der. Varoluş ona aşık olmanızı bekliyor. Varoluşa derinden aşık olmaya başlarsanız açmaya, sırlarını açıklamaya başlar. Yakınlaşmanızı uzun süredir bekliyordu. Zorlamaya, tecavüze gerek yok! Aşık olabilirsiniz.

Dünya görüşüne sahip bir insanın saldırgan bir tavrı vardır. Görenler ise aşıktır.

Sufizmin bir sistem olmadığını söylemiştim çünkü tüm sistemler sınırlama getirir. Çevrenizde birer hapishane oluşturur. Sufizm özgürlüktür. Çevrenizde bir sistem oluşturmaz. Belli bir sisteme inanmanızı söylemez. İnançtan değil, güvenmekten bahseder.

Güven, tamamıyla farklı bir şeydir. İnanmak, bir teoriye, bir felsefeye, bir dünya görüşüne inanmaktır: İslam'a inanırsınız, Hinduizm'e inanırsınız, Hıristiyanlığa inanırsınız. Ama güvendiğinizde yaşama güvenirsiniz. Yaşama inanılmaz, yaşama güvenilir; inanılan şey felsefelerdir. İnanç, güvenmenin kötü bir kopyasıdır. Unutmayın, inanmak zihindedir, güven ise yürekten gelir. Farklı nitelikleri vardır, tamamıyla farklı ve zıt. Hiçbir zaman bir inanç sisteminin parçası olmayın: hiçbir zaman bir Hindu, bir İslamcı, bir Cayn ya da bir Budist olmayın. Bir inanç sisteminin parçası olduğunuzda köleleşirsiniz.

İnancın zorlanmadığı, güven dolu bir yer var ise orayı bulun. Özgürlüğe doğru ilerleyebileceğiniz doğru yer orasıdır. Başka bir ilerleme yoktur -tek ilerleme, özgürlüğe doğru ilerlemedir.

Sufizmin bir felsefe olmadığını söylemiştim, ama felsefe karşıtı da değildir. Yalnızca felsefeyi ve felsefe karşıtı olmayı umursamaz. Es geçer, kayıtsızdır. Der ki: Gerçek varken ne diye kelimelerle uğraşayım? Suyu içmek varken ne diye suyla ilgili teorilere kafa patlatayım? Güneşe çıkıp güneş ışınlarıyla dans etmek varken ne diye teorilerle boğuşayım? Otantik bir şey yaşamamak niye? Felsefe dönüp durur; hep bir şeyler hakkındadır. Hiçbir zaman gerçeğin özüne dokunmaz. Gerçek hakkında düşünür ama gerçek hakkında düşünmek gerçeği yalancı çıkarmaya çalışmaktır. Gerçek düşünülmesi değil karşılaşılması gereken bir şeydir. Gerçek inanılmamalı, yaşanmalıdır. Gerçek bir sonuç değildir, bir kıyaslama süreci ile gerçeğe ulaşmazsınız. Gerçek oradadır! Gerçek sizsiniz, ağaçlardır gerçek, kuşlardır gerçek, güneştir, aydır. Gerçek her yerde ve siz gözlerinizi kapıyorsunuz ve gerçeği düşünüyorsunuz? Düşünce yoldan çıkarır.

Düşünmeye gerek yok. Yaşayın onu! Gerçeği yalnızca yaşayarak bilebilirsiniz.

Sufizm bir düşünce yolu değil, bir yaşam yoludur, bir yaşama yolu; bir yaşam felsefesi değil bir yaşam yoludur.

Sufizm spekülasyon yapmaz demiştim. Spekülasyon yapmak bilmediğiniz şeyler hakkında konuşmaktır. Bu aptalcadır. Spekülasyon, kör bir adamın ışık hakkında konuşması, sağır bir adamın müziği düşünmesidir. Tanrıyı düşündüğünüzde ışık hakkında konuşan kör adamdan farklı olduğunuzu mu düşünüyorsunuz? Tanrıyı görmediniz, ilahi bir şeyler tatmadınız ama düşünmeye devam ediyorsunuz. Ne yapacaksınız? Evet zihin çok akıllıdır ve dönüp dolaşıp güzel sistemler oluşturabilir ama bu sistemler alakasızdır. İyi ya da kötü, mantıklı ya da mantıksız -alakasızdırlar. Gerçekle alakaları yoktur, gerçekte yapılanmamışlardır, zihin oyunlarıdırlar.

Sufizm bir zihin oyunu değildir; zaten bu yüzden pratiktir, tamamıyla pratik. Bir Sufi'ye Tanrı hakkında soru sorarsanız güler ve Tanrı ile ilgisi olmayan bir şarkı söylemeye başlar veya içinde Tanrı'nın hiç geçmediği bir hikaye anlatır veya soruyla tamamıyla ilgisiz bir şeyler söyler. Kısaca diyor ki: "Aptal olma. Pratik olalım." Siz Tanrı hakkında soru sorarsınız o, Tanrı'dan değil duadan konuşur. Gerçek Sufi

Tanrıyı bir nesne olarak görmeyecektir. Dua hakkında konuşacaktır; dua pratiktir. Cennet hakkında sorduğunuzda mutsuzluğunuzdan ve buna nasıl bir son verebileceğinizden bahseder -pratiklik budur. Çünkü cennet başka bir yerde değildir, mutsuzluğunuza neden olan şeyleri bıraktığınızda cennettesinizdir, daha doğru söylemek gerekirse cennetsinizdir.

Sufiler her zaman teknikler ve yöntemler hakkında konuşur. 'Ne'ler hakkında değil, 'nasıl'lar hakkında konuşurlar. Bu açıdan bir bilim adamı kadar bilimseldirler. Sufizm, dinin nasıl olması gerektiği hakkında bir ipucudur. Tanrı hakkında konuşmak yersizdir; seni Tanrıya götürecek merdiveni inşaa et. Cennet hakkında konuşmak tamamıyla zaman kaybıdır; yöntemler ver ki cennet varlığınızın içinde araştırılabilsin. Bu içsel bir fenomendir, bu sizin iç aleminizdir. Cehennem de öyle.

Sufizm bir din bile değildir. Daha çok dindarlıktır. Kilisesi veya kitabı -İncil'i, Kuran'ı, Veda'sı veya Dhammapada'sı yoktur. Bir kitabı, kutsal bir kitabı yoktur. Kilisesi yoktur. Sufizm çok esnek bir dindarlıktır. Herkes bir Sufi olabilir -bir Hindu, bir Hıristiyan, bir Müslüman- herkes. Her yerde bir Sufi olunabilir. Dindarlığa pratik bir yaklaşımdır.

İnsanlar, "Bir dine nasıl ait olunur?" diye düşünür. Sufizm der ki: "Bu aptalcadır. Anlamlı tek soru şu olabilir: Nasıl dindar olunur, kişinin enerjisi dindar olmak için nasıl dönüştürülebilir? Eğer bir dine ait olmaya başlarsanız yalnızca bir etiketiniz olur ama dindar olmazsınız ve öteki dünyanız da bu dünyanın bir yansıması olur."

Öteki dünyayla ilgilenen insanları gidip görebilirsiniz ve yakından bakıp incelerseniz şaşırırsınız: öteki dünyalılık bu dünyalılığın bir yansımasıdır. Cennetten de aynı hazları umuyorlar, tabii ki daha kalıcı şekilde -daha yoğun, daha canlı- ama aynı. Cehennemde de aynı acı ve hüsrandan korkuyorlar, daha kalıcı ve yoğun bir biçimde. Fark derecededir. Cehennemdeki alev de buradaki alevin aynısı olacak ama biraz daha sıcak. Ya cennette? Yine aynı yiyecekler olacak -daha lezzetli, daha besleyici. Fark niceliktedir; ve asıl fark niceliktedir. Fark, nicelikten niteliğe geçtiğinizde ortaya çıkar. Yaşamınızın niteliğini değiştirmeye başlamaktır dindarlık.

Gerçekten dindar bir insan bir Hindu, Müslüman veya Hıristiyan olamaz. O yalnızca dindardır. İsa dindardır, Hıristiyan değildir; bence o bir Sufi'dir. Buda Budist değil, dindardır; bence o bir Sufi'dir. Sufi, dinin temellerine bakıp gereksiz şeyleri elemiş kişidir.

Sizi Sufizm denen kutsanmaya davet ediyorum, ama yalnızca samimi iseniz girebilirsiniz. Aşk ile dinleyin; tartışmak işe yaramaz. Sufizm sizi ikna etmek için çabalamaz. Hazır olanlarla paylaşmak için kendini sunar. Herkese ve bazılarına açık bir davettir, ama yalnızca tartışmacı olmayacak kadar cesaretli olanlar Sufizm dünyasına girebilecekler. Temel samimiyet olmalıdır, katılım temel olmalıdır. Unutmayın, tartışma korkakçadır. Tüm korkaklar tartışır, ve tüm korkaklar tartışabilir. Yalnızca cesaretli olanlar bilinmeyenin içine atlayabilir. Tabii ki bilinmeyen hakkında tartışılamaz; zaten bu yüzden bilinmeyendir. Bilineni tartışabilir, düşünerek bilinen hakkında çıkarımlara varabilirsiniz ama bilinmeyene nasıl geçeceksiniz? Düşünmek yalnızca bilinen ve deneyimlenmiş olan eskiyi verebilir.

Hiç bilinmeyen ve deneyimlenmemiş bir şeyi veremez düşünme. Eğer düşünmeyi bir takıntı haline getirirseniz olduğunuz yerde sayarsınız. Bilinmeyen geçmişten gelmez, bilinmeyen gelecekten girer. Bilinmeyen hafızadan kaynaklanmaz -öyle olsaydı bilinmeyen olmazdı. Bilinmeyen hafızanıza nüfuz eder ama hakkında hiçbir şey bilmediğimiz bir kaynaktan, bilinmeyen bir kaynaktan gelir. Anıları bırakın: samimi bir şekilde dinleyin derken bunu kastediyorum, havaya girin. Burada felsefi bir tartışma konusu sunmuyorum. Yalnızca bir hikaye anlatacağım. Hikaye tartışılmaz. Hikaye bir çocuk gibi dinlenir. Ayrımların, inceliklerin tadını çıkarırsınız. Hikayenin ruhuna girmeye başlarsınız, ne anlatmak istediğine -ve anlatacak çok şeyi vardır. Empatiniz ne kadar çok artarsa hikaye de o kadar kendini size açmaya başlar. Güvenin...

Bırakın Sufizme karşı yaklaşımınız güven olsun. Sufizm yalnızca güvenenlere açıktır. Ve yine unutmayın ki yalnızca cesaretli olanlar güvenebilir. Korkaklar bilinmeyenden kaçar.

Şimdi hikayeye geçelim...en güzellerinden biri.

Bir ırmak, çok uzak dağlardaki kaynağından çıkıp çeşitli kırları ve vadileri dolaşarak sonunda çölün kumlarına ulaştı.

Her kelime bir potansiyeldir ve her bir kelimenin ruhuna girmeniz gerekir.

Bir ırmak...

Irmak, yaşam için kullanılan bir mecazdır -sizin yaşamınız için, benim yaşamım için, herkesin yaşamı için. Bir tesadüf eseri aniden buraya gelmediniz. Hep buradaydınız. Irmağınız, uzaklarda tamamıyla unuttuğunuz dağlardan, artık hakkında bir fikrinizin olmadığı bir kaynaktan hep akıyordu.

Çeşitli kırları ve vadileri dolaştınız: kaya oldunuz, ağaç oldunuz, kuş oldunuz, her şey oldunuz! Her türlü deneyimi yaşadınız. Birçok yerden geçtiniz. Tüm çeşitliliklerden, tüm olanaklardan geçtiniz - yaşam sizi bu şekilde zenginleştirir.

Ama siz unutmaya devam ediyorsunuz. Çok fazladır, anımsanmaz. Günlük kaygılar çok fazladır; bilincinizin büyük bir kısmını ele geçirdiği için hatırlayamazsınız. Deneyimlerinizin büyük bir kısmını unutmanız gerekir çünkü dikkatiniz çok kısıtlı ve bu dikkat ile fazla bir şey anımsamaz. Her gün yaşadıklarınızın yüzde doksan dokuzunu unutmak durumundasınız; geri kalan yüzde bir saklanır. Birkaç gün sonra bu yüzde bir bile tamamıyla saklanamaz, bir kısmı unutulur. Birkaç yıl sonra tümü unutulur, yalnızca hafif bir koku kalır.

Eğer farkındalığınız artarsa daha fazla anımsayabilirsiniz. Buda, zihin günlük kaygılarla boğulmamışsa geçmiş yaşamların anımsanabileceğini söylemiş -bu doğrudur. Günlük işlerden boğulmazsanız geçmiş gün ışığına çıkmaya başlar. Buda, geçmiş yaşamlarını anımsadı ve onlardan bahsetti -fil olduğu, ağaç olduğu yaşamlarını ve daha nicesini. Ve bunlar sizin de yaşamlarınız.

Buraya bir anda gelmediniz, bir sürekliliğiniz var. Bilinç bir ırmaktır.

Batıda bu kelimeleri ilk kez William James kullandı: 'Bilinç Irmağı'. Bir Sufi kaynağından duymuş olmalı, başka şekilde olamaz -çünkü Sufiler hep bilinç ırmağı, yaşam ırmağı hakkında konuşurlar. Devam eden, akan bir fenomendir bu; bir harekettir, durağan değildir. Buradayken bile durağan değilsiniz. Her an bir şeyler değişiyor: beden bir akıştır, varlığınız bir akıştır. Birbirini takip eden iki dakika içinde bile aynı değilsiniz. Sabah çok mutluydunuz, güven dolu, öğleden sonra şüphe ve güvensizlikle doldunuz ve akşamleyin herkes kuşkucu, aşağılayıcı ve alaycıdır. Sabahın erken vakitlerinde herkes şükran dolu ve masumdur. Gün ilerledikçe, oradan buradan etkilendikçe, itilip kakıldıkça masumiyetinizi kaybetmeye başlarsınız.

Sürekli değişiyorsunuz...bir hareket. Eğer aynı kalmaya çalışırsanız hüsran yaratırsınız, çünkü o zaman yaşamın doğasına karşı gelirsiniz. Mesaj akmaktır, bırakmak. Mesaj akıntıya karşı yüzmemektir. Mesaj akıntıyla birlikte gitmektir; budur yaşam. Ve korkmayın çünkü bu ırmak yüzyıllardır akıyor -korkmaya gerek yok- ve gelecekte de akmaya devam edecek. Bir ebediyetten diğer ebediyete akarak devam eder.

Siz evrenin bir parçasısınız. Yok olmayacaksınız. Gözden kaybolsanız bile yok olmazsınız; öz yok olmaz. Yalnızca gerçek olmayanlar kaybolmaya devam eder, ama siz özde gerçeksiniz.

Bir ırmak, çok uzak dağlardaki kaynağından çıkıp çeşitli kırları ve vadileri dolaşarak sonunda çölün kumlarına ulaştı.

Bununla ilgili iki şey daha...

Kaynak dağlardadır, yükseklerdedir. İşte bu yüzden dünyadaki tüm dinler insanın Tanrı'dan düştüğünü söyler. Kaynak, dağlarda yüksekliklerdedir. İnsan yükseklerden düşmüştür. İşte bu yüzden Hıristiyanlık Darwin'in evrim teorisine çok karşıydı -bu fikir tüm dinlere karşıdır.

Evrim teorisi insanın gelişip evrimleştiğini, dağlardan değil vadilerden geldiğini söyler. Ve tüm dinler de bunun tam aksini söyler: İnsanın düştüğünü söylerler, Tanrı'dan geldiğini. Burada anlaşılması gereken bir şey vardır: ancak ve ancak Tanrı'dan gelirseniz Tanrı'ya gidebilirsiniz, başka türlü olmaz -çünkü kaynak her zaman için hedeftir. Çember tamamlanır ve başladığınız yere ulaşırsınız.

Darwin çok garip bir felsefe oluşturdu, sürekli evrimleşilen düz bir ilerleme -peki bu evrim nerede bitecek? Düz bir çizgidir bu, gider de gider. Karanlık vadilerde bir yerde başlar. Nerede bitecek? Hiçbir yerde bitemez. Sürekli devam eden bir çizgidir. Düzdür -hiçbir zaman tamamlanmaz, hep tatminsiz olacaktır, hiçbir zaman doyuma ulaşmaz.

Dinler tamamıyla farklı bir hikaye anlatır. İnsanın Tanrı'dan geldiğini ve sonunda da O'na döneceğini söylerler. Bu bir çemberdir, bir tamamlanmadır ve doyum tamamlanmada vardır.

Bir ırmak, çok uzak dağlardaki kaynağından çıkıp çeşitli kırları ve vadileri dolaşarak sonunda çölün kumlarına ulaştı.

Sonunda!

Her bilinç, Sufi'nin 'çöl' dediği cul-de-sac* noktasına ulaşır. Çöl, yok olduğunuzu hissetmeye başladığınız noktadır. Öldüğünüzü hissetmeye başladığınız noktadır çöl. Çöl, tamamıyla ümitsiz, anlamsız hissettiğiniz andır. İntihar etmeyi, başa çıkamayacağınızı düşündüğünüz andır -ne yapılması veya yapılmaması gerektiğini bilmediğiniz, olmanın ya da olmamanın fark etmediği andır. Her bilinç, bir gün çöl ile karşılaşır, çünkü çölü geçmezseniz gerçekten olgunlaşamazsınız. Bu her ruhun eğitiminin bir parçasıdır. Aslında dini düşünmeye çöl ile karşılaştığınızda başlarsınız. Her şey yolunda giderken dini kim takar? Kim tefekküre dalar? Kim meditasyon yapar? Kim dua eder? Her şey yolunda gitmediğinde bende bir şeyler mi var diye düşünmeye başlarsınız.

Bu çok garip bir fenomendir -insan ihtiyacı olan her şeye sahip olduğunda çöl ile karşılaşır. Refah toplumu çöl ile yüzleşir. Fakir toplum halen çölden uzaktır. Zenginlik çölü yakınlaştırır, çünkü arzuladığınız her şeye sahipsiniz: istediğiniz kadına, eve, paraya, prestije ve güce sahipsiniz. Her zaman hayalini kurduğunuz şeylere sahipsiniz, artık hayalini kuracak bir şey yoktur: çöl gelmiştir. Aniden bir çeşit uykusuzluk hissedersiniz. Uyuyamazsınız, çöl her yerdedir.

* *Çıkmaz sokak. Daha fazla ilerlemenin mümkün olmadığı nokta. (Ç.N.)*

Bu çölü nasıl aşmalı -anlamsızlık, hüsran ve saçmalık çölünü?

Irmak, diğer engelleri aştığı gibi bunu da aşmaya çalıştı...

Doğal olarak. Hep geçmişimize göre tepki veririz. Bu her zaman işe yaramıştır ve bunun her durumda işe yarayacağını düşünürüz. Ama bir gün öyle bir şey olur ki geçmişiniz hiçbir işe yaramaz. Bu gerçek bir krizdir...ve iyi de bir fırsattır. Çinlilerin kriz anlamına gelen kelimeleri, -onların kelimeleri değil resimleri vardır-Çinlilerin krizi anlatan ideogramları çok güzeldir. İki resim, ideogramdan oluşur. Kriz hem bir tehlike hem de bir fırsattır; size bağlıdır. Eğer geçmişe göre hareket etmeye devam ederseniz intihar ediyor olursunuz. Tehlikelidir. Eğer problemin yeni olduğunu ve çözümün de yeni olması gerektiğini görecek kadar zeki iseniz -eski çözümler işe yaramaz- bunu görecek kadar zeki iseniz o zaman bir fırsattır bu. Çölü aştığınızda büyük bir olgunluğa ve bütünlüğe erişeceksiniz. Ve unutmayın bu her zaman böyle olur.

Geçen akşam çok güzel bir kadın sanyasin oldu. Korkuyordu. Çok bilinen bir korkuydu: evlilik sözünü tutamamaktan korkuyordu bu yüzden sanyas sözünü tutamamaktan korkuyordu. Ama evlilik evliliktir; sanyas bir evlilik değildir. Evlilik bir engeldir, sanyas özgürlüktür. Evlilik bir bağdır -bir kuraldır. Sanyas kurtuluştur -aşktır. Bunun derinlerine işlemiş olduğunu görebiliyordunuz. Sanyasin olmak istedi -samimi bir kadındı- ama sözünde durup duramayacağını bilmiyordu, çünkü daha önce sözünü tutamamıştı. Kocasına verdiği sözü tutamamıştı.

Her zaman geçmişe göre düşünürüz. Herkes bu şekilde karşılık verir. Karşılığın anlamı budur. Karşılık ile tepkinin arasındaki fark budur. Tepkide olayı o kadar masum bir gözle görürsünüz ki geçmişe göre

değerlendiremezsiniz; bunu görüp olaya tepki verirsiniz. Duruma göre hareket eder, geçmişi düşünmezsiniz. Geçmişe göre düşünürseniz ve geçmişi şu ana taşırsanız gelişme fırsatını ortadan kaldırırsınız, eski paslanmış kalıplarınızla hareket etmeye devam edersiniz. Olan budur.

Hıristiyan oldunuz, Hindu oldunuz şimdi de sanyasin olmaya korkuyorsunuz. Bunun da başka bir kilise olduğunu düşünüyorsunuz. Hayır! Bunun da yine bir organizasyon olduğunu düşünüyorsunuz. Hayır! Yine bir inanç sisteminin parçası olacağınızı düşünüyorsunuz. Hayır! Tamamıyla yeni bir şeyle karşılaşıyorsunuz ama doğal olarak geçmişe göre davranıyorsunuz. "Daha önce Hıristiyandım. Eee şimdi sanyasin olacam da ne olacak?" diye düşünürsünüz.

Bu her gün olur. Bir Budist keşiş geldi ve "Keşişliğe doydum bu yüzden de sanyasin olmak istemiyorum" dedi. "Ama bu keşiş olmak değil. Benim sanyasinlerim keşiş değildir!" dedim.

'Keşiş', kimsesiz yaşayan, yalnız olan demektir. 'Manastır' (monastery) da keşişten (monk) gelir - dünyayı terk edip yalnız yaşayan kişi. 'Monopol' ve 'monogami' de aynı kelimeden gelir. Hepsi aynı şeyi anlatır -bir karıya bir koca, monogami. 'Monopol' de bir kişinin tüm gücü elinde tutmasıdır.

Benim sanyasinlerim keşiş değildir. Benim sanyasinlerim rahibe değiller. Ben insanları yok etmem. Rahibelik bir kadının harabesidir. Keşiş bir erkeğin karikatürüdür. Ben onları insanlıklarını, yaşamlarını ve sevgilerini zenginleştiriyorum. Ama Budist veya Katolik bir keşiş geldiğinde doğal olarak bir anlam veremez.

Birkaç gün önce Katolik bir rahip vardı burada. Katolik bir manastırda on iki, on üç sene yaşadıktan sonra bir şekilde kaçmış. Şimdi ise korkuyordu. "Şimdi çok korkuyorum! Senden korkuyorum Osho çünkü o kadar çekiyorsun ki insanı sanyasin olabileceğimden korkuyorum. Ve daha yeni kurtulduğum için başka bir sisteme girmek istemiyorum." dedi.

Doğaldır, anlaşılabilir ancak doğal olan doğru olmak durumunda değildir. Yepyeni bir şey ile karşılaştığınız anlar vardır, daha önce karşılaşmadığınız bir şeyle, ama gözleriniz geçmişle kapalıdır. Yeniyi, eski ve paslanmış bir şekilde yorumlarlar.

Diğer engelleri aştığı gibi....

Dağları, platoları, vadileri aştı. Irmak birçok şeyi aştı. Yüksek dağlardan, bilinmeyen bir kaynaktan gelerek, uzun yollar katetti; uzun bir hacdaydı. Sert kayaları aşmak için birçok deneyim yaşadı; her zaman başardı. Ama tüm bu deneyimler şimdi bir engel oluşturacak.

Irmak bunu da aşmayı denedi -çölü- ama devam ettiğinde suyunun yok olduğunu gördü.

Bu yeni bir durumdur. Zeka, yeni bir şeyle karşılaşıldığında eski bir şey denenmeyeceği gerçeğini bilmektir. Durum yeni ise, yeni olun! Yaratıcı olun! Geçmişi bırakın! Yenilenin! Bırakın bilinciniz yeniye tepki versin. Yanlış yapmaktan korkmayın çünkü yeni bir durumda bağışlanamayacak tek hata

eskiden işe yaramamış bir şeyi tekrarlamaktır -bağışlanamayacak tek hata! Diğerleri hata değildir; insanız ve hatalarla öğreniriz.

Bir şekilde inanmıştı bu çölü aşması gerektiğine, ama hiçbir yolu yoktu.

Sufiler 'inanç' kelimesini çok garip bir şekilde kullanırlar.

"İnançlı bir Hıristiyanım" veya "İnançlı bir Hinduyum" dersiniz -ama Sufi'nin anladığı bu değildir. Sufiler inancın dışarıdan değil, derinlerden geldiğini söylerler. Örneğin herkes mutluluğu arar -işte bu inanmaktır. Doğaldır. Kimse size mutluluğu aramanızı söylemedi, doğanızda vardır bu; herkes onu arıyor. Kimse size mutluluğun olası olduğunu söylemedi. Aslında birçok filozof mutluluğun olası olmadığını söyler. Freud mutluluğun olası olmadığını söyler. Nietzsche mutluluğun imkansız olduğunu söyler -hiç olmadı ve hiçbir zaman da olmayacak. Nesnelerin doğasından ötürü olmaz; imkansızdır. Ama kim takar Freud'u ve Nietzsche'yi? İnsanlar aramaya devam ediyor. Nietzsche ve Freud bile aramaya devam etmiş. Felsefi anlarında mutluluğun olası olmadığını düşünüyordu. Ama bir psikoanalist değil de bir insan olduğu, psikoanalizin kurucusu değil de bir insanoğlu -bir baba, bir koca, bir sevgili, bir arkadaş-olduğu anlar da vardı. Sonra olası olmadığını bilmesine rağmen mutluluğu aramaya başladı. Ama bunu bilmesi yüzeyseldir.

İnanmak doğanızda vardır. Ağaca yuva yapan bir kuş bilmediği bir şey tarafından yuva yapmaya inandırılmıştır. Daha önce hiç yuva yapmamasına rağmen -bu ilktir- ve yuva yapmayı öğrenmek için bir okula da gitmemiştir daha önce. Kimse anlatmamıştır, kimse öğretmemiştir ve aniden bir inanç doğar. Kuş hamile kaldığında yuva yapılması için bilinmeyen derinliklerden bir inanç gelir -kafadan gelmez bu, varlığının özünden gelir. Harekete geçer, gerekli şeyleri toparlar. Binlerce şey toparlanmalıdır ki çocuklar geldiğinde yuva hazır olsun. Yavruları hakkında herhangi bir fikri yoktur, nasıl yavrular olacağı, nasıl bir yuva olacağı, ama olur. İşte Sufilerin inancı böyledir.

Sufiler kelimeleri kendilerine göre kullanırlar. Dili evirip çevirirler ve kendi görüşlerine uydururlar. Ve bence onlar 'inanç' kelimesini olması gerektiği gibi kullanıyorlar.

Bir şekilde inanmıştı, ...

...Tüm bilgilere, tüm deneyimlere rağmen. Irmak çölde kaybolduğunu görüyordu ama kaderinin bu çölü aşmak olduğuna dair bir inanç vardı.

Böyle bir inanç sizde de yok mu? Siz de bir şekilde inanmadınız mı? Varlığınızın derinliklerinde bir yerde bu dünyaya ait olmadığınıza dair bir inanç yok mu? Yuvanızı bulmanız gerektiğine dair, burada yabancı olduğunuza, yaşadığınız aşkın yüzeysel olduğuna -kaderinizin daha fazla bir şey olduğuna dair-, yaşadığınız hayatın istediğiniz hayat olmadığına dair bir inanç yok mu? İnanç vardır; ama arayış ve macera -kişi oraya buraya bakmaya, bu ya da o yöne gitmeye- devam eder. Kaderinizin doyuma ulaşması için bir yol olmalıdır.

Burasının sizin eviniz olmadığını kim söyledi ki? Yaşamda daha fazlası olduğunu kim söyledi? Ölümün ötesinde bir yaşamın olduğunu kim söyledi? Kimse ölümden dönmedi, kimse "kurtuldum" demedi. Hiçbir Buda, hiçbir Mahavira, hiçbir Krişna ölümden dönmedi, ama buna rağmen halen yaşamaya devam edeceğinize dair derin, sarsılmaz bir inanç var. Bu beden gidecek, bu yaşam gidecek ama hayat devam edecek, büyük 'H' li hayat.

Bir şekilde inanmıştı bu çölü aşması gerektiğine ama hiçbir yolu yoktu.

Çölden gelen gizli bir ses o anda fısıldadı, "Irmak da rüzgar gibi çölü aşabilir."

Şimdi hikayeyi içtenlikle inceleyin. Çok büyük bir mesaj veriyor.

'Çölden gelen bir ses fısıldadı' diyor. Bu ne anlama geliyor? Ne demek istiyor? Eğer yüz yüze geldiğiniz sorunu dinlerseniz, geçirdiğiniz krizi, krize kulak verirseniz, kapıyı açacak anahtarı bulacaksınız. Çözüm problemin içindedir: mesaj budur. Derman -şifa- derdin içindedir. Probleme, önyargılı cevaplar olmadan derinlemesine girerseniz, problemin kendisi size fısıldayacak, çözümün ne olduğunu anlatacak.

Çöl ırmağın krizidir, ırmak çölde ölüyor. Ama bak! -çöl bile arkadaşındır. Yalnızca dinlemen gerek.

Kızgınsan kızgınlığını dinle ve böylece şefkate açılan kapının anahtarını bulacaksın. Cinsellik baştan çıkardığında cinselliğini dinle ve samadhi'ye açılan kapıyı bulacaksın. Açgözlülüğünü dinle ve açgözlülüğünün içinde paylaşma sırrının saklı olduğunu göreceksin.

Farkında olma sanatı budur. Gerçek meditasyon budur: bir sorunla karşılaştığınızda soruna derinlemesine dalın -ancak halihazırda bir çözümünüz yoksa dalabilirsiniz. Böyle çözümler düşmanlardır. Farkı görün: Kafanızda bilgi olarak taşıdığınız bu çözümlerin arkadaş olduğunu sanıyorsunuz. Bu doğru değildir bu çözümler düşmandır. Bu çözümlerden dolayı sorunun ince fısıltısını duyamazsınız, problemin gizemini çözemezsiniz.

Soruna bu şekilde bakın: seksin kötü olduğunu biliyorsunuz çünkü kutsal metinler öyle diyor. Günah olduğunu biliyorsunuz çünkü asırlardır rahiplerin söylediği bu. Bu içinize yerleşmiştir, bilginiz haline gelmiştir: seks günahtır. Bu yüzden cinselliğe hiçbir zaman sempati ile yaklaşamayacaksınız, gizemine dalamayacaksınız. Seksin günah olduğu fikri kısıtlar, engeller. Zaten biliyorsunuzdur, bu yüzden öğrenmenin bir yararı yoktur.

Her gün, yıldan yıla, ölürken bile kapınızı çalan cinsellik fenomenine bakarsanız... Mahkumlar ölüm cezasına çarptırıldıklarında son olarak boşalırlar. Kadınlar için bir şey söyleyemiyorum çünkü onlar boşalmaz. Görünmeyen bir orgazm olabilirler belki. Bu, ölürken izlediğim birçok insandaki gözlemimdir; çocukluğumdan beri hobimdir bu.

Kasabada kimsenin bensiz ölmesine izin vermezdim. Birinin ölüm döşeğinde olduğunu duysam hemen yetişirdim. Birkaç saatliğine ortalıktan kaybolsam bizimkiler anlardı: "Ölen biri varsa oraya bakın. Orda

olmalı." Bu son yolculuğu izlerdim. Zengin, fakir, hırsız, ölen her kimse -ölen bir kedi veya köpeği bile- oturur izlerdim. Her defasında şaşırıyordum, daha iyi algılamaya başladım; tekrar tekrar izledim: son düşünce hep sekstir.

Seks baskı yapmaya devam eder. Yalnızca dersinizi öğrendiğinizde bırakır ve dersi öğrenmeniz için de dinlemeniz gerekir. Cinselliğe karşı muhalif değil, algı kapılarınızın açık olması gerekir. Çok sessiz olmanız gerekir. Cinselliğe bir tapınağa giriyormuş gibi girin -kutsalların kutsalıdır o- ve anahtar orada saklıdır, altın anahtar. Cinsellik yaşamın kaynağı olduğu için kapıları açan anahtara sahip olmalıdır.

Çöl fısıldadığı zaman verilen mesaj budur, "Irmak da rüzgar gibi çölü aşabilir.'

Irmak karşı çıktı...

...Sizin de birçok kereler bana karşı çıktığınız gibi. Her gün mektup alıyorum -itirazlar, itirazlar. "Bu böyle olmamalı, şu şöyle olmalı" -ve ne dediğinizi bilmiyorsunuz. Nerde olduğunuzu bilmiyorsunuz ve reçeteler yazmaya, öğüt vermeye, karşı çıkmaya devam ediyorsunuz.

Bir gün önce bir mektup aldım. Mektubu yazan kişinin sanyasin olmaya karşı büyük bir arzusu var ama "bu bir çeşit kölelik" deyip itiraz ediyor. Sanyas hakkında hiçbir şey bilmiyorsun. Teslimiyet sizi, köle değil usta yapar -ama bu yaşanması gereken bir gizemdir, ve yaşamadan da anlamanın yolu yoktur. Gelen tüm itirazlar geçmiş bilgilerinizden gelir. Ve bu geçmiş bilgi artık geçerli değildir.

Bu ırmak hiçbir zaman bir çöle girmedi, hiçbir zaman bir çölü aşmadı. Çöl ilk kez ırmağın yaşamına ulaştı.

1- Tasavvuf yolu tam orta yoldur

Tasavvuf yolu teoriler hakkında vaazlar vermez, pratik ve basit imalı anlatımlarda bulunur. O ne Sokrates kadar mantıklı ne de Zen kadar mantıktan uzaktır. Tasavvuf yolu tam orta yoldur, aşırılıklardan kaçınır.

Zen zihne karşıdır fakat zihnin ötesine yine zihinle ulaşır. Tasavvuf yolu ise zihne karşı değil ondan tamamen farklıdır. O yüreğe odaklanmıştır. Zen zihnin uyanıklığına inanır, bir samuray -savaşçı- yoludur. Tasavvuf yolu ise yüreğin yoludur, sevginin yoludur, aşığın yoludur. Her ikisi de hikayeler kullanır. Fakat nitelikleri, tatları farklıdır. Zen zihni şok eder, saçmaymış gibi görünür. Zihni öldüren bir kılıç gibidir. Çözümsüz soruları vardır. Tasavvuf yolu aşığın yoludur ve cezp edicidir. Bir kılıç niteliği taşımaz. Çok nazik, yumuşak ve dişidir. Zen ise erkeksidir. Hikayeleri çıldırtıcı nitelik taşır, zihin iflas eder. Tasavvuf yolu ise şairane bir yoldur, uyumludur. Hikayeler yavaşça özümsenir, rahatça tadına varılır. Tasavvuf yoluna Sufizm demek doğru değildir. Sufiler, Sufizm demezler. Bu Tasavvuf yolunda

olmayan kişilerin kullandığı bir addır. O bir sistem değildir. Tüm sistemler sınırlar yaratır o ise özgürlüktür. Bir sisteme inandığınız anda köle olursunuz. O özgürlük içersinde yetişeceğiniz doğru bir yerdir. Sufiler kendileri ile varoluşun aslında bir olduğunu söylerler. Onlar insanın Tanrıdan geldiğini ve yine ona döneceğini söylerler.

Tasavvuf yolunun mesajı şudur: Öl! Buradaki ölüm mecazi bir ölümdür ve derin anlamlar içerir.

Öl, böylece gerçekte olduğun hale dönüşebilesin.
Egonu öldür ki kutsal olan içinde doğabilsin.
Geçmişi öldür ki; geleceğe açık hale gel.
Bilgini öldür ki; bilinmeyen içine dolsun.
Zihnini öldür ki; yüreğin tekrar atmaya başlasın.
Böylece tamamen kaybettiğin yüreğini yeniden keşfet.

Burada değişik bir ölüm söz konusu. Burada beden ölmüyor. Bu ölüm; egonun ölümü. Egonun kapısı kapanıp yeni bir kapı açılıyor. Bu kapı ölümsüzlüğün (bakinin) kapısıdır. Bu ölüm, aydınlanmadığınız için yaşadığınız ve aydınlanmazsanız devam edecek olan, daha önceki milyonlarca doğal ölümünüze benzemez.

Sufizm hakkında bir şey duymamış olsanız bile, bir sufi olabilirsiniz. O inaklarla varolmaz. O, en iyi şekilde dans eden bir ruhla varolur. Sufizm, papazlara ve kiliseye ihtiyaç duymaz. Onun kilisesi yürektir. Yürek tüm gökyüzüne ihtiyaç duyar. Kiliselerle sınırlandırılamaz. O özgürlük içerisinde varolabilir. Her şey bir sistem ve organizasyon haline gelirse, o kaybolur. Sufi yürek insanı demektir, aşk insanı demektir.

Sufi dans etmeyi sever, güzel hikayeler anlatır, inaklarla ilgilenmez. Çünkü hayat tarihsel kayıtlardan ziyade, daha çok bir hikayeye benzer. Onun anlattığı hikayeler sonsuzluğa gebedir.

2- Varoluş aralıksız bir kutlamadır

Benim buradaki tüm çabam daha iyi bir hayat için. Tanrı kutlayış demektir. Çevrenize bakarsanız, tüm varoluşun aralıksız bir kutlamada olduğunu görürsünüz. Bu kutlayışın parçası olmak dindar olmaktır.

Bir yerde duymuştum: İsmaili Müslümanlarının lideri Üçüncü Ağa Han şöyle demiş "Tanrı'nın iyi şeyleri sadece günahkarlar tadına varsın diye yarattığını düşünmüyorum."

Ağa'ya kesinlikle katılıyorum. Günahkarlar hayatın tadına varabilir, azizler manastır denilen hapishanelerde yaşamalıdır. Bu çok aptalca. Yemezler, hatta tadına bile bakamazlar. Güzel müzik dinleyemezler çünkü müzik hislere hitap eder. Dans edemezler çünkü dansın özü sekstir. Şarkı

söyleyemezler çünkü şarkı da cinselliğin bir çeşit ifadesidir. Zaten hayatın derinine izlerseniz seksin içerisinden doğduğunu görürsünüz.

Dindar diye adlandırılan insanlar hemen hemen ölü gibidirler. Ben bu çeşit bir varoluşa karşıyım. Ben hayata hayır değil, evet denmesinden yanayım. Hayatı tüm çeşitliliği, zenginliği ve boyutları ile bir bütün olarak kabul edin.

Beden dünyaya aittir. O sizin düşmanınız değildir. Beden şeytanın bir aracı değildir. Şeytan paranoyak zihinlerin yarattığı bir kavramdır. Şeytan korkular yüzünden hayat buldu. Fakat bu gün Tanrı bile korkudan dolayı var. Bu gerçek Tanrıyı bilmemekten dolayı böyle. Gerçek Tanrı sevgi ve neşeden doğar. Gerçek Tanrıyı, daha hassas ve hayata daha açık olarak deneyimleyebiliriz. Gerçek dindarlık bu dünyada yakalanabilir. Çünkü Tanrı bu dünyada gizli.

Hallacı Mansur'un "Ben Tanrıyım" demesi, dindar geçinen insanların egosunu incitti. Ve dindar geçinen insanlar tarafından da öldürüldü. Ona anlayış göstermediler. Ama O "Ben Tanrıyım, sen değilsin." demiyordu ki. O her şeyin kutsal olduğunu söylüyordu. Dinlerin çoğunda anlayış yok. Sanki öldürerek ikna edebilecekmiş gibi davranıyorlar.

Eğer Hallacı Mansur Hindistan'da yaşamış olsaydı yüzyıllardır insanlar ona tapacaklardı. Çünkü bu Hint kutsal metinlerinde adı geçen "Aham Brahmasmi" durumudur. "Ben en yüce benliğim" anlamını taşır. Mansur en büyük sufilerden biridir.

Derinlemesine ve berrak olarak incelerseniz eğer, bu dünyanın dindar diye bilinen insanlar yüzünden acı çektiğini göreceksiniz. Ben gerçek azizlere karşı değilim. Onlar zaten hayatı sevdiler.

Hıristiyanlar İsa'nın hiç gülmediğini söylerler. İsa'yı hep üzgün bir yüzle çizdiler. Kiliselerdeki İsa yanlış İsa. Gerçek İsa neşeli bir kutlayış insanıydı. Aksi zaten mümkün değildir.

İsa'yı asıl öldüren kilisedir. Yahudiler onu öldüremedi sadece çarmıha gerdi. Fakat Hıristiyanlık bunu başardı. Onu organizasyonlarla, inaklarla, dualarla öldürdüler. Düşmanlarının başaramadığını, izdeşçileri başardı. Hıristiyanlık bu gün ölü bir dindir. Çünkü içerisindeki sufi ruhunun yaşamasına izin vermedi. Sufizm aslında hiçbir dine ait değildir. Sufi ruhu; daha fazla sevgi daha az akılcılıktır. Zaten Tanrı da akıldışıdır ve böyle olduğu için de güzeldir.

Dünyada hiçbir şey Tanrıyı tasvir edemez. Tanrı sembollerle ifade edilemez. O sadece saf, dingin bir bilince yansır. O biçimsiz olandır, isimsiz olandır. Lao Tzu şöyle demiştir "Onun ismini bilmiyorum - kimse bilmez- bu yüzden ona Tao diyeceğim." Gerçek Tanrı sizi yarattı, yanlış Tanrı ise sizin tarafınızdan yaratıldı. Bu gün putlara karşı olan Müslümanlar bile Kabe ile kendi putlarını yarattılar. Zavallı insanların, hayat boyu para biriktirip siyah bir taşı öpmek için hacca gitmesi başka ne manaya gelir?

İnanışlar farklı olabilir, ancak Tanrı kelimesinin özü aynıdır. Hindistan'ın ünlü azizlerinden Kabir kutsal bölge olan Varanasi'de yaşadı. Hindistan'da burada ölenlerin direkt cennete gideceğine inanılır. Her yıl binlerce insan sırf ölmek için buraya gelir.

Ünlü aziz Kabir tüm hayatı boyunca Varanasi'de yaşadı. Ancak tam öleceği zaman, ölüm döşeğinden kalkarak Varanasi'den gitmek istediğini söyledi. Tabii ki tüm izdeşçileri çok şaşırdılar. Ustalarının, kutsalların en kutsalı Şiva'nın* kenti Varanasi'yi bırakarak Maghar'a gitmek istemesine bir anlam veremediler. Maghar, Kashi'nin yanında ufak bir köydü. Ve geleneğe göre Maghar'da ölenler bir eşek olarak tekrar doğacaklardı. Tabii ki ustalarını vazgeçirmeye çalıştılar ancak başaramadılar. Bu sefer ustalarına bunun sebebini sordular. Kabir şöyle dedi "Eğer Maghar'da öldükten sonra cennete gidersem bu durum bana özel ve değerli bir durum olacak. Ben sadece kendime güveniyorum." Ve ölürken izdeşçilerine şöyle dedi: "Sadece kendinize güvenin. Ben Kabir'in takipçisiyim bu yüzden cennete gideceğim diye düşünmeyin. Cennet bu kadar ucuz değil."

Hıristiyan veya Müslüman olarak doğmanız sizi kurtarmaz. Aksi takdirde kurtuluş bir tür zorlayıcılık niteliği taşırdı. Bunu sizin istemeniz gerekir. İsa'nın şu sözlerini hatırlayın "İsteyin, verilecektir. Kapıyı çalın, açılacaktır."

* Şiva Hindistan'da tapınılan başlıca üç Tanrı'dan -bir anlamda nitelikten- biridir. Bunlar 1-Brahma: Yaratıcı nitelik 2-Vişnu: Yaradılışı devam ettiren, koruyucu nitelik 3-Şiva: Yok edici nitelik. Burada yok etmenin bildiğimiz anlamından farklı anlamlar da yüklendiğini göz önüne almamız gerekir. Bu üç Tanrı'nın ötesinde, değişmeyen, niteliklerin ötesindeki mutlak Brahman yer alır. Hindistan'da yaradılışta yer alan dinamikleri birer Tanrı sembolüyle ifade etme geleneği var olagelmiştir. Hint Astrolojisi -Jyotish- de hayatı açıklamak için birçok dinamiği sembollerle ifade eder.

3- Derin bir şekilde izleyin

Nasıl yaşadığınızı anlamaya çalışın. Ancak her şeyi değiştirmek için acele etmeyin. Derin bir şekilde izleyin. Yanlışı görün ve gözleriniz doğru olan yöne hareket etsin.

Yüreğin gerçekten ne olduğunu bilmeden yaşıyorsunuz. Attığını işittiğiniz şey gerçek yürek değil. O sadece bedenin bir parçası. Onun arkasında gizli bir şey var. Kalp atışlarınızın arasındaki boşluklarda gerçek kalp atışınız var. Yüreğinizin kutsal parçasıyla ilişkinizi kaybettiniz. Sevgisiz, kalpsiz bir hayat yaşıyorsunuz. Sert kayalar gibisiniz. Kayalar bile bu kadar sert değil. Benim bu kayanızı kırmaya çalışmam çok zor bir şey; çünkü kayanız kendini her yolla korumaya çalışıyor. Böyle olup olmadığınızı bir düşünün.

Bu gün evlilik bile, çirkin bir kurum haline, bir tür ticari anlaşma haline geldi. Evlilik kurumu yürek dışında her şeye önem veriyor. Para önemli, aile önemli, yürek gereksiz.

Sevgi kendi ayaklarınızla yürümeye benzer. Bugünkü evlilik ise koltuk değnekleri ile yürümek gibi. Böyle bir evlilik sizi sakatlar. Bireyselliğiniz kaybolur ve toplumun üyesi haline gelirsiniz. Gerçek bir birey, birey olarak kalır; hiçbir şeyin üyesi olmaz. Bugün insanlar evlilik içerisinde sanki bir hapishanede gibi yaşıyorlar. Nasıl bir kadının sahibi olabilirsiniz? Nasıl bu benim çocuğum diyebilirsiniz? Tüm çocuklar Tanrıya aittir. Nasıl onu sahiplenebilirsiniz? Onu sevebilirsiniz, doğduğu zaman kutlama yapabilirsiniz. Fakat onun üzerinde güç kullanamazsınız. Bunlar zorbalık içeren düşüncelerdir. Nasıl güzel bir kadını çirkin bir karıya dönüştürebilirsiniz? Kadın, bir gün tekrar özgürlüğüne kavuştuğunda, bir daha karılık denilen kafeste olmayacak. Artık erkek de koca olmayacak ve her ikisi de sevginin gökyüzünde özgürce uçmaya başlayacaklar.

Doğal olan ne varsa, toplum ona karşı. Tüm doğa sakatlandı. Hemen bastırıyor ve hayvani damgası vuruyorlar. Sizi yüzeysel, yarım yamalak, yapay bir insan haline getiriyorlar. Plastik çiçek veriyorlar çünkü daha güvenli. Gerçek çiçek sabah oradadır ama ertesi gün orada olmayabilir. Bu yüzden tehlikelidir. Oysa plastik çiçek sabah akşam aynı yerinde, değişmeden kalır. Evlilik de buna benzer bir güvenlik içerir. Oysa değişmezlik zihninizi yönetmemeli. Bir değer haline gelmemeli. Aksi takdirde varoluşa doğru ilerleyemezsiniz. Bir şey orada iken tadına varın. Orada değilse affedin, unutun ve yolunuza devam edin.

İlişkilerde sevginin üzerinde durursanız dünyadaki boşanmalar oldukça artacaktır. Toplum şöyle der " Evlilik; çocuklar, aile, toplum ve herkes için yararlı ve kullanışlıdır. Ya Sevginin faydası nedir? Sevgi tehlikelidir." Bu çok fazla çıkarcı bir düşüncedir. Fakat Tanrı çıkarcı değildir, Tanrı eşya değildir. O bir kutlayıştır. Böyle davranırsanız hayatınızda kutlayış olmaz. Hayatınız bir çöle dönüşür. Toplum size yardım etmek istediğini söylerken zehirliyor. Bugün insanlar ancak koltuk değnekleri ile yürüyebiliyorlar.

4- Hayata evet diyebilmek zordur

Hayata evet diyebilmek zordur. Çünkü hayır demek üzere eğitildiniz. Bir çocuk doğduğunda evet diyendir. Yavaş yavaş kendini bir birey olarak hissetmeye başlar. Ve böylece hayırlar yükselmeye başlar. Bu onun egosunun doğuşudur. Ego hayır olmadan var olmaz. Bu birey olmak için gerekli, içsel bir gerekliliktir. Eğer evet demeye devam eder ise kendi varlığını belirleyemez. Evet, bir belirleyicilik taşımaz. Hayır dediğinizde onu söyleyen bir "ben" vardır. Evet ise bir "ben" belirleyicisi içermez.

Evet dediğiniz sürece, siz ve yaşam bir olarak kalırsınız. İncil'deki Adem'in hikayesi de hayır demeyi anlatır. Tanrı ile anlaşmazlığa düşmek. Bu olmalıydı aksi takdirde Adem Tanrının yanından ayrılmazdı.

Herhangi bir bireyselliği olamazdı. Bunun geçmişte bir kere olduğunu düşünmeyin. Her yeni doğan çocukla bu tekrarlanır. Her çocuk doğduktan sonra birkaç yıl cennette kalır ve sonra yavaş yavaş asi olmaya başlar. Çünkü bireyselliği, egosu gelişmeye başlar. Babası yapma deyince yapar. Sadece aksini yapmak için sevmediği şeyleri bile yapar. Sevmediği sigarayı bile babası yapma dediği için içer. Bir çocuk için bu iyidir çünkü bireyselliği gelişir. Ben buna karşı değilim.

Bireyselliğiniz açısından topluma, babanıza, ailenize, hayır demek iyidir. Fakat bir gün varoluşa, Tanrıya evet demek zorundasınız. Aksi takdirde kutsal olan ile birliğe ulaşamazsınız. Buradaki çelişkiyi görün: Eğer bir çocuk hayır demez ise büyüyemez ancak bir yetişkin hayır demeye devam eder ise çocuk olarak kalır. Bu her zaman evet deneceği manasına gelmez. Ne "evet" ne de "hayır" sizde bağımlılık yaratmasın. İkisinden de özgür olun. O anda içinizden nasıl geliyor ise öyle davranın. Evet veya hayır geçmişinizden, hatıralarınızdan değil, o an hissettiklerinizden kaynaklanmalı.

Adamın biri, bot gezintisi sırasında "Hayır, hayır." diye bağırarak geziyordu. Görenlerden biri şaşırarak durumu oradaki polise haber verdi. Polis "Üzülmeyin beyefendi. O adam Beyaz Saray'ın evet efendimcilerinden biridir, şu an tatilde." dedi.

Evet ile hayır, nefes almak ve vermek gibidir. İkisine de ihtiyaç vardır. Hayır ego için gereklidir. Ancak unutmayın ki sizinle Tanrı arasındaki en büyük engel egonuzdur. Aslında ego zayıflık, alçakgönüllülük ise güçlülüktür. Bu bir çelişki gibi görünür. Egoya derinlemesine bakarsanız eğer; insanın kendi zayıflığının çevresindeki zırh olduğunu görürsünüz. En zayıf olanın en fazla egosu vardır. Gerçekten güçlü insan ise korunmasız, yaralanmaya açık yaşar.

Egonun gücü taşa, alçakgönüllülüğünki ise suya benzer. Lao Tzu "Su gibi olun demiştir." Sonunda kazanan su olur. Büyük bir taşın üzerine akan bir şelaleye bakın. Sonunda yumuşak ve dişi olan su, taşı eritir ve yok eder. Burada taş sertliği yüzünden kaybeder.

5- Tüm dünya derin bir bağ, iletişim içerisindedir

Her türlü yargılama yanlıştır. Çünkü tüm dünya derin bir bağ, iletişim içerisindedir. Bütünü bilmeden parçayı bilemezsiniz. Her şey halkalar gibi birbirine bağlı olduğu için, bir şey başka bir şeye yol açar. Şu an hem geçmişe hem de geleceğe bağ oluşturur. Tüm yargılamalar sadece bir parçayı içerdiği için yanlıştır.

Köyün birinde yaşlı ve fakir bir adam yaşarmış. Fakat bu adamın öyle güzel beyaz bir atı varmış ki krallar bile kıskanırmış. Atı almak için muazzam fiyatlar teklif ettikleri zaman yaşlı adam şöyle demiş "Atım benim için bir dost gibidir, bir dostumu nasıl satarım? " Çok fakir olmasına ve çok fazla para teklif edilmiş olmasına rağmen atı satmamış.

Bir sabah uyandığında atını yerinde bulamamış. Tüm köy "Bak işte gördün mü atın çalındı. Aptallık yaptın ve satmadın. Böyle değerli bir şeyi sen nasıl koruyabilirsin? Onu istediğin fiyata satabilirdin ama şimdi at gitti. Çok büyük şanssızlık." demişler.

Yaşlı adam "Çok uzağa gitmiş olamaz. At zaten sabit bir hayvan değildir. Nasıl hemen böyle yargılara varabiliyorsunuz? Bunun şanssızlık olup olmadığını nasıl bilebilirsiniz? Nasıl böyle yargılara varabilirsiniz?" demiş.

Köylüler "Bizi aptal yerine koyup felsefe yapmayı bırak. Felsefeye gerek yok. Hazineyi kaybettin. Bu bir şansızlıktır." demişler.

Yaşlı adam "Tek bildiğim atın gitmiş olduğu. Hikayenin tümünü bilmiyoruz. Kim bilebilir ki bunun şansızlık olup olmadığını, bunu neyin takip edeceğini?" demiş. Köylüler, yaşlı adama gülerek onun delirdiğini düşünmüşler.

On beş gün sonra at, yanında bir düzine atla geri dönmüş. Bu sefer tüm köy tekrar toplanmış ve "Evet sen haklıymışsın biz yanıldık. Bu şanssızlık değil bir kutsanmışlık, bir şansmış demişler."

Yaşlı adam "Bunun şans olup olmadığını bilemeyiz. Tek söyleyebileceğimiz atın döndüğü ve yanında on iki at olduğu. Bir sayfayı okuyarak tüm kitap hakkında nasıl yorum yapabilir, yargıda bulunabiliriz?" demiş. Bu sefer köylüler sessiz kalmayı tercih etmişler.

Yaşlı adamın bir tane de genç bir oğlu varmış. Vahşi atlardan birini terbiye ederken bacağını kırmış. Köylüler yine toplanmış "Haklıymışsın, bu bir talihsizlikmiş. Tek oğlun vardı o da şimdi sakatlandı. Sana şimdi kim yardım edecek?" demişler. Yaşlı adam "O kadar uzağa gidip yargıda bulunmayın. Bunun şansızlık olup olmadığını bilemeyiz. Bu da sadece hikayenin bir parçası. Hayat parça parça gelir Yargı ise bütünü kapsar" diye yanıt vermiş.

Birkaç hafta sonra ülke, komşu ülke ile savaşa girmiş. Köydeki tüm gençler zorla askere alınmış. Sadece sakat olan yaşlı adamın oğlu kalmış. Bunun üzerine tüm köy büyük bir üzüntü ve ağlayışa gömülmüş. Köylüler yaşlı adama "Sen haklıydın bu bir şansmış. Oğlun sakat ama seninle, bizimkiler ise gitti." demişler. Yaşlı adam "Sizinle konuşmak imkansız. Devamlı yargılarda bulunuyorsunuz. Sadece oğullarınız zorla askere alındı. Bunun şans mı şansızlık mı olduğunu kimse bilemez. Sadece Tanrı bilir." diyerek yanıtlamış.

Tanrı bilir dediğiniz zaman bu; sadece bütün bilir manasına gelir. Hemen yargıda bulunmak, parçalar ile hemen sonuca varmaktır. Sizi aşan şeyler vardır. Fakat buna rağmen yargıda bulunursunuz. Yargılama bir engeldir. Yargılama yapmak, zamanla size yardımı olmayan bir alışkanlık halini alır.

Buda bile sizin yargılarınızdan kurtulamadı. İsa bile yargılandı ve çarmıha gerildi. Karanlık bir vadide yaşıyorsunuz. Tepeleri, rüyanızda bile göremiyor, hayal bile edemiyorsunuz. Hayal etmek bile temel

bir deneyime ihtiyaç duyar. Tanrı hakkında rüya göremez hayal kuramazsınız. Çünkü rüya görmek bile bilgiden kaynaklanır.

Aydınlanmış insanlar sizden değil, yargılarınızdan zarar gördü. Yargılarda bulunmak bayat bir zihin durumu manasına gelir. Yargı ile gelişme çabası durur ve hemen sonuca ulaşılır. Hareket biter, yolculuk biter. Hareket halinde olmak tehlikeli olduğu için yargıda bulunur, hemen sonuca varırsınız. Böylece yolculuk biter. Bir insan sona doğru yolculuk istiyor ise, en temelde yapması gereken şey yargıda bulunmamaktır. Bu çok zordur, hemen hemen imkansızdır. Fakat bu durumu fark eder ve yargıda bulunmamayı denerseniz ince düzeylerden bir farkındalık yükselir ve yargılamayı durdurabilirsiniz. Yargılamayı durdurabilirseniz dindar olursunuz. Böylece neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilmezsiniz.

Fakat dindar diye çağrılan sıradan insanlar her şeyi bilirler. Ne doğru ne yanlış, ne yapılmalı ne yapılmamalı. Tüm yorumlara sahiptirler. Bu yüzden derisi kalın olurlar. Yolculukları ve büyümeleri sona erer. Nehir artık akmaz olur ve bayatlarlar. Sadece hareket ile büyümek mümkündür. Çünkü Tanrı durgun bir nokta değildir. O hayatın bütün hareketlerinin toplamıdır. Tanrı ile beraber yürümek istiyorsanız aralıksız bir şekilde, hareket halinde olmalı ve yolculuğa devam etmelisiniz. Bu yüzden yolculuk hiç bitmez. Bir yol biter, başkası başlar. Bir kapı kapanır diğeri açılır.

Siz maceray unuttunuz. Kendinizi rahat, konforlu evlere kapattınız. Ulaştığınız yargılar da size bir rahatlık sağladı. Şimdi pencereden dışarı bakmaya korkuyorsunuz. Bu yüzden bir kör gibi davranıyorsunuz. Bir plak gibi aynı şeyi çalıp duruyorsunuz. Zamanla sıkıntı bu durumun bir parçası haline geliyor. Sadece gözleri açılan bir insan sıkılmaz.

Hayat aslında çok mucizevi ve inanılmazdır. Her an çevrenizde milyonlarca mucize oluyor. Fakat siz kapalı gözler ve yargılar ile yaşıyorsunuz. Birisi, bir çiçeğin yanından geçerken size "Ne güzel değil mi?" der ise, bakar gibi yaparak ama aslında bakmadan "Evet çok güzel." dersiniz. Aslında bu yanıt geçmişe ait bir plak kaydıdır. Aynı şeyi birçok kere söylediniz. Çiçeğin güzelliğini görmeden söylenmiş, klişeleşmiş bir laftır bu.

Fakat zihin kurnazdır ve sadece bilgi ister. Aksi takdirde kendini güvende hissetmez. Birçok bilgiyle dolar ve kendini her şeyi biliyormuş gibi hisseder. Ego güçlenir. Bilgi zihnin yiyeceğidir. Cahillik ise egonun ölümüdür. Egonun ölümü sizin yaşamanız, egonun yaşaması sizin ölümünüzdür.

Bir yere bağlı olmayın. Köksüz, kimliksiz, evsiz bir gezgin yani sanyasin olun. Bir sanyasin bilinmeyenle yaşar, anlık yaşar ve her sürprize açıktır. Fakat siz her şeyi bildiğiniz için sizi hiçbir şey şaşırtmaz. Nasıl bir şey size sürpriz gibi gelebilir ki? Bir şeyleri bilmeden yaşar iseniz her şey size şaşırtıcı, bir sürpriz gibi gelebilir. Yaratılışta her an yeni bir durumdur. Bunun tadına varır veya kaçırırsınız. Herakles şöyle demiştir "Aynı nehirden iki kere geçemezsiniz."

Her şey yeni ve özgündür fakat sizin zihniniz yaşlıdır. Eğer anı yaşarsanız tüm her şey farklı görünür. Yargılarda bulunup kendinizi bilgi hapishanesine kapatmayın. Özgür, köksüz ve evsiz kalın. Bunlar

semboldür. Evsiz bir sanyasin; geçmişle bağı kalmamış, geçmişle olan köklerini koparmış manasına gelir. Ben size evsiz olun dediğim zaman bunu yanlış algılamayın. İçinizde köksüz ve geçmişle bağlarınızı koparmış olun.

Nasrettin Hoca bir gün dava gereği mahkemeye gelir. Hakim kaç yaşında olduğunu sorunca, kırk yaşında olduğunu söyler. Hakim şaşırır ve "Beş yıl önce geldiğin zaman da kırk demiştin nasıl oluyor bu?" der.

Nasrettin Hoca "Ben sözünde duran bir insanım. Bir kere kırk dediysem sonsuza kadar kırk demektir. Bana güvenebilirsiniz hakim bey" diyerek yanıt verir.

Zihin zamandır, bilinç ise sonsuzluktur. Zihin bir andan diğerine yatay bir hareket halindedir. Bir tren gibi geçmiş ve gelecekten oluşan kompartımanları vardır. Bilinç ise dikeydir. Geçmişten gelip geleceğe hareket etmez. Bir an, dikey olarak en dibe iner veya dikey olarak en yükseğe çıkar. Hıristiyanlıktaki haç aslında ne manaya gelir? Haç bir semboldür. Dikey ve yatay çizgilerin karşılaşması. İsa'nın elleri yatay açıktır. Geri kalan tüm varlığı dikeydir. Eller hareketi sembolize eder. Hareket zamana aittir. Bedeni ise dikeydir ve zaman ötesidir. İsa elleri yatayken, yani zamanın içerisindeyken çarmıha gerildi.

Fiziksel veya zihinsel her hareket zamanın içerisinde yer alır. Varlığınız ise dikeydir. Yargılarda bulunduğunuz zaman yatay olarak hareket eder ve onunla daha fazla özdeşleşirsiniz. Çünkü yargılama için geçmişe ihtiyaç vardır. Yoksa nasıl yargılayacaksınız? Bir yerlerden kriter getirmeniz lazım.

Bu yüz çok güzel dediğiniz zaman nasıl yargıya vardığınızı düşünün. Güzelliğin ne olduğunu biliyor musunuz? İnsanların güzel yüz hakkında birçok konuşmalarını duydunuz. Filmler seyrettiniz, romanlar okudunuz. Güzelliğe ait bir sürü anı biriktirdiniz. Güzellik aslında çok belirsiz bir kavramdır. Onu tanımlayamazsınız. Siz sadece geçmişi taşıyorsunuz.

Eğer geçmişi taşımazsanız, güzelliğin tamamen değişik bir niteliği ortaya çıkar. Zihninizden kaynaklanmayan, yargılardan kaynaklanmayan. O an tüm yargılar yok olur. O an kişi ne güzeldir, ne de çirkin. Bilinmeyen, esrarengiz bir durum vardır.

Zihinle sevgi de mümkün olmaz. Zihinle sadece seks mümkündür. Zihinle hareket oluşur, yataydır. Seks bir hareket niteliğidir. Sevgi hareket değildir. Varoluş durumudur ve dikeydir.

Biçimin güzelliğini görmeniz aslında biçimsizin güzelliğini görmektir. Bedenin güzelliğini görmek aslında ruhun güzelliğini görmektir. Çevrenin güzelliği, merkezin güzelliğidir.

Bir ağacın yanına gider ve ona yargı içeren bir dokunuşta bulunursanız aslında ağaç orada değildir. Yargı içermeyen bir dokunuş ile sıradan bir ağaç bile bodhi ağacına dönüşür. Ağaçtan size doğru sonsuz bir şefkat akar. Ağaç sizinle birçok sırrını paylaşır.

Bir şeyi yargılayıp mahkum etmek kolaydır. Yargılamayı bırakın, zihni bir kenara koyun. Bir gün birisi bana geldi ve şöyle dedi "Öğrettiğiniz meditasyon yöntemleri yanlış. Patanjali* bunlardan Yoga Sutra'larında hiç bahsetmemiş. Böyle yöntemleri hiç duymadık. Hatha**, Raja***, Bhakti**** Yoga da değiller. Bunları nereden yaratıyorsunuz? Sizin otoriteniz nedir?" Adama sordum "Sen hiç meditasyon yaptın mı, nedir biliyor musun?" diye. "Hayır" dedi. Ben de "Peki bilmediğin bir şeyi nasıl yargılıyorsun bu sence doğru mu?" dedim. Bir gün başka birisi de gelerek "Bu söylediklerinizi sizin hayalleriniz olmalı. Kutsal metinler Kali Yoga'da***** olduğumuzu ve kimsenin bu çağda aydınlanamayacağını söylüyorlar. Teknoloji çağındayız, kimse aydınlanamaz. Siz nasıl aydınlanmış olabilirsiniz? dedi. Ben de ona "Bana bak, beni izle, yaklaş, içten ol ve hisset." dedim. Böyle bir şeye hazır değildi ve ben kendimi kandırıyor olmalıydım. Bu sadece bana olan bir şey değil. Aynı şey Buda'ya da oldu. Ona "Sen nasıl aydınlanmış olabilirsin? Bunun için milyonlarca hayat gerekli. Bu imkansız. Hayal görüyor olmalısın." dediler.

Bilgi sahibi olmak ile bilmek farklıdır. Bilgi sadece hafızanın bir parçasıdır, bilmek ise varlığınızın parçasıdır. İnsanlar bilmedikleri şeyler hakkında akıl veriyorlar. Zaten dünyada şu iki şey sonsuz: İnsanların aptallığı ve Tanrının şefkati.

* Patanjali: Yoganın mimarı olarak kabul edilen Hintli aziz.

** Hatha Yoga: Bedensel hareketleri temel alan yoga türü.

*** Raja Yoga: Meditasyon ve farkındalığı esas alan yoga türü.

**** Bhakti Yoga: Adanmış eylem, bağlılık ve sevgiyi esas alan yoga türü.

***** Kali Yuga: Hint kutsal metinleri Veda'lara göre insanların döngüsel olarak yaşadığı dört çağdan birisi. Karanlık çağ, cehalet çağı gibi anlamlar taşır. Bu çağda insanlar özden uzak, maddeyle özdeşleşerek, kısa ve mutsuz hayatlar yaşarlar.

6- Yaşam bir kişi değil, her şeydir, bütündür

Hz. Muhammed Hira dağına ilk çıktığı zaman "Oku, oku Allah'ın adıyla oku." sözlerini duydu. Derin bir uykudan uyanır gibiydi. Kim konuşuyor diye baktı ancak kimse yoktu. Yaşam bir kişi değil, her şeydir, bütündür. Ve okumaya başladı. O an Allah'ın adıyla şarkı söyleyip, dans etmiş olmalı. O an yürek vardı, şarkı söyleyiş vardı, kutlayış vardı.

Muhammed kabul edildi, bütünle birleşti. Bütün onunla birleşti. Damla okyanus, okyanus damla oldu. Bu durum bir insanın yükselebileceği en son nokta, zirveydi.

Fakat diğerleri yazmaya başlayınca, aynı güzelliği kalmadı. Kelimeler donuk bir hale geldi. Kuran da Veda'lar, İncil, Upanişad'lar* gibi bir kitaptır. Çok anlamlı kelimeler vardı ancak ölüydü. Hira Dağındaki anı hissedecek hale gelmedikçe Kuran'ı anlayamayacaksınız. Bu Kuran'ın yanlış olmasından değildir. Evet Kuran doğrudur. Fakat Muhammed gittikten sonra, o an varolan birlik artık orada değildi. Şu an size ne söylüyor isem doğrudur. Fakat bunu taşımayın. Sadece yaşayın ve tadına varın.

Aydınlanmak bir seçim değildir. Oturma pozisyonlarına da bağlı değildir. Sandalyede otururken de aydınlanabilirsiniz Birçok insan Himalayalar'da aydınlandı diye oraya gitmenize de gerek yok. Tanrı her yerdedir. Aydınlanmaya ulaşmak için birçok yöntem vardır. Kendi yolunuzu aramalısınız. Hangisinin size daha uygun olduğunu bulmak için birçok yöntemi deneyebilirsiniz. Zamanla kendinize uygun olan yöntemi geliştirmelisiniz. Bu aynen başparmağın eşsiz oluşu gibidir. Hiç kimsenin parmak izi birbirine benzemez. Siz kutsal olanın eşsiz imzalarından birisiniz. Genel yöntemler başlangıç için iyidir ancak zamanla kendi tarzınızı geliştirmelisiniz. Bir şeyler eklenir bir şeyler çıkarılır ve kendi tarzınız oluşur. Yol zaten orada değildir, yürümeli ve yolu yaratmalısınız. Bir usta size çalışmak için genel kurallar ve biçimler verir. Hangisi uygun veya değil bulmanız için.

Aydınlanma zorla olacak bir şey değildir. Bir gün hazır olduğunuz zaman gelir. Her şeyin mevsiminde gelişi gibi. Yapacağınız şey nasıl bekleyeceğinizi, nasıl güveneceğinizi öğrenmektir. Bazen birisi bana gelir ve hazır olduğunu söyler. Fakat ben hazır olmadığını görürüm ve onu vazgeçirmeye çalışırım. Fakat ego vazgeçmez. "Bana hemen şimdi yardım edin." der. Oysa bazen "Hazır değilim." diyen birisinin hazır olduğunu görürüm.

Bazen de bazıları için meditasyona bir süre ara vermenin iyi olacağını anlarım. Çünkü meditasyonun kendisi bir engel haline gelmiştir. Tabii bu durum o kişi için şaşkınlık vericidir. Çünkü her zaman meditasyon yapın diyorum. Buradaki çelişkiyi doğuran şey; herkesin farklı olmasıdır. Gerçek bir usta her şeyi göz önüne almalıdır. Genelleme yapmak yanlıştır.

Bir gün adamın biri Beyazıt Bestami'nin yanına gelir ve şöyle der "Otuz yılımı oruç ve ibadet ile geçirmiş olmama rağmen Tanrıyı anlamaya yaklaşamadım bile."

Beyazıt "Bunun için sana yüz yıl bile yetmez. Çünkü bencilliğin Tanrı ile aranda bir engel teşkil ediyor." der.

Eğer gerçek ibadeti biliyorsanız, sonuçlar önemli değildir. Buradaki adam hesapçı ve kurnaz. İş adamı mantalitesine sahip. Kaç yıldır ibadet yaptığını hesaplamış. Bu dünyanın adamı olmalı; hesapçı ve açgözlü. Gerçek ibadet mutluluktur, vecde gelmektir, şükran dolu olmaktır. Böyle bir ibadet kendi içerisinde bir son barındırır.

Büyük imparator Ekber Han, ünlü Hintli müzisyen Tansen'e bir gün şöyle der "Senin bu alanda son söz olduğunu düşünüyorum. Kimse seni geçemez. Ancak senin bir ustan olmalı. Ustan kimdir? Şu anda hayatta mı? Eğer yaşıyorsa onu saraya çağırmanı isterim."

Tansen yanıtlar "Evet kendisi hayatta ancak toplumsal bir insan değildir. İsmi Haridas'tır. Bir bulut gibi, bir rüzgar gibi, vahşi bir hayvan gibi yaşar. Kökleri yoktur. Evsiz bir gezgindir. Onu çağırarak müzik yaptırmak imkansızdır. Ne zaman içinden gelir hissederse çalar ve dans eder. Onu dinlemek istiyorsanız, gidip bulmalı ve beklemeliyiz."

Böylece yola çıkarlar ve nehrin kenarında ufak bir köyün yakınlarında onu bulurlar. Günlerce saklanarak beklerler. Bir gece Haridas aniden şarkı söyleyip dans etmeye başlar. Ekber Han büyülenmiştir. Kelimeler bu durumu takdir etmeye yeterli değildir. Ekber Han ağlamaya başlar. Şarkı bittikten sonra bile gözyaşları akmaya devam etmektedir.

Saraya geldiklerinde Ekber Han "Seni kimsenin geçemeyeceğini sanıyordum. Ancak ustan seninle mukayese bile edilemez. Neden bu kadar fark var?" diye sorar.

Tansen "Fark şurada. Ben müziği güç, prestij ve para için yapıyorum. Bir şeyler elde etmek için çalıyorum. O ise içinde hissettiği zaman şarkı söylüyor. İçindeki kutsal olanla dolduğu zaman, onu tutmuyor. Şarkı olarak akıtıyor, ifade ediyor. Onun şarkı söyleyişi kendi içinde bir son barındırıyor. Onun şarkı söyleyişi bir kutlayış." der.

Bu gerçek sevgi ile sahte sevgi arasındaki farka benziyor. Gerçek sevgi bir kutlayıştır. Gelecek kavramı içermez. Gerçek ibadet bir kutlayıştır. Bir çaba değildir. Kendi içerisinde bir sonsuzluğa sahiptir. Böyle bir ibadette insan hesapçı olmaz. O sizi tamamen doldurur ve akar. Şükranla dolarsınız, şikayet etmezsiniz.

Burada Beyazıt'a şikayette bulunan adam dünyasal zenginliği bir kenara bırakmış ama dünyasal kavramlar hala içinde kalmış. Ticari pazarı bırakmış ama pazar zihniyetine hala sahip. Burada önemli olan ne kadar süreyle ibadet ettiğiniz değil, yaptığınız ibadetin kalitesi. Önemli olan bilinciniz, uyanıklığınız, sevginizdir. Bu bir hesap olayı değildir.

* Upanişad: Hint kutsal kitapları. Veda'ların devamını oluşturan metinler.

7- İçsel nedenler temeldir, dış nedenler ikinci plandadır

İnsan acının ve mutluluğun, cennet ve cehennemin tohumlarını içerisinde taşır. Olan her şeyin sebebi sizsiniz. İçsel nedenler temeldir, dış nedenler ikinci plandadır. Bunu anlamadan dönüşüm olanağı yoktur. Zihin sizi aldatır ve dışarıyı gösterir. Eğer sebepler dışarıda görülürse özgürleşme -moksha- olanağı olmaz. Sebepler dışarıda görülürse sonsuza değin bağlı kalırsınız.

Marks bunun tam tersini yani insanın ıstırabının sebebinin dışarıda olduğunu söyler. Dış sebepler değişirse insan mutlu olacaktır der.

Muhammed, İsa, Krişna ve Mahavira'ya göre bu teşhis yanlıştır. Sebepler içtedir, dışarısı bahanedir. Dışarıyı değiştirebilirsiniz ama iç aynı kalır. Çünkü insan içten dışa doğru yaşar.

Bir adam tanımıştım, devamlı karısının kendisine kötü, sadistçe davrandığından yakınıyor, vücudundaki yara bere işaretlerini gösteriyordu. Fakat şunu fark ettim: ne zaman bu ıstıraplı anlardan bahsetse gözleri parlıyor, canlanıyordu. Sonunda adam boşandı. Boşandığı gün ona şöyle dedim "Çok uyanık ol. Çünkü sanırım yine böyle bir kadına aşık olacaksın."

"Bir daha böyle bir kadınla evlenir miyim hiç?" diye yanıt verdi.

Aylar sonra yine aynı tip bir kadınla evlendi. Istırap dolu hikayeler yeniden başladı. O zaman ona şöyle dedim "Sana bunun mümkün olduğunu söylemiştim. Kadını seçen kim? Her zaman sadist bir kadın seçeceksin çünkü sen mazoşistsin. İşkence görmek, zarar görmek istiyorsun çünkü sen kendini sevmiyor, kabullenmiyorsun. Çevrende, senden nefret edip seni tekmeleyecek bir kadına ihtiyaç duyuyorsun." İkinci evliliği de sona erdi. Üçüncüyü yaptı ve yine aynı şeyleri yaşadı. Çünkü seçen kişi aynıydı.

Bu aynen örümcek ağı gibidir. Upanişad'lar herkesin kendi örümcek ağını içinde taşıdığını ve nereye giderse ördüğünü söyler. Cenneti ve cehennemi aynen örümcek ağı gibi içinizde taşır ve örersiniz.

Bu tekrarlama nasıl durdurulabilir? İlk etap bu tekrarlamanın varlığını kabul etmektir. Mekanik olarak hareket ediyorsunuz. Bir makine olmadığınız zaman gerçek insan ortaya çıkar. Daima bilinmeyenin içinde hareket edin.

Zihin tekrar edici bir nitelik taşır, mekaniktir, özgün değildir. Biyolojik bir bilgisayar gibidir. İnsan bunun ötesine geçmelidir. Eğer geçmezseniz, sizi devamlı engelleyecektir. Hindular bu durumdan bıkmış bir şekilde şöyle derler "*Tanrım, yaşam ve ölüm tekerleğinden özgürleşeceğimiz an ne zaman gelecek."* Onu bir tekerlek olarak görmeleri tekrarlama yüzündendir. Tekerlek döndükçe kendisini tekrarlar. Bu dünya da bir tekerlek gibidir. Hinduların bu dünya için kullandıkları sözcük şudur: *Sansar*. Sansar dönmeye devam eden tekerlek demektir.

Bu hayat yavaş yavaş gerçekleşen, uzatılmış bir ölümdür aslında. Yaşam ve ölüm tekerleği zihindir. Zihnin alışılmış şeyleri tekrarladığının farkında olun. Söylediğiniz şeylerin farkında olun. Tanık olma

durumu dönüşüm demektir. Fizikçiler, ortamda bir izleyici olduğu zaman elektronların değiştiğini söylerler. Her şey canlıdır. Muazzam yaşam ve bilinç okyanusunun parçasıdır. Kendinizi izlemeye başladığınızda, yeni bir faktör katılır. Bu hayattaki en büyük faktördür. Bilinç olaya katılınca alışkanlıklar değişir.

Çın de yapılan en akıldışı ve inanılmaz şeyi söyleme yarışmasını ilk kazanan kişinin söylediği şuydu. "Bir gün bir parka gittim ve bir bankta, konuşmadan beş dakika sessizce oturan iki kadın gördüm."

8- Ne tamamen beyaz ne de tamamen siyah

Bu dünya üzerinde birçok insan aydınlandı. Fakat pek azı bir usta haline gelip sizin problemlerinize ve engellerinize bir çözüm getirebildi. Çünkü aydınlanınca kendi problemlerini çözmek, kendi engelleri ile uğraşmak zorundaydılar.

Krişnamurti aydınlandı. Karışık bir olayı basit bir formüle indirgedi. Gizem kayboldu. Bir mantıkçı gibi konuştu. Kimseye faydası olmayan belli formülleri tekrar ediyordu. Kalıplaşmış formüllerle birçok kişi aldandı. Çünkü hayat belli bir kalıba sığdırılamaz.

Bazen bir insan ustaya ihtiyaç duymadan aydınlanır. Bazen de bir değil birçok ustanın yardımıyla aydınlanır. Bir yönteme ihtiyaç duymadan da aydınlanabilirsiniz ama tersi de doğrudur. Mantıklı insanlar her şeyi evet ve hayır olarak böler. Batılı düşünür Bono güzel bir sözcük kullandı: Po. Bu sözcüğü evet ve hayırın yanlış olacağı durumlarda kullandı. Po evet + hayır anlamına geliyordu. Po gri renk demektir. Ne tamamen beyaz ne de tamamen siyah. Ancak şu an kullandığımız dil sadece evet ve hayıra izin veriyor.

Sevgi bölündü, yürek bölündü, zihin bölündü. Tüm batı şizofrenik bir hale geldi. Sufizm'in tüm çabası sizi bir bütün haline getirmektir. O zaman tüm ayrımlar yok olur. O zaman tüm birimler bütün olur. Hatta zihin ve yüreğiniz bile bir olur. Ve gerçeğe ulaşırsınız. Bu ancak deneyimle mümkündür.

Özgürlüğün dilini anlayamazsınız. Ancak korkunun dilini anlayabilirsiniz. İsa sadece bir hayat olduğunu söyledi, tekrar doğumdan bahsetmedi. Aynı şey Müslüman ve Yahudilerde de var. Eğer bahsetseydi rahatlayıp yaşadıkları karanlık hayattan daha da keyif alacaklardı. Böylece dönüşüm olanağı ertelenmiş olacaktı. Heyecan ve korku yaratmak için, tek bir hayat var dedi. Böylece erteleme olanağını ortadan kaldırdı.

Doğuda ise durum farklı. Hint kültürü çok eski. Yaşlı bir zihni var. Oradaki tekrar doğumun mesajı şu; yeter artık. Eğer aynı kalırsan tekerlek dönmeye devam edecek. Buradaki sıkıntıdan kaynaklanan bir felsefe.

Bana hangisi doğru diye sormayın. Her ikisi de ne doğru ne de yanlış. Bir toplum yaşlanınca İsa'nın düşüncesi yardım edemez. Batı da artık yaşlandı ve İsa'nın düşüncesi yardım etmiyor. Ve batılı zihinler yüzlerini doğuya çevirdiler. Sıkıntı felsefesi daha yardımcı oluyor.

Kıyamet günü çocukça görünüyor. Bir hayat yeterli değil. Bir insana verdiğiniz tek bir fırsatla onu nasıl yargılayabilirsiniz? Bu anlatımlar bir araçtır. Burada araç şu manaya gelir: yani ne doğrudur ne de yanlış. Eğer size bir yardımı olursa doğrudur. Size engel olursa yanlıştır.

Her din doğduğu zaman doğrudur. Zamanla durumlar değiştikçe, doğruluk payını yitirir. Sadece belli durumlara uyum sağlar. Sıkıntı ve yük olmaya, sizi boğmaya başlar. Bugün dünyada üç yüz din var ve çoğu ölü. Dinin bir araç olduğunu anlarsanız eğer şu sizin için açık olacaktır: bir araç sonsuza değin araç olarak kalamaz.

Ben de bugün araçlar yaratıyorum. Bir gün ölecekler. İşleri bittiği zaman onun ötesine geçin. Taşımayın, bağlanmayın. Çünkü bu bir intihar olur.

Gurdjieff bir sufiydi*. Batılılar onu anlayamadılar. Bir gün adamın biri gelir ve kendinden bahsetmeye başlar. Vejetaryen olduğunu, alkole ve sigaraya dokunmadığını söyler. Gurdjieff şöyle der "Benimle olmak istiyorsan her şeyi benim ellerime bırakacaksın." Adam "Tabii ki size teslim oluyorum." der.

Gurdjieff "İyi o zaman ilk yapacağın şeyler: et yemek, sigara içmek, alkol almak ve kadınlarla birlikte olmak." der.

Adam bunları duyduğuna inanamaz. Şaka olduğunu zanneder. Bir aziz nasıl olur da böyle konuşur.

Gurdjieff "Senin vejetaryenliğin vejetaryenlik değil. Sadece egonun bir parçası. Bunlar senin egonun parçası haline gelmiş. Egonu kırabilmemin tek yolu bu." der.

Adam bir süre sonra dönüşüme uğrar. Buradaki ince ego, etten ve alkolden daha zarar vericidir. Dönüşüm olduktan sonra her şey tekrar bırakılabilir.

Bazen de tersini yapar Gurdjieff. Adamda her şey vardır. O zaman onu bir oruç ve diyete sokar. O kendi yoluna kurnaz adamın yolu dedi. Birçok cesur kişiye Gurdjieff'in yardımı oldu.

Yardım etmek için tüm ustalar böyle olmak zorundadır. Fakat siz ustaların masum bakireler gibi olduğunu düşünürsünüz. Böyle olanları da vardır ama kimseye faydaları dokunmaz.

Gerçekten aydınlanmış insan iyi ve kötüden, günah ve erdemden ötede yer alır. Karşıtlığın ve ikilemin ötesindedir. Hem ikisidir, hem değildir. Sadece böyle bir insanın hayatı zengin bir hayattır. Fakat böyle bir insanla beraber olmak zordur. Çünkü sizin kendinize ait görüşleriniz, yargılarınız vardır. Üzüntü verici olan şudur; size yardımı olacak insanlardan kaçar, yardımı olamayacak olanların etkisi altına girersiniz.

* Gurdjieff hakkında daha geniş bilgi edinmek isterseniz yayınlarımız arasında çıkan "Gurdjieff-Büyük Bir Gizem" adlı kitabımıza bakabilirsiniz.

9-Bu da geçer

Bir zamanlar muhteşem bir kral vardı. Bir gün kafası karıştı ve danışmak için bilgeleri çağırdı. Onlara şöyle dedi "Nedenini bilmiyorum ama bir şey beni, durumumu dengede tutacak özel bir yüzük aramaya yöneltiyor. Öyle bir yüzük sahibi olmalıyım ki beni üzgün durumdayken neşeli, neşeliyken üzgün duruma getirmeli."

Bilgeler derin düşünceye daldılar ve birbirlerine danıştılar. Sonunda krala uygun bir yüzükte karar kıldılar. Bulunan yüzüğün üzerinde şu yazıyordu: BU DA GEÇER.

Bu sufiler tarafından yüzyıllardır kullanılan bir hikayedir. Birçok insana aydınlanma yönünde yardımı oldu. Yüzeyden bakıldığında basit bir hikayedir. Anlamak için özel bir zeka gerekmez. Fakat derinine inerseniz eğer, cehalet bağlarını koparmak için, elinizde bir silah haline gelir. Bu hikaye üzerinde düşünün.

Din ayinler demek değildir. Din sizin içsel bilincinizdir. Yüzeydeki şeyler değişebilir ancak öncelikle değişmesi gereken içinizdedir.

Ahlak kuralları başkalarıyla nasıl yaşayacağımızla ilgilidir. Başkalarına nasıl yanlış yapmayacağımızla ilgilidir. Din ise kendimizle nasıl yaşayacağımızdır. Kendimize nasıl yanlış yapmayacağımızdır. Hareket merkezimiz başkaları olmamalıdır. Din kendi içsel tapınağımızdan hareket etmemiz demektir. Böylece ışık saçan bir insan haline gelebilirsiniz. Buradaki ışık hareketlerden kaynaklanmaz. Buradaki ışık iyi veya kötüyü içermez. Aynen güneşin ışıklarını saçması gibidir. İçinizden gelen ışık iyinin ve kötünün, ahlakın ötesindedir.

Din kelimesi -religere- birleştirmek, bir araya getirmek kökünden gelir. Kimle bir araya gelip birleşiyorsunuz? Kendi varlığınızla, kendi varlığınızın özüyle. Siz kaynaktan geldiniz ve derin halinizle hala öylesiniz. Sadece köklerinizi unuttunuz. Din tekrar hatırlayış demektir, kaynağın tekrar parçası olmak demektir.

Siz sadece bir egodan ibaret değilsiniz. Şunu hatırlayın, ego sizin içinizde yer almaz. Ego siz ve diğerleri arasında yaşam bulur, var olur -karınızla, kocanızla, arkadaşlarınızla, düşmanlarınızla. Derine giderseniz ego yoktur. Kendi bütünsel yalnızlığınızın içerisinde, ego son bulur.

Bu yüzden ego oyun oynamaya devam eder. Siz gerçeği arıyorken size şöyle der "Başkalarına yardım et, onları dönüştür." İşte o zaman din, tekrar kaybolur, görev başlar. Din bir görev değildir. Çünkü o zaman yine diğerlerini esas almaya başlarsınız. Gerçek dindar bunu bir görev olarak yapmaz. O diğerlerine, içsel hazinesini paylaşarak yardımcı olur. Bu yardım kesin kurallar ve kalıplar içermez. Kimseyi değiştirmeye çalışmaz. Çünkü o zaman ince düzeyden bir şiddet ortaya çıkar. O zaman, o kişiyi Tanrının yarattığı haliyle kabul etmiyorsunuz demektir. Bu durum Tanrıdan daha iyi fikirlere, düşüncelere sahip olduğunuz anlamına gelir. Bu çok aptalcadır.

Burada egonun olaya nasıl karıştığını gördük. Manevi dürtülerin başlaması, cinsel dürtülerin başlamasına benzer. Zamanı gelmeden, zorla olacak bir şey değildir. Bunu kimse zorla başaramaz. Birçok din bunu denedi ve sadece manevi dürtülerin ortaya çıkma şansını ortadan kaldırdılar.

Bu dünya misyonerler ve papazlar yüzünden bu kadar dinsiz. İnsanlar manevi dürtüleri ortaya çıkmadan, din hakkında düşünmek zorunda bırakıldılar. Usandılar, sıkıldılar.

Din kişisel bir olaydır, sosyal bir fenomen değildir. Sizin dışınızda kimse hazır olup olmadığınızı bilemez. Din diğerlerinden özgür olabilme kapasitesidir, yalnız kalabilme kapasitesidir.

10- Gerçek bir dindar her zaman yanlış anlaşılacaktır

Gerçek bir dindar her zaman yanlış anlaşılacaktır. Onun hakkında ne söylerseniz yanlış olacaktır. Çünkü yanlış olan sizsiniz.

Onun için iyidir derseniz yanlış olacaktır çünkü o aynı zamanda kötüdür de. O çelişkiseldir. Tanrı da çelişkisel bir nitelik taşır. Zihnin ötesine geçmediğiniz sürece dinsel bilincin ne olduğunu hissedemezsiniz.

Asıl din tekdir. Din isimleri ve tarikatlar ise sadece biçimlerdir. Din bir miras gibi size geçen bir şey değildir. O kendi içinizde bulunacak bir şeydir. Kişisel bir büyümedir. Din gerçekle kişisel bir karşılaşmadır. O kişisel bir arayıştır, toplumun bir parçası değildir.

Ben bir Cayna (Cayn dini izdeşçisi) olarak doğdum. Tabii Cayna olmam için zorladılar. Nasıl böyle nadir bulunan bir dine mensup olmazdım? Fakat başarısız oldular. O zaman bana kızdılar. Onlardan olmadığım için, onlara karşı olduğumu düşündüler. Cayn dini Hinduizm'den, Vedalardan bile eski bir dindi. Hatta Rig Veda'da Cayn Tirthankaralarından* saygıyla bahsetmekteydi. Onlar Aryanlardan önce Hindistan'a gelmişlerdi. En eski dindi. Tabii bu, aynı zamanda en ölü din anlamına geliyordu. Fosilleşmişti. Bir Cayn azizinden daha ölü bir insan bulamazsınız.

Gerçek bir sessizlik insanı hiçbir toplumun üyesi olmaz. O doğanın bir parçasıdır, toplumun değil. Mahavira çıplak yaşamıştı. Yirmi yıl konuşmadan yaşadı, çünkü dil topluma aitti. Gerçek dindar insanlar herhangi bir kurumun parçası olmazlar. O zaman kanatlar kesilir ve altın kafesin içinde olursunuz.

Siz bir dinin içinde doğmazsınız ancak din sizin içinizde doğar. İsa'nın bir bakireden doğmasının asıl anlamı budur. Meryem'in bakireliği semboliktir. Burada şiirsel bir gerçeklik vardır, mantıksal bir gerçeklik olarak algılanmamalıdır. Müslümanlara sorarsanız benim Müslüman olmadan, Kuran ve Sufizm hakkında konuşmam yanlıştır. Fakat Kuran'ın Arapça'yla bir işi yoktur. Onun işi yürekledir, sessizlikledir, lisanla değil.

Gerçek din, içinde kaybolduğunuz uçsuz bucaksız bir duygudur, geriye sadece varoluş kalır. Din içsel bir devrimdir, mutasyondur.

İnsanlar anlamadıkları şeyleri yüceltiyorlar. Çünkü gizemli bir şey olduğunu düşünüyorlar. Ben anlayamıyorsam gerçekten zeki bir insan olmalı diye düşünüyorlar.

Hegel'in kitaplarını okursanız ne yaptığını görürsünüz. Her şeyi olabildiğince zorlaştırmış. Zor değil. İyi bir alıştırma. Çağdaşları bu Alman filozofun en büyük olduğunu düşündüler. Fakat zaman geçtikçe anlaşıldı ve gizem kayboldu. Değeri düştükçe düştü. Laf kalabalığından başka bir şey yoktu. Bir kelimede söyleyeceği şey için yüz sayfa kullanmıştı. Çok uzun cümleler. Cümlenin sonuna geldiğiniz zaman başını hatırlayamıyorsunuz. Tekrar tekrar okuyorsunuz. Gizemli bir durum yaratmış. Oysa gerçekten bilge insanlar basit bir dille gizemli olanı işaret ederler.

Gurdjieff'i de anlamadığı için takip eden çok fazla izdeşçisi oldu. O Hegel gibi değildi. Sadece istemediği insanların gelmesini istemiyordu. Sıkıcı, bıktırıcı bir yöntem kullandı. Ancak anlatılan gerçek basitti. Fakat herkes kendi kapasitesi kadar anlayabildi.

Sözcüklere ve etiketlere kanmayın. Size verilebilecek en güzel hediyenin hiçlik, boşluk, vakum durumu olduğunu unutmayın.

"Bhagwan,

Sevgiyi deneyimlemenin öneminden bahsettiniz. Ben hiçbir zaman derin bir sevgi deneyimlemedim. Sadece yüzeysel bağlılıklarım oldu. Ben kendimi bile sevmezken başka birisini nasıl sevebilirim? Her şeyin bir mevsimi olduğunu, zamanı geldiğinde ihtiyaçların karşılanacağını biliyorum. Bunu bir çıkmaz gibi görerek beklemekten başka yapabileceğim bir şey var mı?"

İlk önce kendini avutmayı bırak. Zihnindeki "Başka ne yapabilirim ki? O halde beklemeliyim" düşüncesi bir çeşit karamsarlık ve yenilgi içeren bir bekleyiştir. Başka bir bekleme tarzı daha vardır.

Bu avuntudan değil anlayıştan kaynaklanır. Bu bekleyiş karamsarlık dolu değil, coşku doludur. Anlayış şudur "Ben tek başıma bir şey yapamam ancak Tanrı benim aracılığım ile yapabilir."

Bekleyiş şükran dolu olmalı, enerji dolu olmalı, yoğunluk dolu olmalı, aktif olmalı. Uyuşuk, güçsüz ve pasif olmamalı. Uyuşukluk içinde beklersen hiçbir zaman gerçekleşmez. Enerjin titreşsin. Tek başına ne yapabilirsin ki? Ağlayabilirsin. İzin ver, bekleyişin gözyaşı dolu olsun, yakarış dolu olsun. Sadece pasif olmasın, yoğunluk içersin. Aktif bekleyiş ile pasif bekleyişin ayrımını iyi yapmalısın.

Şöyle diyorsun "Sevgiyi deneyimlemenin öneminden bahsettiniz. Ben hiçbir zaman derin bir sevgi deneyimlemedim. Sadece yüzeysel bağlılıklarım oldu ." Yüzeysel ne demektir? O sadece bir şeyin yüzeyine dokunmak demektir. Derine gidersen derinleşir. Her yüzeyselliğin bir derinliği vardır. Aksi takdirde yüzeysellik de olmaz. Okyanusun yüzeyi, okyanusun derinliği olduğu takdirde vardır. Her yüzeysel şey, derinleşebilir. Bu tamamen sana bağlı. Dinler şöyle der; "Sonsuzu ara, anlık şeyler, geçici şeyler için aşka düşme." Fakat her geçici şey sonsuzu içerir. Her an sonsuzdur. Her an, okyanusun içindeki bir dalga gibidir. Dalgayı hor görüp ayıplama. Aksi takdirde okyanusun ne olduğunu bilemezsin.

Her türlü yargılamayı, hor görmeyi, kelimeleri bir yana bırak. "Ben kapıyı değil tapınağın kendisini arıyorum." diyebilirsin. Ancak her tapınağa da bir kapıdan girilir. Her ana, geçici şeylere saygı duymayı öğren, sonsuzluk kapını çalacaktır. Yüzeyselliği bile sev. Fizikselliği, duyulara ait olan şeyleri, cinselliği sev. Bunları ayıplama çünkü bunlar kapılardır. Bunlar sayesinde duyuların ve cinselliğin ötesinde olana geçeceksin. Bu hayatın gizemidir. Beden ruha, dünya da Tanrıya açılan kapı haline gelir.

"Derin bir sevgi deneyimlemedim." diyorsun. İnsanların, sevginin nasıl olacağına dair bir sürü düşüncesi var. Yaşamadıkları bir şey hakkında yorum yapıp, ayıplıyorlar. Sevgi hakkındaki tüm fikirleri bir yana bırak. Yüzeyselliğin ne olduğunu biliyorsun. Onun derinine git. O zaman dibe ulaşırsın. Klişeleşmiş lafları kullanmayı bırak. Bunları çok sık duydun ve zihnine girdi. Bunlar zihnin oyunları, erteleme yolları. Oyun oynamayı bırak. Bu erteleyiş bir zehir haline gelir. Zihin arzularla, umutlarla yaşar. Arzuların devam etmesinin en iyi yolu, derin bir uyuşukluk içerisinde doğru mevsimin gelmesini beklemektir. Uyuşuk olma. İsa izdeşçilerine şöyle demiştir "Uyumayı bırakın, uyanın." Bekleyişiniz, uyanıklık içerisinde olmalı. Beklemek, bir şey yapmaya karşı değildir. Bu tarz bir bekleyiş en yüce, en ince şekilde bir şey yapmaktır. Bir şeyler yapmanın sanatıdır.

"Bhagwan,

Annenizin, sizin öğrenciniz olmaya geldiği zaman; sizin, onun ayaklarına kapandığınızı duydum. Bu beni çok heyecanlandırdı. Bu konuda biraz daha bilgi vermeniz mümkün mü? Anne mi daha yücedir, yoksa Guru-Usta- mu?"

Karşılıklı olarak, birbirlerinden yücedirler. Onlar karşılıklı olarak, birbirlerine doğum verirler. Anne fiziksel doğumu verir. İlk doğum anne aracılığı ile olur. İkinci doğum guru aracılığı ile olur. Bu sefer guru annedir! İki doğumlu olursunuz. Buna dwija denir. Anne size bedeni verir, anne dünyadır. Usta ise semadır. Fakat dünya olmadan sema olamaz. Anne size bir fırsat verir. Fakat bu sadece bir fırsattır. Bu fırsatı gerçekleştirmek için ustayı bulmak zorundasınız. Anne olmadan burada olamazsınız, usta olmadan ise burada oluşunuz anlamsız olur.

Bu ilginç bir fenomen. Bir annenin, kendi oğlunun öğrencisi olmaya gelmesi çok ender rastlanan bir durumdur. Meryem hiçbir zaman İsa'nın öğrencisi olmadı. İsa, ışığını yabancılarla paylaştı. Kendi anne ve babası karanlıkta kaldı. İsa buna üzüldü ve üzüntüsünü kızgınlık ile gösterdi.

Annem, benim yanıma öğretiye kabul töreni için geldiği zaman, çok ender bir anne olduğu için, onun ayaklarına kapandım. Onun ayaklarına kapandım çünkü bir annenin oğlunun ayaklarına kapanması çok zor ve cesaret isteyen bir şeydir. Tüm egoyu ortadan kaldıracak büyük bir riske ihtiyaç duyar. O benim annemdi ve zor bir adım atmıştı. Büyük bir cesaret göstermişti ve mutluydum. Bu yüzden önünde eğildim ve ayaklarına dokundum. Artık bana "Şunu yap, bunu yapma." demesi olanağı kalmamıştı. Ve aramızdaki ilişki olabilecek en güzel şekilde sonlandı. Onun oğlu olarak son anımdı. Bu anda aramızdaki tüm bağlar koptu. Artık ben ona tavsiyelerde bulunacaktım. Büyük bir risk alarak yanıma geldi. Ben de onun cesaretinin ve egosunu aşmışlığının önünde eğildim. Bu yeni bir ilişkinin başlangıcıydı.

" Bhagwan,

> **Ş**u bir gerçek ki; yak**ı**n ili**ş**kilerde taraflardan biri iyi, anlay**ışlı**, rahat ve sakin olmay**ı** oynad**ığı**nda, di**ğ**erine sinirli, gergin ve k**ı**zg**ı**n olmak kal**ı**yor. Lütfen aç**ı**klar m**ısın**ız?"

Bu durum, ilişkilerde her zaman olan bir çeşit dengeleme. Çok sakin olur ve cenneti oynarsanız diğer taraf daha sinirli olur ve cehennemi oynar. Bu durum Sokrates ile karısı arasında yaşandı. Doğal olun. Kimi zaman üzgün, kızgın olmak iyidir, kimi zaman cenneti yaşamak iyidir. Unutmayın; hayat daima denge içerisinde var olur. İyi kadınlar kötü kocalar bulur, iyi erkekler de kötü karılar bulur.

Doğuda, gerçeği arayanlar evlenmezler. Bunun temel sebebi şudur: eğer karınızla yaşarken çok dingin, farkında bir hayatınız olursa, onun varlığını yok etmeye başlarsınız. Bu sefer o, denge kurmak için negatif olmaya başlar. Bu sefer siz, ona karşı suç işlemeye başlarsınız veya suç sizin için mümkün bir hale gelmeye başlar. Bu yüzden, doğuda gerçeği arayanlar, çağlardır bekar kalmayı seçtiler. Bu sadece şefkatten kaynaklandı. Neden başka bir insanı yok edesiniz ki?

Eğer evlendiyseniz, normal kalmanız daha iyidir. Gerçeği arayışınız, içsel meseleniz olmalı. Yalnız kaldığınız zaman meditasyon yapın. Hiçbir kadın buna anlayış göstermez. Aksi takdirde diğer tarafa

karşı suç işler, onu yok etmeye başlarsınız. Doğu bu konuda haklıdır: eğer gerçek bir arayan iseniz yalnız kalmanız daha iyidir.

* Tirthankara: Caynizmin aziz kişileri. Peygamber gibi bir anlam taşır.

11- Bilgi oradadır fakat bilen yok

Mahamudra şarkısında Tilopa şöyle diyor " Mahamudra tüm kelime ve sembollerin ötesindedir." Fakat senin gibi ciddi ve sadık birisi için şu söylenmelidir. "Boşluğun güvenilmeye ihtiyacı yoktur. Mahamudra hiçlikte dinlenir. Bir insan çaba sarf etmeden, rahat ve doğal olarak boyunduruklarından kurtulabilir ve özgürlüğü kazanabilir."

Nihai gerçeğin deneyimi aslında bir deneyim değildir. Çünkü deneyimleyen kaybolmuştur. Deneyimleyen kaybolduğu zaman onun hakkında ne söylenebilir ki? Deneyimi kim anlatacak? Özne olmayınca nesne de kaybolur -sınırlar yok olur- geriye sadece nehrin akışı kalır. Bilgi oradadır fakat bilen yoktur.

Bu durum tüm mistiklerin problemi olageldi. Nihai gerçeği deneyimlediler fakat onu izdeşçilerine aktaramadılar. Gerçeği sahip oldukları entelektüel anlayışla nakledemediler. Gerçekle bir oldular. Onların tüm varlığı gerçeği yansıttı. Fakat entelektüel bir iletişim mümkün olmadı.

-&-